Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Alp(LK)2766

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, April 15, 2003

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 15 (2770) 2003 APRIL-BALANDIS 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Velykų varpams gaudžiant

KĘSTUTIS A. TRIMAKAS

Ką galvojame, kai, Velykų varpams gaudžiant, Dievo šventovėse girdime skelbiant žinią, kad pasmerktas mirti, kankintas, nukryžiuotas, miręs –prisikėlė? Ar esame paveikiami tos visad naujos, visad mus abstulbinančios, mūsų akis ir širdis užtemdančią uždangą suplėšančios žinios? Ar ši žinia suskaldo, sutrupina tą ant Mirusiojo kapo angos užritintą akmenį, kurio nuritinti patys negalime? Ar tebegalvojame šių laikų žmonių žemiškomis mintimis? Ar sminga į mus esančiojo Dievo tikrovė?

Šių laikų žmonių požiūris į gyvenimą ir mirtį

Iš vienos pusės, šių laikų žmonės ignoruoja mirtį. Nors mirtis ištinka žmones, bet gyvieji užsimerkia, ypač užsimerkia jų pačių ateisiančiai mirčiai. Mirtis ignoruojama, kaip ignoruojama bet kas, kas kelia nuogąstį ir kliudo gardžiuotis gyvenimu žemėje.

Antra vertus, nepripažįstama, kad yra galimybė po mirties būti gyvam. Šių laikų žmonių požiūriu, mirtis ir gyvenimas vienas kitą išskiria. Nes žiūrima tik į kūną, kaip gyvą. Kūnui mirus, telieka lavonas, kurį reikia kuo skubiau slėpti po žemėmis. Kaip tik dėl to žmonės taip labai ignoruoja mirties faktą, taip labai bent mintimis "bėga" nuo mirties, ypač nuo savo…

Jo padrąsinti skelbia: miręs – Jis gyvas!

Ką galvojame, kai, Velykų varpams gaudžiant, ir šiais laikais Dievo šventovėse girdime skelbiant tą žinią, kuri prieš 2000 metų kaip žaibas apibėgo nuliūdusių Jėzaus Nazariečio mokinių gretas, o taip pat – dėl jo mirties triumfuojančių jo priešų būrius. Pastarieji spauste užspaudė tos žinios skelbiamo fakto galimybę… tarsi nauju didžiuliu akmeniu užritino atsivėrusio kapo angą jų pačių išsigandusiai sąžinei nuraminti (vis vien pro plyšį skverbėsi abejonių keliantis klausimas: o jei tikrai Jis gyvas?).

Aniems nepavyko užslopinti tą žinią. Į pasaulį – ir mums – tą žinią išnešė tie, kurie ir patys pradžioje nepatikėjo. Bet Tas, kankintas, nukryžiuotas, nužudytas, po mirties palaidotas, trečią dieną pasirodė gyvas – tas pats, nuraminantis, padrąsinantis, liūdesį atimantis, džiaugsmu apdovanojantis, sustiprinantis ir į pasaulį pasiuntęs skelbti žmonėms, kad Jis gyvas… Ir tie, Jo įtikinti, sustiprinti, įkvėpti, palikę namus, žvejų tinklus ir žemišką laimę skelbė apie Jį, gyvą ir už Jį atidavė, savo gyvybę Romos koliziejuje, liūtų arenoje ir kitur, įsitikinę, kad vis vien amžinai gyvens su Juo, amžinai gyvu…

Jėzaus prisikėlimu patvirtintas požiūris į gyvenimą ir mirtį

Savo priskėlimu iš mirties Jėzus atidengė žmogiškos prigimties – trapaus kūno ir nemirtingos sielos – paslaptį ir mūsų prigimties Kūrėjo ištikimybę. Jis ne tik Kūrėjas, bet ir dieviškas Tėvas, dovanojęs mums nemirtingos sielos dovaną, jos nebeatima, bet tuo pačiu garantuoja mūsų amžiną išlikimą, nemirtingumą.

Tačiau mes laisva valia išsistatome save į pavojų: atmetus Dievą, pasitenkinti žeme (į tai yra nukreiptas visų – bet ypač šių – laikų žmonių klastingai viliojantis, bet žiauriai apgaunantis požiūris į gyvenimą ir mirtį). Dėl to pavojaus Jėzus mus perspėjo žodžiais: kas iš to, jei laimėsime visą pasaulį, bet pražudytumėte savo sielas? Dar daugiau: Jis užstojo mus savo krūtine; Jis paaukojo savo gyvybę, kad mus nuo tos pražūties apsaugotų.

Jo nesuprantusiems, dėl Jo mirties nusiminusiems savo mokiniams Jėzus pasakė: "Argi Mesijas neturėjo viso to iškentėti ir įžengti į savo garbę?" (Lk 24, 27). Ta garbė – tai kančia ir mirtimi Jo iškovota pergalė kovoje už žmonių sielas.

Žinia mus žadina, sukrečia, uždega

Velykų varpams gaudžiant ir Dievo šventovėje girdint skelbiamą žinią, ji nepaliaujamai žadina mus žmonijos istorijoje reikšmingiausiam įvykiui, turinčiam iškirtinę svarbą kiekvieno mūsų gyvenime.

Ta žinia sukrečia mus, stipriai supurto mūsų klaidingai suprasto pasaulio vaizdą ir mūsų pačių iškreiptą žvilgsnį į save, taip menkai save vertinus, net vengus pažvelgti iki savo mirties ir dar rečiau – kas mūsų laukia ir ko tikėtis anapus mirties.

Ta žinia uždega mūsų širdis dėkingumu matant, kaip Jėzus, mūsų Išganytojas, brangina mus, kad net savo kraują išliejo, savo gyvybę paaukojo ne tik kad įsitikintume savo sielos amžinumu, bet kad ir brangintume ją taip, kaip Jis brangina, kad suvoktume mūsų sielą esant vertesnę už visą pasaulį, nes ji yra Dievo Tėvo dovana, kurią mums dera dėkingai su savimi grąžinti Jam, kaip amžinojo su Juo gyvenimo pagrindą.

Tam džiugiai mus žadina Velykų rytą skambantys varpai…

Rūpintojėliai

Atsistojo laukuos
Rūpintojėliai.
Kažkas savo širdies
Nepakėlė.

Ir sudėjo visą skausmą
Į medį. Į medį.
Ilgesiai sumedėjo,
Dievo neradę.

O lydėjo į sukilimus
Kryžiai mediniai.
O lydėjo į Sibirus
Dievai mediniai.

Lyg paukščiai sustingę –
Kryžiai laukuos,
Medinis Dieve,
O tave kas paguos?

Kruvinos sienos –
Tavo vardu.
Pelenų kalne
Su mumis ir tu.

Kryžius ant lauko –
Raudos ir žygio tąsa…
Kryžių girios –
Praeitis visa.

Janina Degutytė

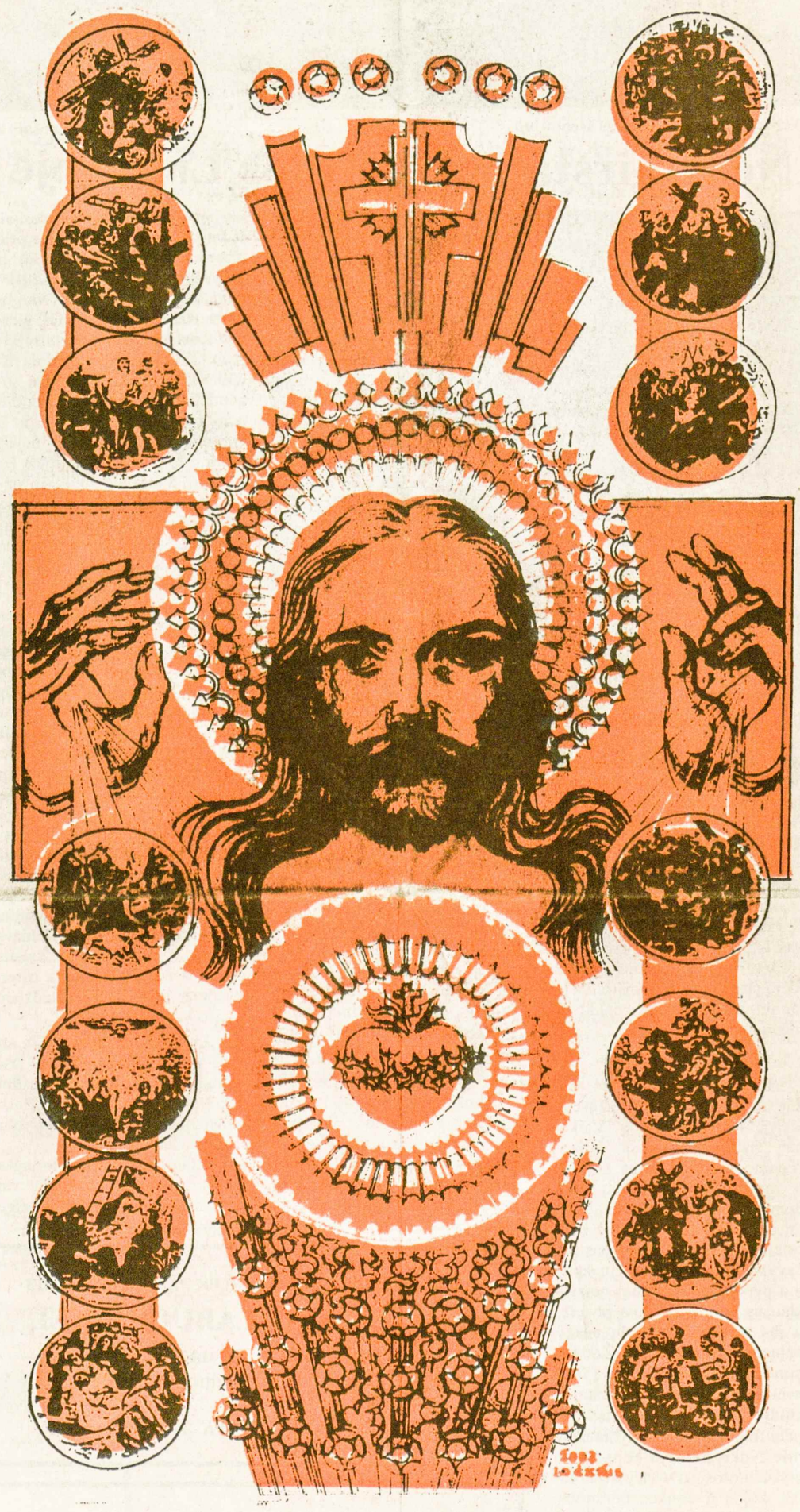

"Kristus kėlės, mirtis krito, Dangaus laimė mums nušvito" Aleliuja, Aleliuja!

Iliustracija dail. Laimučio Ločerio

LIETUVA IR PRISIKĖLIMAS

VYSKUPAS JONAS KAUNECKAS

Koks ženklas labiausiai skiria Lietuvą nuo kitų šalių?

Rašytojas J. Baltušis savo vaikystės prisiminimuose rašo, kaip jis su tėvais grįžta iš Latvijos. Žiema, sninga ir pusto. Staiga arklys, tempiantis roges, sustoja vidury miško. Tėvas sėdi ir šypsosi. Motina ima šaukti: "Tėve, važiuok, sušalsime!" O jis: "Žiūrėk, kryžius! Žiūrėkite visi, kryžius! Jei jau kryžius, tai jau Lietuva!" (Knyga *Su kuo valgyta druska,* I d., psl. 210).

Net komunistiniais laikais rašytojas be kryžiaus nerado kitokio ženklo atskirti Lietuvą nuo kitų kraštų!

Ilgai negalėjau suprasti, kodėl beraštis lietuvis vietoj parašo brėžia tris kryželius. Klausinėjau daugelį, bet niekas negalėjo atsakyti į tą klausimą. Ir atsakė poetas E. Mieželaitis eilėraštyje *Trys kryžiai:* vienas kryžius nuo kryžkelės, kitas – prie vartų, o trečias – nuo sienos kambary.

Taip, lietuvį visada lydėjo trys kryžiai! Statistika sako, jog dvidešimtojo amžiaus pradžioje Lietuvos pakelėse kas 50 metrų stovėjo kryžius, 20 kryžių kilometre! Todėl būtent Lietuvoje atsirado ir vienintelis pasaulyje Kryžių kalnas. Ir nors okupantai naikino ir griovė kryžius, lietuviai nepasidavė – vis statė naujus. Net Kryžių kalno okupantai nepajėgė sunaikinti!

Kodėl paskutiniai Europos pagonys taip pamilo kryžių?

Dėl to, kad kryžius – amžina lietuvio dalia! Lietuvą juk nuolat trypė kryžiuočiai, rusai, lenkai, švedai, net mongolai, fašistai ir komunistai. Lietuvius carai varė į katorgą, komunistai – į lagerius ir tremtį. O kiek lietuvių bėgo nuo žiaurių okupantų ir buvo išblaškyti po pasaulį! Caras net 40 metų draudė lietuvišką raštą, o raudonieji okupantai – net 50 metų laisvą žodį ir religinę spaudą. Taigi tūkstantmečius lietuviai nešė kryžių!

Kryžius – juk tvirtumo ženklas! Senas istorinis posakis byloja: *In hoc signo vinces* (su šiuo ženklu nugalėsi). Lietuvių iš tikro niekas nenugalėjo: nepajėgė nutautinti ir atimti tikėjimo.

Rusų rašytojas I. Erenburgas stebisi: *"Blogai pažino lietuvio dvasią tie, kurie norėjo lietuvį vergu padaryti. Lietuvis tylus, bet jo tyla – lyg geležis. Jis tyli, bet nepasiduoda, nesilenkia. Lietuvis moka pasakyti 'Ne' ir jo 'Ne' – nesulaužomas. O žemaitis – tai kietesnis ir už akmenį. Lietuviai juokauja: 'Žemaičio nenugingčysi, žemaičio nesulenksi, žemaičio net nesudeginsi!'*

Ir amerikiečių kardinolas Cushing sako: *"Lietuvių tikėjimas niekur pasaulyje nepralenktas"* (Sibiro lietuvaičių maldaknygės *Marija, gelbėki mus* pirmojo leidimo pratarmėje).

O kokia ateitis? Brangūs lietuviai, aš bijau dėl Lietuvos ateities. Nebijojau prieš okupantus kovodamas (*Kronikoje,* Tikinčiųjų teisėms ginti komitete). Žinojau: prievarta lietuvio niekas nenugalės. O dabar bijau: juk ir Kristus ant kryžiaus labai nusilpo ir dejavo: *"Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai?!"* Jam padavė acto. O lietuviui, nusilpusiam ant kryžiaus, laisvė neša narkotikus, seksą, pornografiją, nusikaltimus…

Bet ar gali taip baigtis? Juk kryžius amžiais buvo daugybei vienintelė viltis. Taip, kryžiaus kančia baigiasi mirtimi, bet po mirties, po Didžiojo penktadienio visada ateina prisikėlimas – Velykos. Ir aš dar komunistiniais laikais prie Skaudvilės bažnyčios pastačiau kryžių su B. Brazdžionio užrašu:

"Bet Tu sulauksi laisvės ryto,
tu kelsies, mano kenčianti Tauta!"

Ir Č. Milošas juk pranašauja, kad Apreiškime pasaulio pabaigoje minimas baltas raitelis – tai nugalėjęs lietuvis…

Kokie gi ženklai rodo, kad mes nežūsime, kad mes dar nugalėsime?

Prisiminkime Šventąjį Raštą: Sodomą ir Gomorą. Jei Abraomas būtų radęs nors 10 dorų, teisių, pamaldžių žmonių, tie miestai nebūtų žuvę. O Lietuvoje kiekviename miestelyje ir kiekvienoje išeivijos bendruomenėje daugiau negu 10 tokių, kasdien net Rožinį kalbančių!

Ir Tu, Broli, Sese, brangus Lietuvi, jei esi toks, esi Lietuvos gelbėtojas. Padėk savo malda ir doru gyvenimu greičiau sulaukti Lietuvai tikrojo ir galutinio prisikėlimo! Pats Kristus nurodo priemones: *Prašykite ir gausite.* Jam gaila mūsų suvargusių žmonių. Ypač Jis liepia prašyti darbininkų į dvasinius dirvonus. Kitokių priemonių prikelti Lietuvą nėra.

Mes Lietuvoje jau jaučiame tokių maldų vaisius: daugėja mąstančio jaunimo, didėja visos jaunimo organizacijos, vis daugiau jų stoja į aukštąsias mokyklas, siekia mokslo aukštumų. O juk toks jaunimas yra Lietuvos ateitis – jos tikrojo prisikėlimo viltis. Dievas tai mums duoda. Niekas kitas. Toks aiškus Dievo veikimas. Todėl per Velykas džiaugsmingai, su malda, su Lietuvos prisikėlimo viltimi giedosime psalmę: *Šią dieną laimingą Viešpats padarė, džiūgaukim, kelkim linksmybes! Aleliuja, aleliuja, aleliuja!*

Kryžius - Prisikėlimo ženklas

Išeivijos vyskupo PAULIAUS A. BALTAKIO, OFM, velykinis žodis visiems tautiečiams

MIELI BROLIAI, SESĖS,

Didžiosios krikščionybės šventės – Kalėdos, Velykos, Sekminės – mums primena, kad Dievas yra mūsų gyvybės, egzistencijos ir amžinojo gyvenimo šaltinis, kad jame "gyvename, judame ir esame" (Ad. 17,28).

"Per šventes Dievas kiekvienam nori atskleisti vis naują išganymo paslaptį, kasmet tarsi iš naujo išgyventi susitikimą su Paslaptimi" (rašytoja Jurgita Ivanauskaitė).

Religija yra mūsų jungtis su Dievu. Ją galima laikinai išjungti iš savo gyvenimo, tačiau žmogus, anksčiau ar vėliau, grįžta prie savo egzistencijos šaltinio – Dievo.

"Skeptikai teigdavo, jog žmonės, turį bent pusę smegenų, turėtų suprasti, kad jokio Dievo nėra. Dabar gi *mokslininkai* mums sako, kad pusė smegenų ar dalis jų yra skirta religiniams išgyvenimams". (*Newsweek* 2001.V.7).

Pagal socialinių tyrimų duomenis, tikinčiųjų skaičius į Jėzaus Kristaus prisikėlimą ir antrąjį atėjimą – grįžimą į pasaulį – per paskutinius trejus metus padidėjo iš 61% iki 66%, įskaitant trečdalį, kurie sakosi niekuomet nėra lankę bažnyčios (*US News and World Report,* 1997.XII.15).

Rašytojas ir filologas Tomas Venclova pokalbyje su *Sandoros* redaktore sako: "Kadangi mano tėvas buvo laisvamanis, o motina prisitaikė prie jo pažiūrų, aš buvau pakrikštytas tik nacių laikais, kokių penkerių metų amžiaus… Daug metų buvau agnostikas, vėliau vadinau save 'tikinčiu', bet nepraktikuojančiu, dabar praktikuojančiu… Dievas yra mįslė. Šnekos apie 'Dievo nužudymą' arba 'Dievo mirtį' kylančios daugumoje iš Frederiko Nietzsches, yra, mano manymu, beprasmės… Amerikoje kažkas ant sienos užrašė: 'Dievas mirė'. Pasirašė Nietzsche. Už kelių dienų šalia atsirado kitas užrašas – Nietzsche mirė. Pasirašyta – Dievas."

"Ieškodamas savęs neišvengiamai susiduriu su klausimu apie Dievą. Kartais bandoma to (Dievo suvokimo) išvengti, apgauti save svaiginantis, bet tokio bandymo pabėgti (nuo Dievo) padariniai yra liūdni – pakrikimai, pamišimai, savižudybės" (teatro ir kino režisorius Jonas Vilkas).

Velykos su pasiruošiamuoju 40 dienų Gavėnios laikotarpiu padeda mums suvokti ir kančios prasmę mūsų gyvenime: jei su Kristumi kenčiame, su Juo ir būsime išaukštinti. Kryžius yra ne tik kančios, bet ir prisikėlimo simbolis. Kiekvienas, kalbantis apie pernelyg sunkų savo nešamą kryžių, turėtų suprasti, kad jam yra suteikta ir bene svarbiausia prisikėlimo sąlyga. Kryžius gali virsti sparnais. Kryžius, kaip simbolinė figūra, man reiškia žmogiškosios būties esmę: jo horizontalė ženklina profaniškos kasdienybės slenkstį, o vertikalinė – sakralinę buities kryptį, nuolatinį veržimąsi ir kilimą Dievop" (Jurgita Ivanauskaitė).

Bažnyčia mus kviečia būti "prisikėlimo žmonėmis", protu ir širdimi priimančiais paslaptį, kad kaip Adome visi miršta me, taip Kristuje visi prisikelsime. "Kas mane tiki, tas turi amžiną gyvenimą ir aš jį prikelsiu paskutiniąją dieną" (Jn 11,25,6,54).

Džiugaus velykinio aleliuja linkiu Jums visiems, mieli broliai, sesės Kristuje.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM,
2003 metų Velykos

P.S. Pasikeitęs adresas:
64-14 Clinton Ave. Maspeth, NY, 11378-2418, USA. Tel. 718-326-3199; fax. 718-326-5206.

Visus tautiečius sveikiname šv. Velykų proga. Kristaus Prisikėlimo šviesa tepaliečia kiekvieną mūsų Tėvynės kampelį, kad gaivintų gėrį, skleistų artimo meilę, nurodytų takus dvasiniam atgimimui, taikai ir sandorai.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Nepraradę noro gyventi

Žaislai iš žolynų. Jais domėjosi ypač mokytojos

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

...O pavirsti žole –
dangų ir pragarą reiškia!
Želti ir želti,
kol saulės šviesos dargana.
Dalgio ašrumą pajutus,
neprarasti noro gyventi,
matyti tik saulę
ir stiebtis į ją

(L. Arnatkevičiūtė)

Kovo 14 ir 15 d.d. Alytaus rajono švietimo centre vyko rajono ikimokyklinių, pradinių, technologijų mokytojams, klubinių įstaigų darbuotojams, seniūnijų bendruomenių nariams seminaras *Žaislai iš žolynų.* Seminarą vedė RŠC metodininkė Irena Savickienė ir Balninkų pradinės mokyklos metodininkė Renata Bunevičiūtė.

Teorinėje seminaro dalyje mokytoja Renata kalbėjo apie augalų magiškąjį pradą. Naudojant vaistažoles, reikia žinoti, kad ne žolėje, jų veikliose medžiagose glūdi gydanti gudrybė, o sąlytyje su gamta, žolės ir žmogaus kalboje, jų harmonijoje. Senovės lietuviai prieš nukertant medį, jo atsiprašydavo. Gyvendami nevartotojiškoje aplinkoje, pasiimdavo tik tiek, kiek reikėdavo tam kartui suvartoti.

Renatai prakalbinti žolę, iškentusią dalgio aštrumą ir atgavusią norą gyventi, prieš metus padėjo dailininkė, Kauno etninės kultūros centro darbuotoja, kurianti šiltus darbus iš žolynų, šieno, lino pluošto, rengianti seminarus ir kursus suaugusiems Gintvilė Giedraitienė.

Mokytoja Renata aiškino, kad žoliniai augalai gražūs ne tik žaliuodami, augdami. Nupjauta džiovinta žolė įgauna ne tik savo spalvą ir kvapą, bet gali įgauti savitą formą, savo kūną, naujai atgimti ir gyventi, būti matoma kitu pavidalu.

35 seminaro dalyvės sėdėjo šienu kvepiančioje salėje prie stalų, apkrautų šienu, žolynais, darbeliams reikalingomis priemonėmis. Oželio, arkliuko, kėdutės detalėms sujungti reikalingos karklo vytelės, pagaliukai, dantų krapštukai, lino pluoštas. Briedis bus gražus, tik turėdamas gražius ragus, o jų gražumas priklauso nuo medžio šakelių formos. Originalioms elnio kojoms tinka riešutmedžio lapkočiai. Tinka topolių ar klevo šakelės su pumpurais. Tik nereikia medžio niokot. Miške yra nukirstų, nukritusių šakų ir galima susirasti visko, ko reikia. Darbeliams papuošti tinka katpėdėlės, sausiukai, motiejukai, šunažolės, rūtos, keramėkai ir kiti. Juos panaudoti galima kuriant sausų gėlių kompozicijas, žaislų gamyboje.

Ilgas valandas trunkančioje praktinėje seminaro dalyje Renata kantriai aiškino ir mokė žaislų gamybos paslapčių. Azarto pagautos, klausytojos, seminaro dalyvės per 2 dienas sukūrė po 5,6 labai gražius žaislus – suvenyrus. Parodai išsirikiavo kovingi suktaragiai, igabarzdžiai ožiai (juk 2003-ji jų metai), ilgakarčiai arkliukai, gražiaragiai, išdidūs briedžiai, suspėję parlėkti ilgasnapiai gandrai, atbildėjus ragana ant šluotos, besirengianti atsisėsti kėdėn prie stalo.

Pakalbinta druskininkietė lopšelio-darželio auklėtoja Zita Kaušauskienė labai patenkinta seminaru ir ketina šių darbelių išmokyti savo koleges. Mokytoja Irena Norkevičienė teigė negailinti čia praleisto laiko. Ji perduos žinias kitiems, mokys etninės kultūros būrelio narius kurti žaislus. Milda Žalienė išmokys savo auklėtinius šitų darbelių, o žaislus vaikučiai įteiks Motinos dieną savo mamytėms. Meno vadovė Dalia Jusienė iš Eičiūnų teigė, kad įgytos žinios pravers vadovaujant floristų būreliui ir ūkininkų draugijai. Miroslaviškės mokytojos Angelė Narkevičienė ir Aurelija Kuncevičienė kalbėjo, kad mokytojui reikia tobulintis, vaikai laukia naujovių. Tikisi, kad įgytos žinios padės sudominti vaikus. Aldona Morkūnienė iš Obelijos mano, kad su vaikais kurs lėles, kurias galima bus panaudoti literatūros pamokose, o gal kurs ir lėlių teatrą. Aida Milančienė, Dainavos vid. m-klos mokytoja, labai patenkinta, kad išmoko iš šieno sukurti gražius žaislus. Ji pamokys ir savo koleges, rengs žaislų iš žolynų parodas.

Seminaro organizatorės liko patenkintos dalyvių aktyvumu, geranoriškumu, pasirengimu padėti kitiems. Renata turinti svajonę – parašyti – šiuo klausimu metodiką.

● . . . mes visus sunkumus nešame be aimanų, juk žinome, kad gale šio kryžiaus kelio ne tiek gresia Golgota, kiek žavi Prisikėlimas.
J. ERETAS

Gamyba žaislų iš žolynų Alytuje. Tai sudėtingas menas, kurio reikia išmokti

Velykinė procesija Sudargo šventoriuje **Nuotr. J. V. Tamušausko**

Neužmirštamos Velykos Lietuvoje

T. SEKONIENĖ

Gyvenimo keliui sutrumpėjus, lieka tik praeitis be ateities. Tada mintys prisiminimais skrenda į praeitį.

Maža buvau, kai mūsų Lietuva kėlėsi iš vergijos į laisvę. Mama, pamačius pirmuosius Lietuvos karius, verkė iš džiaugsmo, bet mano galvelė dar nesuprato kodėl ji verkia.

Prisiminimuose liko Kalėdos ir Velykos. Geriau prisimenu Velykas, nes tada šiltesnis oras, o svarbiausia – margučiai.

Anksti prieš Velykas renkam ir skaičiuojam kiaušinius. Labai nenorėjom, kad prieš Velykas atvažiuotų žydelis Motke su "kromu". Jis atveždavo adatų, siūlų, sagų, muilo. Mama už prekes mokėdavo kiaušiniais, mums, vaikams, sumažina kiaušinių skaičių.

Gyvas atsiminimuose elgeta Kildušas. Jis atėjo prieš Velykas suvargęs, nešvarus. Mūsų mamai pagailo senuko ir ėmė prašyti vyrus, kad jį nupraustų, aptvarkytų. Vyrai labai spyrėsi, bet jos nuoširdus prašymas suminkštino širdis. Skirtą dieną Kildušas atėjo. Vyrai jį apkirpo, apskuto ir nusivedę į pirtį gerai išprausė, išvanojo. Grįžo senukas iš pirties rausvu veidu, gyvesnėm akim, linksmas. Mama įdėjo jam į "terbą" maisto. Išėjo laimingas, bet laimės paliko ir mūsų namams.

Didysis penktadienis

Kėlėmės anksti ir mes, vaikai, su mama ėjom į bažnyčią. Kelyje mama kalbėjo: "Vaikeliai, šiandien Kristaus nukryžiavimo diena. Kristus kentėjo ir mirė už visų žmonių nuodėmes. Jeigu mes nusikaltom, tai ir mes padėjom kalti Kristų prie kryžiaus". Man šiurpas nuėjo visu kūnu. Nusikaltau: seneliui pypkės neuždegiau, nepasiklausus ėmiau cukraus plyteles ir jas suvalgiau, poterių nekalbėjus vakare užmigau. Žodžiu, nuodėmių "krūvos". Įėję į bažnyčią pamatėm didelį kryžių paguldytą ant grindų. Atsiklaupėm toliau ir keliais prišliaužėm prie Nukryžiuotojo kojų. Iš Jo erškėčiuotos galvos tryško kraujas, kojos ir rankos perkaltos. Man buvo labai baisu ir graudu. Atsiprašydama pabučiavau į kojas ir nuėjus prie šalutinio altoriaus meldžiausi. Dar pasiklausę graudžių Gavėnios giesmių, ėjome namo.

Mūsų namai – kaip po audros. Kieme vyrai grėbsto, tvarko skiedryną, moterys viduje plauna suolus, stalą, langus. Grįžus mama skubėjo į virtuvę tvarkyti jau išvirtos šaltienos. Traukia iš puodo kaulus, o mes, vaikai, seilę varvinam. Labai norisi nugraužti nuo kaulų likusią mėsą, bet – pasninkas.

Didysis šeštadienis

Moterys kepa pyragus, kumpį, dažo kiaušinius. Vaikai bėga parnešti ugnies, švęsto vandens iš bažnyčios. Parnešę smilkstančią kempinę,ižiebia ugnį ir uždega krosnyje malkas. Vyrų pareiga iškūrenti pirtį ir prišildyti vandens. Paprastai į pirtį eina šeštadienio vakare, bet prieš Velykas – dienos metu. Pirma eina vyrai, vėliau moterys. Man pirtis buvo didelė pramoga: taškaus, su mažu kibirėliu pilstau vandenį.

Grįžus iš pirties, vyresnįjį brolį paklausiau: "Augustinai, kur tau geriau – pirtyje ar bažnyčioje?" Brolis šypsojos ir klausė, kur man geriau. Aš šokinėdama atsakiau, kad man tas pats, gerai ir pirtyje, ir bažnyčioje. Šį mano klausimą namiškiai atsiminę ilgai jau užaugusią erzino.

Velykos

Ankstų rytą susėdę į didelę "bričką" važiuojam į Prisikėlimą. Namie lieka tik mama ir mažasis broliukas. Keliai pilni vežimų, takais takeliais eina pėstieji, vaikai bėgte bėga. Bažnyčia pilna žmonių. Vėliavninkai jau pasiruošę procesijai. Kunigas šviesiu arnotu eina prie altoriaus, ima monstranciją ir atsisukęs į žmones užgieda *Aleliuja.* Žmonės, pritariant vargonams, užtraukia pergalės giesmę *Linksma diena mums nušvito.* Kunigas ir visa minia išeina į šventorių. Varpinėje sugaudžia didysis varpas. Giedojimas, vargonų grojimas, varpo ir varpelių skambėjimas liejasi kartu ir gaudžia Aukštaitijos lygumom. Saulė lyg gaudesio pabudinta, teka. Daugel žmonių džiaugsmo ir vilties ašaras braukia. Procesijai grįžus bažnyčion, kunigas laiko Mišias, sako pamokslą. Po Mišių visi skuba į namus.

Namie linksmybės: stalas padengtas gražia staltiese, o ant stalo – kumpis, dešros, roliada, mamos keptas didelis pyragas. Vaikams svarbiausia – margučiai. Trumpa malda, ir visi mušam margučius, tikrindami kieno stipriausias. Po to ragaujam, valgom, net ausys linksta. Mat po Gavėnios pasninko alkani. Pavalgius, mama vaikams duoda ekstra margučių ridinėjimui. Stovi lovelis vienu galu aukščiau. Jeigu iš lovelio išriedėjęs margutis paliečia kitą, tai ridintojas ima abu. Kartais kildavo vaidai: vienam atrodo palietė kitam – ne. Tada mama įsiterpia kaip teisėja. Taip žaidžiant ateina vakaras.

Lietuvoje švęsdavom ir antrą Velykų dieną. Vaikai žaidėm kieme, supomės pakabintoj lentoj, berniukai žaidė "arkliais", jodami ant pagalio, mergaitės – lėlėmis.

Klausimas: kurie laimingesni – ar "samanotų bakužių" vaikai, ar jų vaikaičiai prabangoj auginami?

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

TRAGIŠKAI ŽUVUS NAUJAI HLPK "ĄŽUOLAS" NAREI

a.a. JADVYGAI LABUCKIENEI,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos sūnums – JONUI ir SAULIUI su šeimomis, giminėms ir artimiesiems –

HLPK "Ąžuolas" nariai

PADĖKA

AtA

JURGIUI PAULIONIUI

staigiai ir netikėtai iškeliavus pas Viešpatį,

nuoširdžiai dėkojame Šiluvos Marijos parapijos klebonui kun. K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių namuose, už atnašautas gedulines Mišias mūsų šventovėje Londone ir už maldas kapinėse. Esame labai dėkingi muz. A. Petrašiūnui už vargonavimą Mišių metu, Mirgai Bendoraitienei ir visam chorui už gražų giedojimą. Dėkojame Olgai Švilpienei už pusryčių paruošimą.

Dėkojame mieliems draugams ir pažįstamiems už a.a. Jurgio pagerbimą gausiai dalyvaujant laidotuvių apeigose, papuošiant jo karstą gėlėmis ir palydint jį į amžino poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapinėse. Nuoširdus ačiū už pareikštas užuojautas spaudoje, žodžiu ir asmeniškai, už aukas Mišioms, *Tėviškės žiburiams* ir labdarai. Ačiū už suneštus pyragus ir B. Stanulienei už skaniai paruoštus pietus.

Niekad nepamiršiu mielų giminių ir artimųjų atvykusių iš taip toli – kaip Londono Anglijos, Arizonos, Niujorko, Klyvlando, Ročesterio ir kt. Man sunkioje valandoje Jūs, nepaisant tolio ir vargo, buvote su manim. Iš visos širdies AČIŪ!

Liūdinti – *mama Elena ir šeima*

SPAUDOS BALSAI

Lietuvos - Gudijos santykiai

Kartą per metų ketvirtį leidžiamas gudų žurnalas *Belorusian Review* š.m. pirmojoje laidoje išspausdino pokalbį su Lietuvos seimo ŠAS (NATO) reikalų komiteto pirmininku Vaclovu Stankevičiumi, kuris tarp kitko pasisakė apie Lietuvos-Gudijos santykius: "Mes esame įsitikinę, kad ŠAS plėtra atneš Baltijos regionui pastovumą ir saugumą. Vienas iš Sąjungos įsipareigojimų yra užtikrinti jos narėms apsaugą ir sienoms su jų kaimynėmis pastovumą. Mes norėtume pagerinti savo santykius su Gudija, tačiau dėl suprantamų priežasčių tai nėra lengva. Deja, šiandien mes bendraujame tik kultūros ir ekonomikos srityse. Kol kas tarp mūsų trūksta politinio dialogo. Mes bandome įtikinti Gudijos valdžia atkurti demokratiją, kurios šiuo metu Gudijoje nėra.

Jūs klausėte mūsų nuomonės dėl vizos ponui Lukašenkai nedavimo ŠAS viršūnių Prahoje susitikimo proga. Į tai aš taip atsakysiu: po to, kai ponas Lukašenka grasino Vakarams masiniu Europos užtvindinimu nelegalia imigracija ir narkotikų platintojų banga, jam neturėjo būti išduota viza dalyvauti tokiuose pasaulinio masto įvykiuose kaip ŠAS viršūnių susitikimas".

Kraštas, šiandien vadinamas Baltarusija, ligi 1941 m. vadinosi Gudija. Dar 1940 m. rugsėjo mėn. Justas Paleckis, nuvykęs į Maskvą "saulės" parvežti, prašė Lietuvą priimti į Sovietų Sąjungą, kurion įeina "SSSR, Ukrainos, Gudijos ir kitos sąjunginės respublikos". Vėliau sovietų įtakoje šį kraštą imta vadinti Baltarusija.

Sunku yra ištrinti pėdsakus, kuriuos paliko pusšimtį metų viešpatavusi sistema.

Konfliktas mokykloje

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. kovo 28-30 d. laidoje rašo: "Praėjusios savaitės konfliktas Vilniaus Jeruzalės vidurinėje mokykloje, kurioje mokymas vyksta lygiagrečiai lenkų ir lietuvių kalbomis, nebuvo tautinis konfliktas. Tokią išvadą antradienį po pokalbio padarė Lenkijos ambasadorius J. Bahr ir Vilniaus meras A. Zuokas. "Manau, kad tai nebuvo tautinis konfliktas ir turi kitokį pobūdį, bet tuo momentu pasidavė kažkokiam dramatiškam išpūtimui ir tokį įgavo pavidalą. Reikia taip pat atsižvelgti į tai, kad tai yra jaunimas, kuris nesvarsto žodžių kaip mes" – pasakė lenkų spaudos agentūrai ambasadorius Bahr po susitikimo su meru. "Jaunimas savo mintis išreiškia jausmingiau ir radikaliau, negu suaugusieji. Tačiau manau, kad tai nebuvo tautinis konfliktas. Tai patvirtina pradiniai priežasties ieškojimo duomenys, – pridūrė ambasadorius".

Kitaip negu Lenkijos ambasadorius mano Vilniaus lenkų dienraštis *Kurier Wilenski,* kuriam š.m. kovo 26 d. laidoje "pavyko" kaltininkus rasti: "Kaip galima aiškinti faktą, kad daugelį metų ši vyraujanti dauguma (iš 1300 mokinių 241 lenkas) ne kartą pažodžiui puola lenkiškų klasių mokinius, visaip juos pravardžiuodama. Buvo atsitikimų, kad lietuviškų klasių mokiniai begėdišku būdu šūkaudavo diskotekose, kad 'pšekai' (lenkai) paliktų salę. Dešimtosios klasės mokiniai su didele širdgėla pasakojo seimo nariui Mincewicz apie priešlenkiškus išpuolius. Kas tiesa, tai išpuoliai buvo išimtinai neišrankūs kartu su lenkiškų klasių mergaičių apmėtymu gatvėje... agurkais".

Prieš ketverius metus lenkams buvo siūloma persikelti į kitą, kur daug lenkų, mokyklą, bet tas pats seimo narys Mincewicz "iškovojo", kad lenkų mažuma pasiliktų Jeruzalės mokykloje. Šis incidentas yra tiriamas, todėl dar per anksti daryti išvadas.

Lietuviai Irake

Maskvos dienraštis *Kommersant* š.m. sausio 22 d. laidoje rašo apie JAV prašymą pagalbos iš Lietuvos: "Lietuvos Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijų vadovybės vakar pranešė, kad gavo Vašingtono oficialų raštą su prašymu suteikti JAV-joms paramą Irako karinėms operacijoms. Vakar ministeris uždarame bendrame seimo posėdyje užsienio politikos, krašto apsaugos ir ryšių su ŠAS (NATO) vadovais padarė pranešimą. Pagal karinės žinybos viršininką Liną Linkevičių, JAV prašo Lietuvą, kad ši suteiktų 'nuolatinį' diplomatinį leidimą JAV-jų ir kitų prieširakiškų kraštų koalicijos lėktuvams skristi per Lietuvos oro erdvę ir būtinam reikalui esant nusileisti šio Baltijos krašto teritorijoje. Be to JAV prašo sustiprinti jų karinių – diplomatinių atstovybių apsaugą, pristatyti koalicijos nuožiūrai ribotą skaičių pervežimo ir tiekimo specialistų bei grupę karinių medikų. Pagal Lietuvos užsienio reikalų vadovo pavaduotoją Giedrių Čekuolį, reikalas gali liesti lietuvių kariškių dalyvavimą karinių operacijų policijoje. Leidimą Lietuvos kariškiams dalyvauti operacijose turi duoti Respublikos seimas. Pagal laikraščio informacijas, jokių problemų su pasiuntimu Lietuvos kariškių Irakan neturėtų būti".

Vilniaus lenkų dienraštis *Kurier Wilenski* š.m. kovo 26 d. laidoje rašo: "LR seimas po karštų diskusijų priėmė nutarimą dėl dalyvavimo Lietuvos transporto tiekimo specialistų bei karinių gydytojų 'Persų įlankos regiono operacijose, vadovaujant JAV-joms'. Į Persų įlankos regioną Lietuva pasiųs šešiems mėnesiams 10 krovinių aptarnavimo specialistų ir šešis kariškius gydytojus". **J. B.**

RELIGINIAME GYVENIME

Kaišiadorių vyskupijos Katechetikos centras kartu su Šeimos centru š.m. vasario 22 d. surengė seminarą "Lytinio švietimo ir lytiškumo priešprieša Lietuvos švietimo sistemoje". Dalyvavo 133 klausytojai – 92 mokytojai ir 41 medikas. Dalyvius pasveikino vysk. J. Matulaitis. Kalbėta apie AIDS, narkotikus, opias šeimų problemas, atskleistos tų negatyvių reiškinių priežastys. Kalbėtojų mintis apibendrino VDU dėstytoja N. Liobikienė, davė praktinių patarimų, atsakinėjo į klausimus.

Lietuvos prezidento Rolando Pakso įvedybų iškilmėje š.m. vasario 26 d. pirmasis žodį tarė kardinolas A.J. Bačkis – kreipėsi į tautą: budėkime ir būkime ištikimi Kūrėjo įrašytiems pamatiniams įstatymams. Kvietė atiduoti visas jėgas ir gabumus bendrojo gėrio kūrybai. Mišias Vilniaus arkikatedroje aukojo visi Lietuvos vyskupai, apaštališkasis nuncijus P.S. Zurbriggen. Pamaldoms vadovavo ir pamokslą pasakė kardinolas.

Lietuvoje š.m. kovo 3-5 d.d. lankėsi Šventojo Sosto sekretorius santykiams su valstybėmis arkiv. Jean L. Tauran. Tai jau jo antrasis vizitas Lietuvoje. Konferencijoje svečias skaitė pranešimą "Lietuva ir Šventasis Sostas: praeitis, dabartis, ateitis". Vilniaus arkikatedroje kovo 4 d. su Vatikano nuncijumi, Lietuvos vyskupais ir keliais kunigais aukojo Mišias. Pamokslą pasakė kardinolas A. J. Bačkis, priminęs, kad Lietuvos globėjas šv. Kazimieras, būdamas karalaitis, išlikęs kuklus, paprastas, jis gerai supratęs Dievo valią ir ją įgyvendinęs. Mišių pabaigoje arkiv. J. L. Tauran suteikė palaiminimą. Kovo 5 d. baigdamas savo vizitą surengtoje spaudos konferencijoje apžvelgė antrąjį savo apsilankymą Lietuvoje. Pirmiausia šis vizitas susijęs su jubiliejais – 80 metų nuo Lietuvos ir Šventojo Sosto diplomatinių santykių užmezgimo, 75 metai nuo pirmojo Lietuvos konkordato su Vatikanu ir 5 metai nuo trijų tarpvalstybinių sutarčių pasirašymo. Svečias susitiko su Lietuvos prezidentu, seimo pirmininku, privačiai aplankė V. Adamkų. Svečio įspūdžiai apie Lietuvą geri – žmonių laikysena rodanti didesnį pasitikėjimą ateitimi.

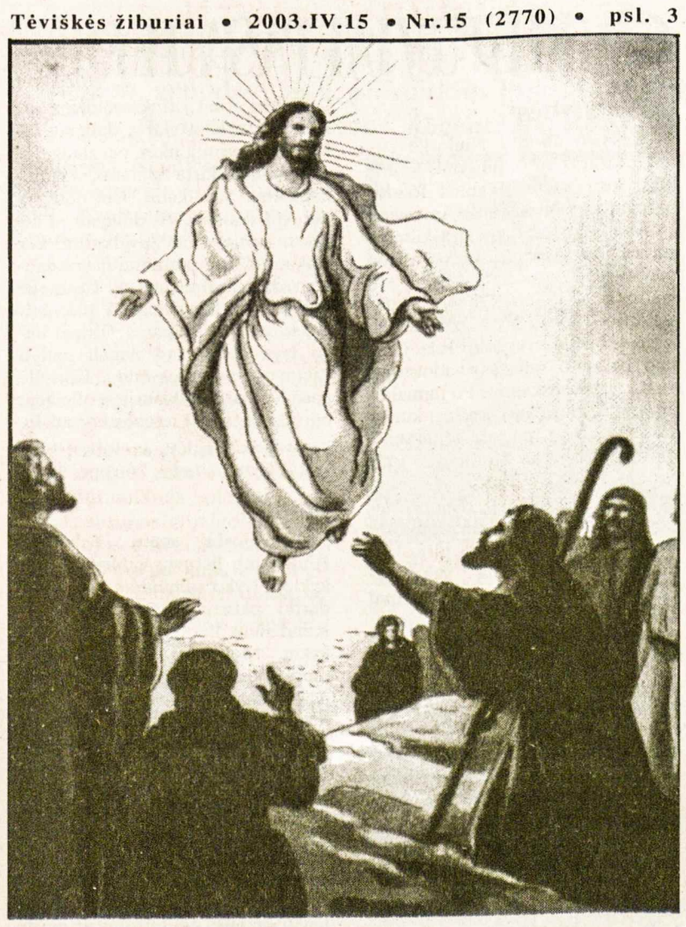

Kristaus iš numirusių prisikėlimas. Atvirukas, gautas iš Lietuvos. Autorius nenurodytas

Atsikratykime okupacinio žodyno

VILIUS BRAŽĖNAS

Mes perilgai vartojame okupanto mums primestą žodyną net nejausdami, kad tuo yra keičiama bei klastojama Lietuvos istorija. Gal Stalinas turėjo tai mintyje, kai gyrėsi: "Duokite man vieną kartą, ir aš sunaikinsiu tautą". Atrodo jam gal ne visai pavyko su mūsų tauta todėl, kad ji buvo giliai įsišaknijusi savoje didingoje istorijoje.

Tačiau sovietinis okupantas bandė keisti Lietuvos istoriją įvairiom priemonėm. Jau pirmosios okupacijos (1940-1941) pirmomis dienomis plėšė iš mokyklų vadovėlių atitinkamus lapus, griovė istorinius paminklus ir klastojo istoriją žiniasklaidoje, pakeitė daugelio žodžių prasmę ir sukūrė naujų žodžių istorinei galvosenai įtaigoti. Iš žodyno buvo išmesti du savimonei svarbiausi žodžiai: "nepriklausomybė" ir "okupacija". Buvo bandymų tuos žodžius, ypač "okupacija", ištrinti net iš išeivijos žodyno.

Matant ar jaučiant šiuos okupanto užmojus, išeivijos dešinieji sąmoningai, ypač ne lietuvių spaudoje ir kalbose svetimiesiems, pabrėžtinai vartojo terminą "Sovietų okupuota Lietuva". Svetimiesiems kiekviena proga buvo nurodoma Lietuvos istorijos giluma. Minint 1918 m. Vasario 16-ją tai buvo vadinama "nepriklausomybės atstatymu", o ne valstybės įsteigimu, kaip tai buvo su JAV 1776 m. Savo kalbose amerikiečiams kartais pajuokaudavau, kad Kolumbas dar tik ieškojo Amerikos, kai Lietuva jau buvo didžiulė valstybė. Tai buvo atsakas į bandymus pavadinti "naujomis" visas Baltijos valstybes.

O kas gi psichologinio – istorinio karo fronte šiandien vyksta vėl nepriklausomoje Lietuvos respublikoje, tiksliai nusakant – "Antrojoje Lietuvos respublikoje" arba "1990-jų metų nepriklausomoje Lietuvoje"? Dabar dar iš mūsų pokalbių, iš spaudos ir eterio neva neutralūs terminai išstumia žodžius "nepriklausomybė" ir "okupacija". Kaip tai vyksta? Ogi vartojant istorinę tiesą nuslepiančius ir visai ką kita daugeliui, ypač jaunimui, reiškiančius terminus: *tarpukarė, prieškarė, karo meto, pokarė, sovietmetis, tarybinė.*

Pasvarstykime, kaip tai gali veikti suklastotos istorijos paveiktos ar net pastarojo šimtmečio tikros istorijos nepaliestą jaunesniąją ir jaunąją mūsų tautos kartą.

Minėta terminologija neišvengiamai sudaro įspūdį, jog lietuvių tauta aname šimtmetyje ir dabar gyvena, lyg tas ūkininkas, nuo nieko kito, ir nuo jo paties, nepriklausomai kintančiuose keturiuose metų laikuose. Atseit Lietuva gyveno normalų istorinį gyvenimą, laisvai prisitaikydama prie istorinės, lyg prie keturių metų laikų kaitos.

Iš kažkur atsirado "tarpukario" Lietuva: Po to buvo karas, kurio metu buvo ta pati nesikeičianti ir niekieno nekeičiama Lietuva. Po karo Lietuva tapo "pokario" Lietuva. Jei kitas didelis karas, ji vėl taps "tarpukario" valstybe, ir t.t.

Kai kas nors mums kalba apie "tarpukario" Lietuvą, dera paklausti: "Kuriuos karus tamsta turi mintyje? Karą su Maskva, su totoriais, su švedais, ar Saulės bei Žalgirio mūšius?" Kadangi Lietuvos istorija "tarpukario" žodžiu, prasideda tik po Pirmojo pasaulinio karo, neaišku, kokios valstybinės santvarkos valstybės tada būta. Kol atsiras tikslus trumpesnis terminas, reiktų tai pavadinti "1918 metų nepriklausoma Lietuva, arba Pirmoji Lietuvos respublika".

Pokaryje atėjo "sovietmetis", Lietuva pasivadino "tarybine", o dabar jau "dabartinė Lietuva". Akin krenta tai, kad Lietuvoje buvo "sovietmetis", bet nebuvo "nacmečio", nors ir naciai buvo okupavę Lietuvą.

Tai tampa įpročiu ilgai girdėjus ir net vartojus okupanto įbruktą žodyną. Suprantama, tuos žodžius iš kalbos išrauti bus taip sunku, kaip dantį išrauti. Tačiau, kaip ir pūliuojantį dantį, reikia išrauti, kad neužkrėstų visos burnos.

PASAKA IŠ GYVENIMO

Du velykiniai kiaušiniai

ALĖ RŪTA

Liūdna pasaka. Nors Velykos – linksma Kristaus Prisikėlimo šventė. Yra daug gražių prisiminimų, kaip ji švenčiama vaikystėje, jaunystėje, net senatvėje... jei gyvenimas darnus, jei šeimos pastovios, tvirtos, besilaikančios religinių ir tautinių papročių... Ankstyvos Prisikėlimo pamaldos, giesmė *Aleliuja.* Paskui – atgavėjimas, Velykų stalas, margučiai... Skanūs valgiai, visa šeima prie stalo, dalijimasis ir "daužimas-mušimas" išmargintų kiaušinių: kieno stipresnis, kas nugalės... Žaidimai: ridenimas, vėl "mušimas", pakalenus į dantis, patikrinus, ar stiprus... Įvairiausių žaidimų kaip įvairiausiai išdažyti – išmarginti kietai išvirti kiaušiniai.

Bet jau buvo, deja, išėjimo iš tėvynės laikas. Jie trys gyveno lietuvių stovykloje Vokietijoj: vyras su žmona ir jų mažametis sūnus. Vargingai gyveno. Mažai turėjo ir valgyti. Bet Velykoms jie pasistengė gauti kiaušinių, kad numargintų, kad šeimynėlė pasidžiaugtų...

Gavo (šiaip taip) jie tik du kiaušinius. Išvirė. Pieštukais, anglim, spalvotu popierium papaišė – pamurzino... Nebuvo jie dailininkai nei sumanūs tų darbelių žinovai. Tik tradicijos vedami pasistengė. Tai ne taip svarbu.

Bet kaip trims du kiaušinėlius pasidalinti? Na, išsprendė motina:

"Sūnelis gaus vieną, o mes, tėvai, kitą – per pusę..."

Taip ir padarė. Su geru apetitu berniukas greit sušveitė savąjį nuluptą kiaušinį... Kol tėvai delsdami lupo, ėmė peilį – perpjauti...

– O man duokit ir kitą! – ištiesė ranką berniokas, dar su ne visiškai sukramtytu pirmuoju...

– Ne, sūnau, tu gi savąjį suvalgei, o mes su mama... – Nustebo tėvas.

– Duokit! Man! Aš noriu... – Abiem rankom graibstė po stalą vaikas.

– Sūneli... Nagi, dėl Dievo... Taigi mums... – Virpančiom lūpom lyg draudė vaiką, lyg atsiprašinėjo motina.

– Duokit! Atiduok... Aš noriu! Skanus... Aš noriu suvalgyt ir tą... – Trepseno kojom keliametis.

– Ogi diržo ar nori? – Jau pyktelėjęs tėvas...

– Ką tu! Žmogau, Velykos... Ar gailėsim vienturčiui? Juk alkanas... Visi čia mes... O ką vaikelis supranta?..

Ir motina nugalėjo: leido čiupt berniukui dar pusiau nepadalintą kiaušinį, kurį tą be duonos sukimšo, sučiaumojo ir suvalgęs net prasijuokė... Toks laimingas.

Ilgai tėvas dūsavo, kai jie su žmona užkando sausos duonos, su trupučiu sūrio ir užsigėrė juoda cikorijos kava. Vaikui buvo gavę šlakelį pieno.

Tokios buvo jų Velykos. Vakare melsdamasi motina net apsiverkė. Pati nežinojo: ar kad vaiką pasotinio, ar kad vyras piktokas – nekalbus, ar kad giliai širdyje jai kažkas krustelėjo... Nesuprantamas nerimas, meilė ir gailestis, rūpestis dėl atšiauraus vaiko būdo...

Ne kartą ir vėliau ji su vyru apie tai užsimindavo. Ji sūnelį vis teisindavo, kad tai buvęs tik vaikiškas užsispyrimas; o jis jai dėstė, kad tai jau egoizmas, vaikiškas ar ne.

Ir vėliau abu suprato, kad jie padarė klaidą... Velykinė ramybė, šventiški papročių sentimentai, meilė jų vienturčiui... Tada atrodė: tai kas, kad jie liko alkanesni? Tai kas jiems tas po pusę kiaušinio, kai vaikelis pavalgė sočiai?

Bet pats gyvenimas ateityje parodys, kad nebuvo "tai kas"... Jų sūnus ir vėliau reikalavo... Ne prašė, o reikalavo – sau daugiau negu jiems, negu bet kam.

– Matai, motin, mums nereikėjo atiduot jam to velykinio mūsų kiaušinio... – Švelniai priekaištaudavo jai vyras, prasiveržus vaiko vis naujam savanaudiškumo reiškiniui. Suprato ir ji, bet per vėlai.

Buvo jie darni šeima, geri žmonės, gana protingi ir labdaringi. Bet ta viena klaida... O gal jų ir daugiau? Kaip atskirti, kur motinos meilė, pasiaukojimas, ir kur lepinimas, pernelyg valios davimas vaikui, jo norų paisymas, nežiūrint aplinkybių ir sąlygų. Ji buvo gera motina: mylėjo, mokė maldų ir papročių, bet... Ir dažnokai paprieštaraudavo vyrui, kai jis "pažadėdavo diržo" ar kai ilgai imdavo aiškinti...

– Ką tu vaikui išaiškinsi, palik...

O jis ir nusileisdavo ... Dėl taikos, ramybės...

Kai vaikas išaugo į jaunuolį ar jau ir visai į sumitusį vyrą, vėl dėl jo pažiūrų ar elgesio motina pertardavo supykusį vyrą:

– Ką tu, žmogau, bedarysi... Jauni dabar geriau žino.

Taip, ji buvo mylinti motina, švelni ir gera...

Bet ar tikrai gera? Ar jie su vyru pasidžiaugė sūnaus gyvenimu, nors jį ir išmokslino, ir "pastatė ant kojų", paliko jam turto... Ne! Jis dar vis norėdavo ir "to antro kiaušinio"... Jis nebuvo niekada pakankamai sotus... Nei tėvams ką davė, nei kitiems, nei savo padėtimi gyvenime buvo patenkintas...

Žinoma, jis nieko ir blogo nedarė. Nebuvo girdėti jo apsivogusio ar ką labai nuskriaudusio... Buvo apygeris žmogus, vidutinis – siekimuose ir pasiekimuose. Nepajėgė ir tikros šeimos sukurti. Kažko stigo, kažkas ne taip...

Mirė tėvai. Jis liko vienas. Ar laimingas? – Negalėjai ir to suprasti. O jis apsirūpindavo! Ir ką jau turėjo, ir šiek tiek pats įsigijo... Bet liko bruožas: duokit man, neskriauskit manęs, man reikia... Man.

O ką jis davė kitiems? – Neteko girdėti. Gal kada pasigirs, gal išaiškės? Jo tėvai buvo labai padorūs žmonės. Ir ne egoistai... Vaišingi, dosnūs, aukotojai, darbštūs, rūpestingi... Ir Dievui, ir žmogui. Ir visuomenei, ir tėvynei. Taip ir užbaigė savo gyvenimus, vienas antrą mylėdami ir gerus darbus darydami.

Ar jie buvo geri tėvai? Visiems atrodė, kad taip. Deja, visų tų gerų savo ypatybių neperdavė sūnui. Bent dar neaišku, neryšku. Gal dar kada prasiverš? Gal jame kada įvyks prisikėlimas? To mes visi trokštame. Aleliuja!

18 74 OVER A CENTURY OF SERVICE
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Šv. Uršulės koplyčios skliautai (Šv. Petro ir Povilo šventovėje – Vilniuje) Nuotr. G. Kurpio

Tradiciniai Velykų margučiai – gyvybės simboliai Romualdo Kisieliaus nuotrauka

Mažoji Lietuva ir jos likimas

Valgant tradicinį mažlietuvių šiupinį, dera pažvelgti ir į jų skaudžią, bet garbingą praeitį

IEVA ADOMAVIČIENĖ

Mažoji Lietuva niekada nebuvo savarankiška valstybė. Žemėlapyje jos reikia ieškoti dabartinėje Kaliningrado srityje. Ta sritis per amžius buvo apgyventa baltų giminių – prūsų, lietuvių, kuršių. Tai geografinis plotas prie Baltijos jūros, besitęsiantis į rytus nuo Vislos ligi Estijos šiaurėje.

XIII š. pradžioje, krikšto dingstimi, į baltų žemes iš vakarų pradėjo veržtis vokiečių kryžiuočių ordinas, o iš šiaurės – kalavijuočių. Deja, Dievo žodžio skelbėjai nesielgė krikščioniškai. Jų tikslas buvo užkariauti ir valdyti žemes. Su vietiniais elgėsi labai žiauriai, daugelį išžudė, o likusius padarė atkeltų kolonistų vergais. Seniesiems gyventojams nedavė jokių teisių, net tautiniu nei ekonominiu atžvilgiu: nesirūpino ir jų religiniais reikalais.

XIII š. pabaigoje jau visos prūsų giminės buvo pavergtos, taipogi ir lietuvių giminės į rytus nuo Karaliaučiaus ligi Nemuno ir ligi Klaipėdos šiaurėje. Pavergti senieji prūsai per keletą šimtmečių visiškai išnyko; išliko tik jų vardas, kuriuo kryžiuočiai pavadino naujai įsteigtą ordino valstybę – "Deutschordensstaat Preussen".

Kryžiuočiai nesiliovė veržtis į rytus, į lietuvių žemes anapus Nemuno. Tik po Žalgirio mūšio 1410 m. jų veržimasis buvo sustabdytas. 1422 m., Melno ežero taikos sutartimi, buvo nustatyta siena, kuri išliko ligi Pirmojo pasaulinio karo pabaigos, atskyrusi dalį lietuvių nuo tautos kamieno.

Kai XVI š. pradžioje ordino magistras su visais pavaldiniais perėjo į liuteronų tikėjimą, kraštas buvo pavadintas Prūsijos kunigaikštija ("Herzogtum Preussen"), jos piliečiai – prūsais, visai neatsižvelgiant į etninę kilmę.

Iš tikrųjų tuo metu daugumą gyventojų buvo lietuviai. Jų padėtis tautiniu atžvilgiu gal kiek ir pagerėjo, nes pagal Liuterio mokslą, Dievo žodį reikėjo skelbti gimtąja kalba: reikėjo parūpinti lietuviško rašto, paruošti lietuviškai kalbančių kunigų. Tokiu būdu Karaliaučiaus kraštas tapo pirmųjų lietuviškų knygų gimtine, subrandino pirmąjį lietuvių literatūros klasiką Kristijoną Donelaitį. Vokiečių administracija net valdžios įsakus skelbė lietuvių kalba. Kompaktiškai lietuvių apgyventą sritį pavadino Prūsų Lietuva arba Mažoji Lietuva, šitaip atskirdami nuo Lietuvos didžiosios kunigaikštijos. Gyventojai save vadino lietuvininkais, kaip aptinkame Donelaičio raštuose. Mažlietuvių terminas prigijo vėliau.

Vokietinimas

Prūsijos kunigaikštija, vėliau karalija, toliau tęsė ordino pradėtą kolonizaciją ir kartu gyventojų germanizaciją per šventoves ir mokyklas. Išsiveržti iš žemiausio luomo lietuvininkas galėjo tiktai tapdamas vokiečiu.

Lietuvininkams buvo draudžiama apsigyventi miestuose. Kaimuose apgyvendintų kolonistų teisinė padėtis skyrėsi nuo vietinių.

Vokietinimas ir XVIII š. pradžioje siautėjęs maras smarkiai praretino lietuvininkų gretas. Germanizacijos procesas ypač sustiprėjo XIX š. gale, kai Prūsijos karaliui buvo uždėta Vokietijos imperatoriaus karūna. Germanizacija kulminacijos tašką pasiekė nacių laikais; pradėta keisti lietuviškus vietovardžius, nuslopintas bet koks tautinis pasireiškimas.

Daugiausia lietuvininkų buvo išlikę Mažosios Lietuvos šiaurės rytinėje dalyje, ypač kaimuose. Ta dalis Versalio sutartimi buvo atskirta nuo Vokietijos, vėliau žinoma kaip Klaipėdos kraštas, kuris 1923 m. autonomine teise susijungė su nepriklausoma Lietuvos respublika.

Panaikinus baudžiavą

Po baudžiavos panaikinimo Prūsijos karalijoje (XIX š. pradžioj) lietuvininkų kaimiečių ekonominė padėtis kiek pagerėjo. Išauginti pietizmo dvasioje, jie pasižymėjo darbštumu, pareigingumu, užsitarnaudami pagarbos ir iš vokiečių pusės. Nepaisant ilgai trukusios priespaudos, jie pajėgė išlaikyti orumą, savo papročius, sukurti kalbinius ir architektūrinius paminklus. Atsirado šiokios tokios prošvaistės ir politiniame gyvenime. Vienas kitas iš inteligentijos nebeišsižadėjo savo lietuviškos prigimties ir, susidarius palankiai politinei būklei, kartu su bendraminčiais pajėgė ją išnaudoti.

Aš čia turiu omenyje Mažosios Lietuvos tarybos veiklą, Tilžės aktą, kurio svarba dalies Mažosios Lietuvos sujungimui su Lietuvos respublika neginčijama.

Tačiau skirtingose politinėse, ekonominėse, kultūrinėse ir religinėse struktūrose ilgus amžius gyvenusioms tos pačios tautos dalims susilieti nebuvo taip jau paprasta. Tiesa, kultūrinis lietuvininkų gyvenimas Klaipėdos krašte iš pradžių pagyvėjo, bet stiprus germanizacijos procesas per šventoves ir mokyklas, remiamas iš Vokietijos, nenutrūko.

Vokiečiai religingus lietuvininkus gąsdino, kad Lietuvos valdžia siekia visą kraštą paversti katalikišku, esą kraštą užplūs žemesnės kultūros 'ilgaplaukiai žemaičiai'.

Lietuvos valdžia, kiek įmanydama, stengėsi kovoti su tokia propaganda; padaryta daug klaidingų ėjimų, bet ir pozityvių, ypač švietimo srityje. Kai Hitleris 1939 m. atplėšė Klaipėdą nuo Lietuvos, lietuvių vidurinėse mokyklose besimokančių mokinių skaičius jau buvo beveik prilygęs vokiečių mokinių skaičiui. Apie pusę lietuvių mokinių buvo vietinių lietuvininkų vaikai.

Su nacių atėjimu į Klaipėdą pasibaigė visas lietuviškas veikimas. Net iš šventovių buvo pašalinta lietuvių kalba.

Sunaikinimas

Antrojo pasaulinio karo metu visa Mažoji Lietuva, apie kurią anksčiau kalbėjau, buvo karo audrų nusiaubta, o kas dar buvo likę, sovietinių okupantų galutinai sunaikinta; gyventojai iššaudyti, išbėgę, arba išvaryti; į paliktas Klaipėdos krašte sodybas atsikėlė lietuviai iš įvairių sovietinamos Lietuvos kampų, o į likusią Mažosios Lietuvos dalį buvo atkeldinti rusai iš įvairių sovietinių respublikų. Ten apsigyveno ir iš Sibiro grįžusių lietuvių tremtinių, kuriems nepavyko Lietuvoje prisiregistruoti. Nacių pradėti lietuviškų vietovardžių keitimai sovietų buvo tęsiami, lietuviškas paveldas ištrinamas. Sovietų Sąjungai subyrėjus, sritis, vadinama Kaliningradu, ligi šiol priklauso Rusijos valstybei.

Mažlietuviai dabar

Taigi Mažoji Lietuva visiškai nebe tokia, kokią mano karta ją paliko. Išblaškyti po visą pasaulį tautiškai susipratę mažlietuviai jau Vokietijoje po karo pradėjo organizuotis, steigti parapijas, leisti laikraštėlius. Prasidėjus emigracijai į užjūrį, ir jie perkėlė savo veiklą. Stipresni vienetai įsikūrė Čikagoje, Montrealyje ir Toronte.

Iškilūs mažlietuviai rašė savo atsiminimus, paruošė dokumentuotus rankraščius. 1985 m. buvo įsteigtas Mažosios Lietuvos fondas kaupti lėšoms tiems rankraščiams išleisti ir plačiau puoselėti mažlietuvių kultūrinio paveldo.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, į pagalbą atėjo tėvynėje likusieji mažlietuviai ir Mažosios Lietuvos mylėtojai. Bendromis jėgomis ligi šiol jau išleidome 17 leidinių, kurių svarbiausias – Mažosios Lietuvos enciklopedijos I tomas.

Deja, pajėgių kūrybinių mažlietuvių išeivijoje kaip ir nebėra. Vienas po kito atsisveikino su mumis negrįžtamai. Liko tik vienas dr. Vilius Pėteraitis Montrealyje, didžiai nusipelnęs ir organizaciniame ir kūrybiniame darbe. Didžiausias jo rūpestis dabar yra Mažosios Lietuvos enciklopedijos antro tomo paruošimas ir išleidimas. Be to, jis dar suspėjo spaudai parengti serijos *Lietuvininkai kalbėjo, tebekalba, bet nebekalbės* antrą leidinį. Serijos iškalbingas pavadinimas kaip tik ir pabrėžia reikalingumą, kiek galint daugiau ir plačiau įamžinti Mažosios Lietuvos ir mažlietuvių istorinį paveldą. Dabartinė Fondo valdyba ir toliau skatina visus siekti steigėjų numatytų tikslų įgyvendinimo.

A†A

MAGDALENAI JONUŠONIENEI

mirus Lenkijoje,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jos sūnui KAZIMIERUI JONUŠONIUI su šeima bei visiems artimiesiems ir kartu liūdime –

I. V. Renteliai
N. V. Žukauskai
B. R. Jurai
V. V. Ramanauskai
V. Ruškienė
K. Latvis
N. Nevulytė

LAISVOJE TĖVYNĖJE

ŽUVO PRATYBOSE

Kovo 26 d. Baltijos jūroje apie 6 kilometrai nuo Nemirsetos kranto vykusioje žmonių gelbėjimo pratybose nuskendo Lietuvos karinių oro pajėgų sraigtasparnis Mi-8 su šešių žmonių įgula. Žuvo antrosios aviacijos bazės skraidymo grupės vadas, 32 m. pilotas majoras Alvidas Brazlauskas ir 40 m. borto technikas viršila Edmantas Vizbaras. Kitus kariškius išgelbėjo kiti pratybų dalyviai. A. Brazlauskas pernai buvo atvykęs į Kanadą tobulinti anglų kalbos žinias. Nelaimė įvyko ne dėl techninkos gedimo, bet dėl žmogiškos klaidos, rašo ELTA/LGTIC. Tyrimai parodė, kad avarija įvyko orlaiviui pradėjus leistis. Lakūnai neįvertino jūrai būdingų meteorologinių aplinkybių – staigaus vėjo stiprumo ir krypties kitimo. Dėl žemo aukščio virš vandens paviršiaus nebeliko galimybių nukreipti straigtasparnį į horizontalų skrydį ir sustabdyti jo leidimąsi. Tai patvirtino ir duomenys, nustatytos skrydžio registravimo aparatūros. Kelios sekundės, per kurias buvo stebima aplinka, o ne svarbūs orlaivio prietaisai, galėjo lemti ištikusią nelaimę. Tyrimą atlikusios komisijos pirmininko teigimu, negalima kaltinti lakūnų dėl šios katastrofos.

SIŪLO INFORMACIJOS MINISTERIJĄ

Pasaulio banko (PB) ataskaitoje *Lietuva kelyje žinių ekonomikos link* siūloma Lietuvoje įsteigti informacinės visuomenės ministeriją, kuri telktų žinių apie ekonomikos strategiją ir politikos formavimą bei kontrolės veiklą, šiuo metu išbarstytą daugelyje valstybės įstaigų. Kaip praneša ELTA/LGTIC, vienas iš ministerijos uždavinių būtų koordinuoti vyriausybės žinių valdymo planus ir elektroninės vyriausybės veiklą. PB vertinimu, pastaraisiais metais Lietuva pasiekė pažangą keliose žinių ekonomikos srityse, visų pirma ekonominio bei institucinio režimo tobulinimo bei informacijos ir ryšių technologijų (IRT) įvairių žinybų kūrimo srityse, tačiau mažiau padaryta tobulinant švietimo sistemą. Siekiant didinti krašto konkurencingumą, būtinas sistemingas žinių kūrimas, jų naudojimas ir skleidimas visame ūkyje bei visuomenėje, ne tik modernių technologijų srityje bet ir tekstilės, medžio apdirbimo, "agroverslo" srityse. Skleisti žinias reikia ne tik išsilavinusiuose elito sluoksniuose, bet ir plačiojoje visuomenėje, teigiama ataskaitoje, kuri buvo pateikta vyriausybės nariams balandžio 7 d.

NAUJAS VILNIAUS MERAS

Pirmajame naujos kadencijos savivaldybės tarybos posėdyje balandžio 9 d. Vilniaus miesto meru 4 metų laikotarpiui išrinktas 62 metų socialdemokratas Gediminas Paviržis, skelbia *Lietuvos rytas*. Už jį balsavo 27 iš 51 naujosios tarybos narių. Naująją daugumą Vilniaus taryboje sudaro penkių partijų atstovai – socialdemokratai, liberalai demokratai, socialliberalai, Lenkų rinkimų akcija ir Rusų sąjunga. Balsavimo rezultatai buvo sutikti susirinkusių vilniečių posėdžio svečių švilpimu ir skandavimu "gėda". Kai kurie tarybos nariai priekaištavo, kad remiantis Konstitucinio teismo nutarimu, penki seimo nariai neturėjo teisės balsuoti. Bus kreipiamasi į Vilniaus apygardos administracinį teismą nuspręsti, ar jų dalyvavimas buvo teisėtas. Prasidėjus teisminiams ginčams, naujosios sostinės valdžios įgaliojimai gali būti sustabdyti.

SAPARD LĖŠOS LIETUVAI

Lietuvos seimas balandžio 8 d. pritarė Lietuvos ir Europos bendrijų komisijos Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programos (SAPARD) finansavimo sutarties ratifikavimo projektui, praneša ELTA/LGTIC. Pagal ją Lietuvai 2002 metų laikotarpiui skiriama iki 31.8 mln. eurų finansinė parama, arba 109.8 mln. litų, dėl kurių sutarties laikotarpis baigiasi 2004 m. gruodžio 31 d. SAPARD programos parama skiriama su sąlyga, kad projektai bus bendrai finansuojami ir iš krašto valstybinės paramos fondų. Gavėjas turi finansuoti ne mažiau kaip 50% projekto vertės, likusius 50% pasidalina SAPARD programa ir Lietuvos vyriausybė (atitinkamai Europos sąjunga per SAPARD programą – 75% ir Lietuvos vyriausybė – 25% paramos lėšų). Lėšos administruojamos pagal šias žemės ūkio ir kaimo plėtros sritis: investicijoms į pirminę žemės ūkio gamybą, žemės ūkio ir žuvininkystės produktų perdirbimui ir rinkodaros tobulinimui, ekonominės veiklos plėtrai ir pasirinktinų pajamų skatinimui, kaimo žinybų tobulinimui ir profesiniam mokymui.

VAIKŲ GELBĖJIMAS

Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacija "Gelbėkit vaikus/Save the Children Lithuania" yra nevyriausybinė, nereliginė, nepolitinė organizacija, siekianti gerinti vaikų padėtį ir įgyvendinti Jungtinių tautų Vaiko teisių sutartį. Šiemet ketinama sustiprinti savo veiklą mažinant vaikų diskriminavimą bei smurtą prieš juos, praneša ELTA/LGTIC. Remiantis 2002 metų tyrimo duomenimis, apie 50% vaikų savo šeimose patiria smurtą. Lietuvoje didėja vaikų apleistumo ir smurto atvejų skaičius, prekyba vaikais seksualiai juos išnaudojant, vaikų paėmimas iš šeimų neapibrėžtam laikotarpiui, dažniausiai apgyvendinant globos namuose, vaikų diskriminavimas švietimo ir sveikatos sistemose dėl skurdo, šeimos struktūros, neįgalumo, kaimo rajono ar tautybės. Organizacija "Gelbėkit vaikus" derina socialiai orientuotų projektų įgyvendinimą. **RSJ**

Toronto pensininkų klubo choras "Daina" su vadove muz. Lilija Turūtaite giedojo Klyvlando Šv. Jurgio šventovėje Vasario 16-tosios dienos proga **Nuotr. E. Namikienės**

POETO **BERNARDO BRAZDŽIONIO**
ir BELETRISTO **JURGIO JANKAUS**
PAGERBIMUI RENGIAMA
literatūros popietė
įvyks š.m. balandžio 26, šeštadienį, 4 v.p.p.
Hamiltono Aušros Vartų parapijos salėje
PROGRAMOS ATLIKĖJAI:
Toronto teatras "Aitvaras" ir
Hamiltono teatras "Aukuras"
Visus dalyvauti maloniai kviečia – "AUKURAS"

AtA

VLADUI SIMONAIČIUI

iškeliavus amžinam poilsiui, jo žmonai REGINAI, giminėms, artimiesiems jų liūdesio valandoje reiškiu nuoširdžią užuojautą –

Adolfas Kanapka, Wasaga Beach, Ont.

Aiškiaregės vaidmuo Lietuvoje

GIEDRĖ MILUKAITĖ

Sovietų Lietuvoje į aukščiausius šalies postus kylančius "laimino" Džiugašvili saulė, o dabartinėje laisvoje Tėvynėje pasirodo jai gimininga Lolišvili saulė, rikiuojanti į aukštuosius postus valstybės galvas, remdamasi savo paslaptingomis galiomis. "Tarp valdininkų pradėjus sklisti kalboms apie L. Lolišvili įtaką skirstant valstybės postus, pas aiškiaregę ėmė veržtis karjeros siekiantys asmenys" (*Lietuvos rytas* 2003.III.8).

Kokios tai galios lydi Lolišvili "saulę", nesunku suprasti, pažvelgus į netolimos Lietuvos istorijos kruvinuosius puslapius. Abiejų "saulių" giminystės ryšiai aiškūs ir be politinės DNR ekspertizės, kadangi jų abiejų patekėjime įrašyta Paleckių pavardė.

Tėvas J. Paleckis atnešė Lietuvos Stalino Džiugašvili "saulę", o nuo jo sūnaus J. V. Paleckio pradėjo Lena Lolišvili savo stulbinančią magės karjerą šalyje. "Kai atvažiavau į Lietuvą, pirmiausia gydžiau Justo Paleckio sūnų" (*Lietuvos rytas* 2003.II.15) – giriasi *Lietuvos ryto* korespondentei "stebuklingoji" gruzinė Lena.

Gera pradžia – puse darbo, sako liaudies išmintis. Su J. Paleckio palaiminimu įsisukti į politinę Lietuvos orbitą gerai pakaustytai paslaptingomis "magijos" galiomis Lenai Lolišvili jau vieni niekai. "Tuomet ir paprašiau J. Paleckio, kad supažindintų mane su A. Brazausku. Pirmiausia pamačiau dabartinio premjero nuotrauką žurnale. Buvo kokie 1987 metai. Dūriau pirštu į A. Brazauską ir pasakiau, kad jis bus pirmasis Lietuvos Prezidentas" (t.p.).

Iš Lenos Lolišvili pasakojimo korespondentei Audronei Urbonaitei aiškėja, kad iš pradžių A. Brazauskas nesusigaudė, kokia čia nauja "… švili saulė" užteka politikoje. Bet J. Paleckis, matyt, rado svarių argumentų, nes magei atsivėrė svetingai durys į A. Brazausko namus. "O viskas prasidėjo nuo to, kai Paleckis perdavė A. Brazauskui mano prašymą. Iš pradžių A. Brazauskas pamanė, kad aš kokia būrėja, bet sutiko" (t.p.).

Taigi A. Brazauskas, kada būdamas komunistų partijos pirmasis sekretorius per J. Paleckio malonę turėjo progą "aiškiaregę" Lolišvili priimti kaip viešnią pas save namuose Turniškėse. Jis tuomet dar nenujautė, kokia svarbi politikoje figūra ta "burtininkė" Lena ir kaip svarbu pas ją sėkmingai praeiti testą… dėl ateities karjeros. Atrodo, tuo metu Lietuvoje apie tai žinojo tik "…švili saulės" "krikštatėvis" Justas Paleckis, kokia magės galia, per politikos viršukalnę pasiuntęs Lolišvili A. Brazauskui! "1993 specialiu dekretu jis suteikė man Lietuvos pilietybę" – pažymi gruzinė *Lietuvos ryto* korespondentei Audronei Urbonaitei (*LR* 2003. III.1).

Lolišvili paslaugų kratėsi blaiviai mąstantys mokslo žmonės: "A. Brazauskas manimi patikėjo, o Sveikatos apsaugos ministerija man taip ir nesuteikė licenzijos gydyti žmones. Taip ir pasakė: eik lauk, gruzine, niekas tavo paslaugų ir neprašo" – skundėsi Lolišvili *LR* korespondentei.

Taigi su politikais "aiškiaregei" Lenai buvo daug paprasčiau. Štai ir V. Landsbergis prašosi audiencijos pas žiniuonę. O ta jau ir sapnavusi prieš kelias dienas įžymų politiką: "Guliu lovoje. Staiga, į mano kambarį įeina V. Landsbergis ir deda galvą ant mano pagalvės šalia manęs" (t.p.). "Nepraėjo nė poros dienų, ir man skambina jo sūnus režisierius – sako, kad nori su tėvu ateiti į svečius. Mes kalbėjome apie paprastus dalykus – jaunesnysis Landsbergiukas nori sukurti filmą apie aiškiaregius žmones" (t.p.). "Paskui kitą kartą mane pakvietė į svečius į savo namus. Nusifotografavome – aš su Landsbergiu, paskui su visais jo anūkais" (t.p.).

Toks išskirtinis dėmesys dešiniųjų vado burtininkei, jo šeimos susižavėjimas aiškiarege yra graudus, žinant koks blaivus realistas yra Landsbergis. Tai paryškina dar labiau, kokiame voratinklyje įsipainiojęs dabartinis Lietuvos politins elitas.

Su J. Paleckio "palaiminimu" įsitvirtinusi Lena Lolišvili Lietuvoje, pareiškė – "Netrukus turėtų pasirodyti Dialogo kultūros instituto parengta knyga *Gyvenimo link. Lenos Lolišvili fenomenas"* (t.p.)

Tikiu, kad "Stalino saulės" renesansas, kad ir kaip besistengtų L. Lolišvili jėgos, veikiančios Lietuvos politinėje orbitoje, yra neįmanomos, nors per 13-ka nepriklausomybės metų tos "…švili saulės" dėka tautai padaryta didžiulė skriauda.

Per Landsbergio valdymo metus įsitvirtino aukščiausiuose valdžios postuose buvę neeiliniai saugumiečiai. Neminėsiu jau Brazausko ryšių su Rytais, kuris žino visus koridorius Maskvoje, bet keisčiausia, kad vakariečio Adamkaus politinis vežimas per jo penkerius valdymo metus nudardėjo į Rytus, nors žodžiais jis važiavo į Vakarus: pagrindinės Lietuvos ekonomikos šakos atsidūrė Rusijos glėbyje.

Kada Lietuvai yra labai atsakingas laikotarpis, reikalaujantis susikaupimo ir vienybės žengiant į Europos šalių šeimą ir į NATO, kyla iš padugnių jėgos, siekiančios tai sutrukdyti. "Dar sovietmečiu tokiais 'aiškiaregiais' labai domėjosi KGB, tad nieko nuostabaus, jei paaiškėtų, kad mūsiškė gruzinė yra paprasčiausiai rusiškos žvalgybos infiltruota į Lietuvą" (t.p.).

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**
- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Hamilton, Ont.

NAUJAI IŠRINKTA KLB Hamiltono apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Rasa Bakšytė-Pruden, vicepirmininkas Marius Gudinskas, sekretorė Danutė Garkūnienė, iždininkas Stasys Kareckas, renginių koordinatorius Antanas Jusys, ryšio palaikymui su naujai atvykusiais Petras Brazas. Kun. Juozapas Žukauskas, OFM, daugiausia dėmesio skirs dvasinių vertybių ugdymui, pagelbės ir kituose reikaluose. Valdyba aptarė artimiausius ateities darbus. **D.G.**

A.a. JURGIUI JURGUČIUI mirus, reikšdami užuojautą dukroms, Jūratei, Dainai, Ramonai ir jų šeimoms bei visiems giminėms, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $40 – D. F. Gutauskai (Brampton, Ont.), G. J. Kažemėkai, E. M. Klevas; $30 – D. L. Mačikūnai; $20 – E. J. Bubniai, A. Bungardienė, M. J. Gimžauskai, E. K. Gudinskai, D. V. Jakovickai (JAV), D. M. Jonikai, S. Karaškienė, K. J. Sakalauskai, A. S. Urbonavičiai, A. K. Žilvyčiai, G. K. Žukauskai; $15 – Z. Vainauskienė, A. Volungienė; $10 – G. Agurkienė, J. Astas, E. Grajauskienė, F. M. Gudinskai, I. Ulbinienė.

A.a. JADVYGAI LABUCKIENEI mirus, užjausdami sūnus Joną, Saulių ir jų artimuosius "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $20 – G. Agurkienė, E. K. Gudinskai, J. Karaliūnas, C. A. Ruginis, P. Skeivelienė, V. P. Šidlauskai; $10 – J. Astas, M. Borusienė, I. Ulbinienė; $5 – F. M. Gudinskai.

Nuoširdžiai dėkojame aukojusiems – **PLV komitetas**

A.a. JANINAI PILKAUSKIENEI mirus Hamiltone, reikšdami užuojautą jos vyrui Viktorui, Kanados lietuvių fondui aukojo: $100 – Aldona, Raimundas ir Ona Erštikaičiai; $25 – J. Asmenavičius; $20 – A. P. Armonai, Z. Čečkauskas, J. Stankus, A. Rimkienė, V. Subatnikaitė, G. J. Krištolaičiai, A. Čerškienė, D. J. Skaisčiai, V. Svilas; $10 – A. Didžbalienė. **J.K.**

A.a. MARIAN PETRAUSKIENEI (Londone, ON) mirus, užjausdami jos vyrą Vytą ir visus gimines, "Pagalba Lietuvos vaikams" aukojo: $20 – B. E. Fellows, S. Kalvaitienė, L. V. Radikai.

A.a. JANINAI PILKAUSKIENEI mirus, reikšdami užuojautą jos vyrui Viktorui ir artimiesiems, "Pagalba Lietuvos vaikams" aukojo: $35 – V. Razanauskienė; $25 – O. V. Gutauskai (USA); $20 – G. Agurkienė, A. Bungardienė, K. Gelžinienė, M. J. Gimžauskai, F. M. Gudinskai, E. K. Gudinskai, M. A. Pusdešriai, J. Pyragius, E. Repčytė; $15 – E. Grajauskienė, A. Volungienė; $10 – J. Astas, P. Krivinskienė, V. Pleinienė, M. Rybienė, V. P. Šidlauskai, I. Ulbienė, Z. Vainauskienė.

Dėkojame visiems aukojusiems – **PLV komitetas**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vasario 16-tąją Niujorke surengė vasario 16 d. jungtinis komitetas, kurį sudarė Tautos fondo, Lietuvių bendruomenės, Amerikos lietuvių tarybos atstovai. Iškilmingas Mišias Apreiškimo parapijos šventovėje koncelebravo vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, su kun. Vytautu Volertu. Vyskupas pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas A. Barkauskienės. Po pamaldų parapijos salėje buvo vaišės, kuriose dalyvavo ir naujas generalinis konsulas Niujorke Mindaugas Butkus su žmona Jūrate. Minėjimo programa vyko 4 v.p.p. Union Congregational salėje. Įvadinį žodį tarė Tautos fondo valdybos pirm. A. Vedeckas, invokaciją sukalbėjo vysk. P. Baltakis, OFM. Programai vadovavo T. Bliuznikas. Po sveikinimų pagrindinę kalbą pasakė gen. konsulas M. Butkus, išryškindamas dabartines Lietuvos ekonomines problemas ir užmojus siekiant įsijungti į Vakarų pasaulį. Meninę programą atliko neseniai Hartforde, CT, įsisteigęs trečiosios bangos muzikinis ansamblis "Sodžius", vadovaujamas R. Aleknevičiūtės-Jalinskienės, padainuodamas publikai patikusių keletą liaudies dainų. Ansamblio vadovė yra baigusi Lietuvos muzikos akademiją. Pabaigos žodį tarė LB Niujorko apygardos valdybos pirm. dr. G. Kumpikaitė. (*Darbininkas,* 2003 m., 3 nr.)

Ispanija

Pasak Lietuvos ambasadoriaus V. Dambravos Madride, Ispanijoje gyvena apie 20,000 lietuvių. Iš jų tik 2000 – 3000 gyvena legaliai. Lietuvos prezidento rinkimuose dalyvavo 100 Lietuvos piliečių, gyvenančių Ispanijoje. Ambasadorius mano, kad gegužės mėn. įvyksiančiame referendume dėl Lietuvos jungimosi į Europos sąjungą sunku tikėtis didesnio lietuvių balsuotojų skaičiaus šiame krašte. (BNS)

Lenkija

Lietuvių organizacijų vadovų ir svečių susitikimas įvyko š.m. sausio 28 d. "Vienybės" klubo patalpose Suvalkų mieste. Jame dalyvavo Lietuvos konsulė Seinuose A. Česnevičienė, vicekonsulas N. Baranauskas su žmona, Lenkijos lietuvių bendruomenės pirm. I. Gasperavičiūtė, Lenkijos lietuvių draugijos pirm. A. Vaicekauskas ir vicepirmininkas bei "Aušros" leidyklos direktorius R. Vitkauskas, LLD Suvalkų skyriaus pirm. T. Uzdilaitė, *Suvalkiečio* laikraščio redaktorius G. Marcinkevičius. Pastarasis susitikimo dalyvius supažindino su Suvalkų miesto lietuvių praeitimi ir dabartimi, ką jie nuveikė praėjusiais metais ir jų užmojais naujaisiais metais. T. Uzdilaitė kalbėjo finansiniais reikalais. Nors klubo išlaikymui daug aukoja LLD skyriaus nariai, bet vis jaučiamas lėšų trūkumas. Tautinių šokių šokėjams reikia naujų tautinių drabužių. Jų įsigijimas brangiai kainuoja. Daininkams reikia vadovo. Buvo atvykęs J. Pavilonis, bet negali daug padėti, nes vadovauja Punsko ir Seinų chorams ir darbuojasi dar Alytuje.

LLB pirm. I. Gasperavičiūtė džiaugėsi Suvalkų lietuvių vieningumu ir jų pasiaukojimu lietuviškai veiklai. Pripažino, kad Suvalkų lietuviai pastaraisiais metais gavo per mažai paramos. Ji prašysianti, kad Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos valdžios Suvalkų lietuviams skirtų daugiau lėšų. Pasak pirmininkės, per daug dėmesio buvo skirta Seinams, o nepakankamai Suvalkams. Čia daugėja lietuvių skaičius, vis daugiau jų atvyksta apsigyventi Suvalkuose, kur veikia didesnė pramonė ir yra daugiau darbų. Konsulė A. Česnienė dėkojo suvalkiečiams už pakvietimą ir pažadėjo paramą. Taipgi buvo nusiskųsta, kad negali matyti Lietuvos televizijos laidų. Konsulė pasiūlė, kad šiuo klausimu oficialiai būtų kreiptasi į Lietuvos konsulatą, o pastarasis galėtų kreiptis į kitas institucijas. (*Aušra,* 2003 m., 3 nr.)

Gudija

Praėjusių metų pabaigoje Rimdžiūnų lietuvių vidurinėje mokykloje įvyko seminaras pasidalinti darbo patirtimi tarp Pelesos ir Rimdžiūnų lietuvių vidurinių mokyklų. Mokytojai skaitė pranešimus, iš kurių aiškėjo, kad mokytojo darbas susiduria su įvairiais sunkumais. Pelesos lietuvių vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja A. Kuodytė savo pranešime ragino mokytojus kuo nuoširdžiau bendrauti su auklėtiniais, sudaryti jaukią bei šiltą dvasinę aplinką. Rimdžiūnų mokyklos mokytoja R. Midverienė kvietė savo bendradarbius atkeipti aukštesniųjų klasių moksleivių dėmesį dėl būsimų profesijų pasirinkimo. Tos pačios mokyklos direktoriaus pavaduotoja V. Lopetienė kalbėjo apie klasės auklėtojo darbo planavimą. Po pranešimų abiejų mokyklų mokytojai mėgino savo jėgas ir sporto žaidynėse. Tinklinį laimėjo Rimdžiūnų mokykla, o krepšinį – Pelesos. Tuo metu Rimdžiūnų mokykloje svečiavosi Gudijos lietuvių bendruomenės pirm. V. Tarnauskaitė. Ji nuoširdžiai dėkojo Rimdžiūnų mokyklai už renginį ir kvietė toliau abi mokyklas glaudžiai bendradarbiauti. (*Lietuvių godos,* 2003 m., 1 nr.)

Australija

Sidnio lietuviai Vasario 16-tąją minėjo sekmadienį, vasario 16, Lietuvių klubo patalpose. Minėjimą pradėjo LB Sidnio apylinkės valdybos pirm. dr. R. Zakarevičius. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos garbės konsulas Sidnyje V. Šliteris. Taipgi visus dalyvius nuoširdžiai sveikino kartu perskaitydama ir Lietuvos prezidento V. Adamkaus, ministerio pirmininko A. Brazausko bei krašto apsaugos ministerio L. Linkevičiaus sveikinimus. Apie Vasario 16-tosios reikšmę ir jos prasmę paskaitą skaitė istorikas iš Lietuvos V. Kučinskas. Meninės programos dalyje pasirodė jaunimo tautinių šokių grupė "Sūkurys", vadovaujamas K. Rupšienės. Lituanistinių kursų moksleiviai skaitė ištraukas iš knygos *Mindaugo reikšmė Lietuvai.* Fleita pagrojo J. Mikutė ir pianinu paskambino N. Alvisio. Choras "Daina", vadovaujamas J. Mikutės, padainavo keletą publikai patikusių dainų. Vyko įvairūs apdovanojimai asmenų, pasižymėjusių lietuviškoje veikloje. Už nuopelnus lietuvybei Martynos Reizgienės ir Dainos Šliterytės pavardės pažymėtos Nusipelnusiųjų lentoje. Minėjimo programai vadovavo L. Kalėda ir D. Šliterytė. Šventė baigta Tautos himnu. Ta proga klubo patalpose vyko fotografijų – *Lietuvos kariuomenė sėkmingai žengia į NATO* ir mokinių piešinių – "Karalius Mindaugas" bei "Lietuva – 750 metų" parodos.

(*Mūsų pastogė,* 2003 m., 8 nr.) **J. Andr.**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	5.10%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Toronto Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdyba. Iš k.: ižd. Algis Simonavičius, narė Julija Adamonytė-Danaitienė, pirm. Liudas Matukas, vicepirm. Vytautas Bireta, sekr. Marius Rusinas Nuotr. R. Užpalytės

Amerikos prezidentas kuria naują imperiją

HENRIKAS KUDREIKIS

Liūdna rašyti, kad buvusi padori valstybė staiga pradeda virsti nauja Sovietų Sąjunga. Melas ir propaganda tapo kasdieniniu reiškiniu. Valstybės sekretorius Colin Powell Jungtinėse Tautose perskaitė daugybę kaltinimų, kurie pagal užsienio ir drąsių Amerikos žurnalistų pareiškimus, yra melas. Powell nurodytuose bunkeriuose JT inspektoriai nerado nieko įtartino. Sraigtasparnių ir U-2 lėktuvai išžvalgę nerado jokių nurodytų sunkvežimių vilkstinių, kur, pagal Powell, turėjo būti paslėpti cheminiai ir biologiniai ginklai. Pasirodė, kad slaptas generolo ir pulkininko pasikalbėjimas yra CIA surežisuotas. Amerikos žurnalistas Charley Reese rašo, jog paskutiniu laiku CIA atlieka panašius veiksmus neva priešo suklaidinimui. Be sustojimo kaltinimai, kad Husein iššudė milijoną žmonių yra propaganda. Tvirtina Tarptautinė žmogaus teisių organizacija. Husein – ne angelas, bet jam be galo metami kaltinimai daugiausia išgalvoti. Kaltinimai, kad Al Queda yra remiama Irako, yra melas. Minimas Al Queda pareigūnas laikėsi kurdų musulmonų, Huseino priešų, kontroliuojamoje teritorijoje.

JT inspektoriai rado, kad Huseino atominės bombos bei pirkti vamzdžiai neionizuoti, tad tinka tik artilerijos sviediniams gaminti. Bush administracijos kaltinimas, kad Irakas pirko iš Nigerijos uraną – blefas. Nerasta jokių įrodymų. Pasak žurnalistų, Bush vaidina antrą Hitlerį, kuris, prieš puldamas Lenkiją, surežisavo neva lenkų užpuolimą. JT inspektorių viršininkas Hans Blix pareiškė, kad Irakas nerengė atominių ginklų ir jų neturi. Nuostabu, kad C. Powell JT skaitytuose kaltinimuose neprikišo Irakui dalyvavimo Rugsėjo 11-tosios puolimuose. CIA oficialiai paskelbė, kad tam neturi įrodymų. Bet Bush propaganda, kurią įkyriai kasdien pučia Fox ir CNN televizijos kanalai, šiandien tiki 51% amerikiečių, kad Irakas yra Rugsėjo 11-tosios kaltininkas.

Prieš pradėdami Irako karą, pagrindinėse TV stotyse generolai ir pulkininkai, neva karo žinovai, skelbė, kad Amerikos naujos bombos ir eilė naujų raketų išgąsdins Irako karius, jiems dings noras priešintis ir per 3-4 dienas jie pasiduos. Taip pat jie sukils prieš diktatorių Sadam Husein. Pagal viceprezidento pareiškimą, karas truks 4-5 dienas. Jau trečia savaitė atvežamos vis naujos kariuomenės divizijos, tačiau Bush ir gynybos sekretorius Rumsfeld tvirtina, jog karas eina pagal nustatytą planą. Tie patys generolai ir pulkininkai TV kanaluose, kariškai tariant, "pučia arabus" ir plepa nesąmones.

Irakiečiams metami visokiausi kaltinimai, tačiau nėra įrodymų. Huseino karių triukai kare ne naujiena. Antrojo pasaulinio karo metu tuos pačius triukus prieš vokiečius naudojo amerikiečiai. Vienas iš jų: pašautas amerikiečių bombonešis, puolamas vokiečių naikintuvų, neva pasiduoda ir nuleidžia ratus. Priskridus arti vokiečių naikintuvams, juos nušauna, pakelia ratus ir skrenda atgal į savo bazę Anglijoje.

Porą dienų amerikiečiai ir anglai rodė nuplyšusius ir susmukusius Irako belaisvius, bet kai irakiečiai parodė amerikiečių belaisvius, visa Amerika ir prezidentas Bush pasiuto: "Tai karo nusikaltimas, tai prieš Ženevos karo taisykles" ir t.t.

Iš karo veiksmų pastebima, kad užpulta Irako valstybė yra kariškai nepaprastai silpna. Kelios iš naujokų sudarytos divizijos labai silpnos, apginkluotos daugiausia Antrojo pasaulinio karo ginklais. Aviacijos neturi. Jeigu koks lėktuvas spėjo pakilti, spruko į Iraną. Priešlėktuviniai ginklai seni. Iki šios dienos nenušovė nė vieno Amerikos lėktuvo. Atrodo, kad kariuomenė neapgingluota modernesniomis prieštankinėmis raketomis. Visa gynyba liko sutelkta vad. Respublikos sargybų keturiose divizijose. Šias divizijas kasdien be pertraukos naikina pragariška (žodis neperdėtas) amerikiečių aviacija ir įvairios raketos, per 1000 puolimų per dieną.

Ne tik arabų kraštai, bet ir visas pasaulis mato, kad galingiausia pasaulio valstybė užpuolė labai skurdų ir mažą kraštą. Liūdna žvelgiant į irakiečių, ypač moterų ir vaikų veidus. Vienas amerikiečių žurnalistų prisipažino esą gėda save vadinti amerikiečiu.

George Orwell knygoje *1984* paskelbti veiksmai pavėlavo tik 9 metus. Šiandien juos girdime iš Amerikos prezidento George Bush burnos: okupaciją jis pakeitė žodžiu "išlaisvinimas".

Žurnalistas Patrick Buchanan išvardijo Bush karinio štabo narius: Fleisher, Wolfowitz, Podgoretsky, Kristol, Perle. Laikraštyje sakoma, kad šis karas neturi nieko bendro su Izraeliu. Aukštas Bush administracijos pareigūnas Richard Perle pateikia Ariel Sharon planą: užimti ne tik Iraką, bet ir Siriją, Iraną, Libiją bei kitus arabų (gal ir Saudi Arabiją) kraštus. Juose sudarius proamerikietiškas (ir proizraelines) vyriausybes, parama palestiniečiams dings. Jie liks vergais. Izraelyje bus taika.

Europos ir keli drąsūs Amerikos žurnalistai skelbia, kad Bush nori tapti naujos imperijos kūrėju. Pasaulyje jau neliko antros supervalstybės. Puldamas Iraką, Bush tapo aklu ir nemato, kad nepaprastu greičiu kitoje pasaulio dalyje iškilo baisus baubas, kuris turi milijoninę iš fanatiškų komunistų sudarytą kariuomenę, apginkluotą moderniais ginklais ir atominėmis raketomis, kurios gali pasiekti Ameriką. Šiandien prie Pietų Korėjos sienos stovi tūkstančiai patrankų.

Lengva suprasti, kodėl Lietuva įsijungė į šią "peklišką" draugiją. Didelė dalis Europos valstybių, ypač mažesnių, neturėjo jėgų atsispirti Amerikos spaudimui. Turkijai ir Ispanijai pasiūlyta bilijonai dolerių. Bet už Amerikos rėmimą, ypač kariais, gali tekti brangiai užmokėti, gal ir mirtis. Al Queda vadas pažadėjo atkeršyti kiekvienai valstybei, kurios padės pulti Iraką.

L. Aide įdėtas Vytauto Landsbergio straipsnis, kuriame matyti, kad jis tiki Bush propaganda ir teisina Irako užpuolimą.

Kitame *L. Aido* numeryje kun. Vytenis Vaškelis rašo: "Drauge su Popiežiumi sakome karui ne". Suprantama, kad Popiežius Jonas Paulius II žino, kad Bush karas nieko bendro neturi su kova prieš terorizmą. Jei Irakas ir turi kokių cheminių ginklų, ši valstybė nesirengė ir neturėjo priemonių jų panaudoti prieš Ameriką. Be to, šiandie televizijoje paskelbtas Jono Pauliaus II susirūpinimas, jog šis karas gali būti laikomas krikščionių karu prieš musulmonus.

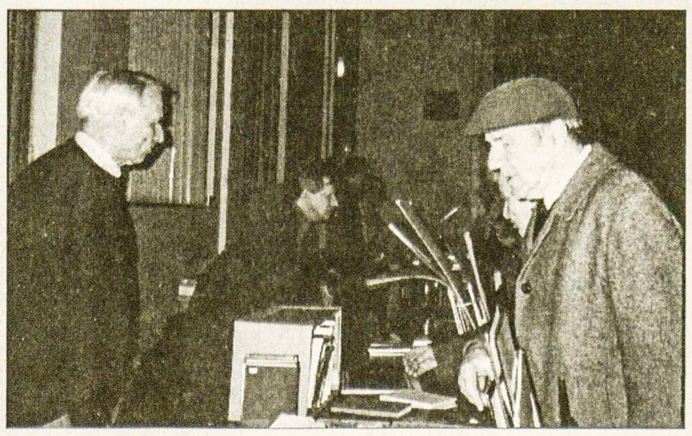

"Velykinėje mugėje" kovo 15-16 d.d. Čikagos jaunimo centro lankytojai domėjosi ir fotomenininko Algimanto Kezio (kairėje) turimomis knygomis bei paveikslais Nuotr. Ed. Šulaičio

Solistas ir kompozitorius iš Lietuvos Algirdas Motuza, sėkmingai koncertavęs Čikagos ir Lemonto lietuviams. Jis nuotraukoje matomas su muziku Algimantu Barniškiu (kairėje) ir Edvardu Šulaičiu

40 metų "kūdikis"

Toronto Prisikėlimo kredito kooperatyvo metiniame narių susirinkime buvo padaryti pranešimai, iš kurių paaiškėjo, kad kooperatyvas turi 3,726 narius, 65 milijonų kapitalą, kad 28,000 dolerių parėmė lietuviškąją veiklą

Toronto Prisikėlimo kredito kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyko š.m. kovo 23 d. Prisikėlimo parapijos patalpose. Valdybos pirmininkas Liudas Matukas savo pranešime paminėjo, kad prieš 40 metų mes visi į šį "bankelį" žiūrėjom kaip mūsų visų sukurtą, jis buvo mūsų mažiukas vaikas, ir mes buvom pasiryžę jį auginti. Užauginom, šiemet jau 40-tasis metinis susirinkimas. Švenčiam 40 metų jubiliejų.

Po kun. Augustino Simanavičiaus maldos valdybos pirmininkas pristatė valdybos narius: vicepirmininkas – Vytautas Bireta, iždininkas – Algis Simonavičius, sekretorius – Marius Rusinas, narė – Julija Adamonytė-Danaitienė. Revizijos komisija: pirmininkas – Edvardas Macijauskas, nariai – Tadas Slivinskas ir Jonas Freimanas, kuris nedalyvavo ir iš komisijos jau pasitraukė. Taip pat buvo pristatyta kooperatyvo vedėja – Rita Norvaišaitė ir jos pavaduotojai: Violeta Ramanauskienė ir Rimas Prakapas. Paskolų komisija – Algis Nausėdas ir Giedrė Slaboševičienė.

Buvo paminėti ir pristatyti buvę pirmininkai: dr. S. Čepas ir dr. Č. Jonys. Susirinkime taip pat dalyvavo "Paramos" kooperatyvo pirmininkas Audrius Šileika ir Hamiltono "Talkos" – Jonas Stankus.

Marius Rusinas perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų.

Valdybos pirmininko pranešimas

Pirmininkas paminėjo, kad praėjusieji metai buvo gana įdomūs ir pareikalavo daug pastangų iš tarnautojų ir iš valdybos. Kanados ekonomika išsilaikė gana gerai, tačiau visose finansinėse institucijose krito palūkanos. Dėl to sumažėjo ir kooperatyvo pelnas. Lyginant su 2001 metais, pelnas buvo šiek tiek didesnis, nes 2001 m. federacinė valdžia grąžino $363,000 už per 3 metus neteisėtai išreikalautus pajamų mokesčius. Tačiau 2002 m. jokių grąžinimų nebuvo. Kooperatyvas paaugo $1.3 mln., arba 2.1%. Prisidėjo 126 nariai, taigi dabar kooperatyvas turi 3,726 narius. Mirė 34 nariai, kurie buvo prisiminti tylos minute.

Pirmininkas paminėjo, kad prieš 40 metų jis buvo įrgi išrinktas į valdybą ir ėjo sekretoriaus pareigas. Džiaugėsi, kai pasiekė pirmą milijoną, o šiais metais tikisi pasiekti $65 mln. balansą. Taigi "kūdikis" iš lėto auga.

Įvesta daug naujų dalykų, norint geriau patarnauti savo nariams. Galima išsinuomoti "Safety Deposit Boxes", daug kas naudoja "Debit Cards" be jokio mokesčio, įvesta "Online Banking", kur galima pasitikrinti balansą, sumokėti sąskaitas namuose per kompiuterį. Ta sistema jau veikia, su ja gali supažindinti Rimas Prakapas, kuris ją įvedė. Norint pritraukti daugiau jaunimo įvesta "Student Loan program", pagal kurią studentai gali prašyti paskolos iki $10,000 kas metai per 4 metus. Aišku, tos paskolos turės būti garantuotos tėvų, senelių ar kito artimo žmogaus. Tai didelis patarnavimas studentams ir tėvams, nes jiems nereikės asmeninių pinigų, kol vaikai pabaigs studijas. Užbaigę mokslus vaikai galės patys grąžinti tas skolas.

Reikia pasidžiaugti, kad valdžios ir kooperatyvų inspektoriai, tikrindami kooperatyvo veiklą ir tarnautojų darbą, pripažino, kad viskas atlikta 100% pagal jų reikalavimus. Jie pažymėjo, kad yra tik 5 kredito kooperatyvai iš maždaug 300, kurie pasiekė šitokį tvarkos laipsnį. Dėl to mokestis už draudimą sumažės maždaug 15% (apie $4,000). Padėka tenka visiems kooperatyvo tarnautojams, o ypač vedėjai Ritai Norvaišaitei ir jos padėjėjams.

Kiti pranešimai

Iždininko pranešimą perskaitė Algis Simonavičius, pranešdamas, kad metai buvo užbaigti su $63.4 mln. balansu. Pajamos viršijo $2.4 mln. Iš tų pajamų nariams grąžinta "bonus rebates" – 7.5% taupomoms sąskaitoms ir palūkanoms. 2002 m. išlaidos sumažėjo $55,000. Išdalinta $28,000 aukų, kurios buvo skirtos jaunimo, kultūros, spaudos, sporto ir visuomeninėms lietuvių organizacijoms. Atskaičius aukas, administracines išlaidas, grynas pelnas buvo $10,000, kuris buvo pridėtas prie rezervų. Rezervų suma pasiekė $5.5 mln., arba 8.7% viso turimo kapitalo. Pagal valdžios nustatytas normas rezervų kapitalas privalo būti ne mažesnis kaip 5%. Mūsų kooperatyvas šią normą gerokai viršija. Tai rodo, kad finansiškai stipriai laikomės. Rezervų kapitalas yra kooperatyvo narių nuosavybė.

Revizijos komisijos pranešimą padarė Edvardas Macijauskas, pabrėždamas, kad nuolat buvo viskas tikrinama ir visos kooperatyvo operacijos buvo vykdomos pagal kredito kooperatyvų išleistas taisykles ir įstatymus.

Susirinkime dalyvavo ir Paul Brocklesby iš "Tinkham & Associates" auditorių bendrovės. Jis perskaitė pranešimą, kad viskas buvo rasta tvarkoje ir pagyrė valdybos bei tarnautojų darbą.

Paskutinį pranešimą padarė paskolų vedėjas Algis Nausėdas, pažymėdamas, kad paskolų komisiją sudaro kooperatyvo vedėja Rita Norvaišaitė, Giedrė Slaboševičienė ir Algis Nausėdas. Paskolas administruoja Violeta Ramanauskienė ir Nijolė Žukauskienė. Praėjusiais metais Ontario valdžia leido pakelti asmeninių paskolų sumą nuo $50,000 iki $100,000. Šios paskolos privalo turėti nekilnojamo turto užstatą. Praėjusiais metais buvo gauti 38 nekilnojamo turto paskolų prašymai, iš kurių buvo patenkinti 37 sumai – $5,795,889. Buvo gauti 4 komercinių paskolų prašymai ir visi buvo patenkinti sumai $1,033,929. Dvi iš jų buvo sindikuotos su kitais kredito kooperatyvais, nes viršijo mūsų paskolų leidimo ribą. Asmeninėm paskolom buvo gauti 125 prašymai, iš jų buvo patvirtinti 119, sumai – $2,082,033. Pagal statutinius reikalavimus paskolų vedėjas pranešė, kad metų pabaigoje 13 paskolų, sumai $779,674 buvo atsilikusios daugiau kaip 90 dienų. Paskolų komisija, pagal valdybos nurodymus bando šias atsilikusias paskolas sutvarkyti, kad kooperatyvui nebūtų nuostolio.

Dėl pranešimų nebuvo jokių diskusijų, buvo priimtos apyskaitos ir vėl patvirtintas tas pats revizorius 2003 metams.

Rinkimai

Į valdybą reikėjo išrinkti 2 narius. Vėl buvo perrinkti Vytautas Bireta ir Marius Rusinas. Į revizijos komisiją vieton Jono Freimano išrinktas Jurgis Valaitis. Kadangi nebuvo jokių klausimų nei pasiūlymų, sekė loterija, kurios metu 8 nariai laimėjo po $25 ir 6 po $50.

Susirinkime dalyvavo 300 narių, kurie visi buvo pavaišinti p. Stanulienės paruoštais pietumis, su vynu. Visi gyrė maistą ir džiaugėsi gerais, gražiai apsirengusiais patarnautojais ir patarnautojomis. Puikios vaišės, malonus susirinkimas.

Auginkim tą "kūdikį" ir toliau, taupydami ir skolindamiesi savo lietuviškame banke. Kuri kanadiška finansinė institucija remia lietuviškas organizacijas? Kuri savo pelnu dalinasi su savo taupytojais ar skolininkais? Nėra tokių. Iš pelno statosi tik dangoraižius. Mūsų kredito kooperatyvo "dangoraižiai" yra tik pagalba savo nariams ir parama lietuvybei. Ką mes pasirinksime? Savi pas savus!

Vincas Kolyčius

MYLIMAI MAMYTEI

a.a. MAGDALENAI JONUŠONIENEI

iškeliavus į amžinybę Suvalkų trikampyje, jos sūnų dr. KAZIMIERĄ, mūsų choro narį, su šeima bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Anapilio parapijos choras

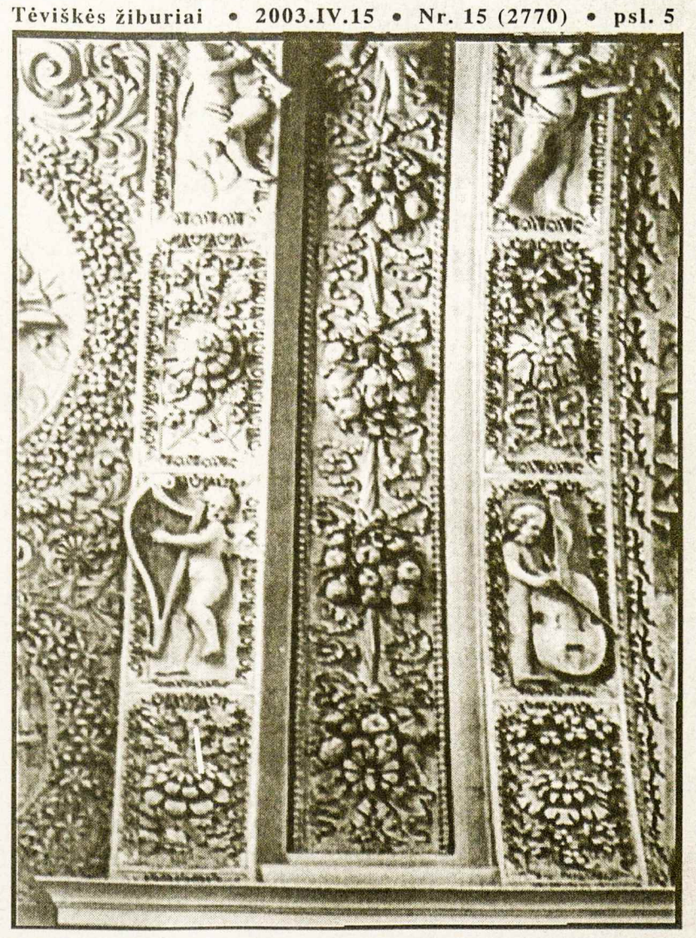

Dešiniosios navos arkos fragmentas – angeliukai muzikantai Šv. Petro ir Povilo šventovėje Vilniuje Nuotr. G. Kurpio

Užbaigė žemiškąją kelionę

A. a. buvęs "Tėviškės žiburių" vienas iš redaktorių VYTAUTAS KASTYTIS-TVARDAUSKAS mirė 2003 m. balandžio 3 dieną Šv. Juozapo ligoninėje Toronte. Palaidotas balandžio 7 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse po gedulinių Mišių Lietuvos kankinių šventovėje. Apie savo gyvenimą yra palikęs autobiografiją, kuri čia ir spausdinama

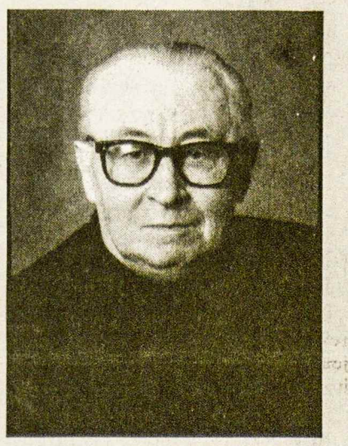

A.a. VYTAUTAS KASTYTIS-TVARDAUSKAS

Mano tikroji oficialiai nepakeista pavardė yra Vytautas Tvardauskas, bet labiausiai esu žinomas jau nuo Lietuvoje pradėto slapyvardžio kaip Vytautas Kastytis. Tvardauskas yra likęs tik oficialiuose dokumentuose.

Gimiau 1922 m. kovo 1 d. Salake, dabartiniame Zarasų rajone. Vaikystę betgi praleidau tėvų įsigytame ūkyje prie Zarasų-Smėlynės plento. Ten 1933 m. baigiau pradinę Smėlynės mokyklą. Esu turbūt vienintelis jos auklėtinis, iškeliavęs į platųjį pasaulį lemtingo tėvų sprendimo dėka. Jie pardavė tada dar pilnai neišmokėtą 16 hektarų ūkį ir persikėlė į Kauną, kad aš, jų vienintelis sūnus, galėčiau tęsti Smėlynėje pradėtą kelią į mokslus.

Kaune 1933-41 m. baigiau labai gerus mokytojus turėjusią Jėzuitų gimnaziją. Tarp jų buvo vertėjas Jurgis Talmantas ir dramaturgas Juozas Petrulis. Jie, matyt, manyje ir išjudino rašymo gyslelę bei polinkį žurnalistikon. Dar gimnazijos suole pradėjau žaidimą su visokiais laikraštėliais, pats juos leisdamas ir prirašydamas. Paskutiniais baigimo metais gimnazija jau buvo suvalstybinta ir pavadinta IX-tąja vidurine mokykla. Egzaminus teko laikyti, kai vyko didysis 1941 m. lietuvių trėmimas Sibiran.

1941-44 m. baigiau Kauno dramos teatro trejų metų kurso vaidybos studiją, pradžioj vadovautą greit tragiškai žuvusio Juozo Monkaus, po jo – Petro Kubertavičiaus. Privačiai studijavau dainavimą pas sol. Joną Butėną. Pradėtas lietuvių kalbos ir literatūros studijas Kauno universitete greit nutraukė okupantų vokiečių įvestas aukštųjų Lietuvos mokyklų uždarymas. Bendradarbiavau Kauno radiofone *Tėvynės garsų* prozos ir poezijos montažais, feljetonais, rašiniais apie teatrą bei kitomis nepolitinėmis temomis. Vokietijon pasitraukiau 1944 m. vasarą. Iš jos su kitais lietuviais greit buvau išvežtas darbams Suomijoje ir Norvegijoje. Karo pabaigos sulaukiau vidurinėje Norvegijoje, britų zonoje. Ten Trolios lietuvių stovykloje prie Trondheimo leidau ranka rašytą sienlaikraštį *Svetimoj padangėj*. Jį parašytą mašinėle per kalkinį popierių keliomis kopijomis, leidau ir Belgijos lietuvių Zedelhem stovykloje. Šįkart *Svetimoj padangėj* jau nebuvo sienlaikraštis, tik labai skurdus kopijų skaičiumi.

Vokietijon grįžau 1946 m. pavasarį JAV zonon. Dirbau IRO organizacijos sandėlyje ir 1947 m. rudenį emigravau Kanadon. Ten, vykdant su imigracijos atstovais pasirašytą sutartį, beveik metus teko dirbti Ontario provincijos Pickle Crow aukso kasyklose. Toronto lietuvių kolonijoje įsikūriau, kai jau beveik baigėsi 1948 m. Teko dirbti įvairius darbus. Bandžiau tęsti dainavimo studijas pas italą Carlo Lamberti, bet pamačiau, kad būdamas vienas klasikiniame dainavime nieko nepasieksiu labai nepalankiose sąlygose. Tad teko atsisveikinti su jau gerokai išvystytu operiniu baritonu. Liko tik rašymas su polinkiu poezijon ir žurnalistikon.

Toronte neturėjome lietuviško savaitraščio. Tad jį teko sunkiose sąlygose įsteigti ir pirmąjį *Tėviškės žiburių* numerį išleisti 1949 m. prieš Kalėdas. Man taipgi teko priklausyti pagrindinių steigėjų grupei. Mat Vokietijoje buvau nemažai rašęs *Minčiai,* Toronte ir Montrealyje *Nepriklausomai Lietuvai, Draugui* ir *Naujienoms* Čikagoje. Vokietijoje turėjau ant skurdaus popieriaus išleistą poezijos rinkinį *Smūtkeliai žydi* (1946), Toronte – publicistinių feljetonų ir satyrų rinkinį *Kolektyvinė prausykla* (1952).

Savo gyvenimą su *Tėviškės žiburiais* surišau 1963-66 m., dirbdamas linotipininku ir 1966 m. pradėjęs dirbti pilną laiką apmokamu antruoju redaktoriumi, skaičiusiu korektūras, rašiusiu nuolatinius skyrius *Pasaulio įvykiai, Kanados įvykiai, Lietuvos sportas* (1977-1983), *Lietuviai pasaulyje, Kultūrinėje veikloje* (su viena skiltimi išeivijai, kita – Lietuvai) ir *Pavergtoje tėvynėje* (šis skyrius dabar vadinasi *Laisvoje tėvynėje*). Ypač daug teko rašyti sovietmečiu apie Lietuvos kultūrinius laimėjimus ir jos vargus sovietinėje priespaudoje. Šioms žinioms naudojausi Frank Kruk vardu prenumeruodamas laikraščius Vilniuje.

Esu parašęs pirmąsias recenzijas V. Noreikos, V. Daunoro koncertų, pasinaudodamas dainavimo studijų patirtimi. Net ir L. Šukytei išpranašavau, kad jai jau reikia platesnių horizontų už Toronto ribų.

Būdamas jaunesnis, duoklę teatrui atidaviau Toronte ir kitose Ontario provincijos lietuvių kolonijose aktoriškai skaitydamas savo satyras įvairiuose renginiuose.

Europos ir Amerikos santykiai

Vakarų Europa, atkalbėdama Ameriką nuo karo Irake, norėjo jai padėti, bet pastaroji nuėjo savais keliais ir gerokai įklimpo

DR. JONAS KUNCA

Amerikai pradžią davė europiečių kolonistai, atvykę iš visų Europos šalių. Vieni ieškojo ten geresnio gyvenimo, kiti buvo pabėgę nuo visokių persekiojimų. Nėra europiečių tautos, kuri neturėtų naujame žemyne savo išeivių. Tie giminystės ryšiai prisidėjo prie glaudžių santykių tarp abiejų Atlanto pusių. Laisvės statula, kurią padovanojo Prancūzija, simbolizuoja šią draugystę.

Sunkiais Europai istoriniais momentais Amerika ateidavo į pagalbą. Ta nuoširdi draugystė tęsėsi iki šaltojo karo laimėjimo ir Sov. Sąjungos iširimo. Nenukentėjusi nuo karo Amerika greitai praturtėjo ir sustiprėjo ne tik ekonominėje, bet ir karinėje srityje. Ji tapo pasaulio vadu, norinčiu, kad visi jam būtų paklusnūs. Deja, tame galingame krašte atsirado asmenų, kuriem pasisekė įpiršti valdžiai mesijaninę idėją: užvaldyti visą pasaulį su JAV karine jėga.

Dar daugiau, tie patys kurstytojai trukdė valdžiai teisingai spręsti Palestinos konfliktą. Visad palaikydama Izraelio agresyvų elgesį užimtose arabų žemėse, Amerika užsitraukė musulmonų, pirmiausia palestiniečių, neapykantą ir kerštą. Palestiniečiai ėmė kovoti prieš izraeliečius, o savižudžių grupė sugriovė pasaulio prekybos bokštus Niujorke ir apdaužė Pentagoną Vašingtone.

Negano to, Amerika pradėjo ruoštis karui su Iraku dėl alyvos ir dėl to, kad to norėjo Izraelis, nes Irakas neturėjo nieko bendro su teroristais. Priešingai, tai bene vienintelė musulmonų valstybė, kuri neleido veikti fundamentalistams ir išlaikė pastovumą Vid. Rytuose. Reikėjo surasti kokią nors priežastį tam karui. Ir sugalvojo: Irakas turi masinio naikinimo ginklų. Vašingtonui reikalaujant, Saugumo taryba nusiuntė specialistų komisiją ieškoti ten tų ginklų. Tos komisijos pirmininkas Blix patarė tęsti toliau komisijos darbą. Susirūpinę karo kurstytojai spaudė valdžią, kad ji ilgiau nelaukus pradėtų karą prieš komisijai surandant, kad Irakas tokių masinio naikinimo ginklų neturi.

Taip Amerika su D. Britanija pradėjo kariauti be JT leidimo. Europa tokiai intervencijai pritarti, aišku, negalėjo. Mėgino Ameriką atkalbėti nuo tokio žygio, kuris pakenks JT pastovumui ir pačiai Amerikai, kuri tuo būdu save izoliuos ir sukels protestus visame musulmonų pasaulyje.

Patarimai nieko nepadėjo. Tik pablogėjo santykiai tarp Europos ir Amerikos, kuri užpyko dėl europiečių nepaklusnumo. Bet Irako karas pasirodė nėra toks lengvas kaip buvo skelbę jo kurstytojai. Vietoj gėlių ir dėkojimų amerikiečių kariai sutiko aršų pasipriešinimą ir nepasitikėjimą išlaisvintojais. Nuo bombų ir raketų žuvo daug nekaltų irakiečių. O kiek dar žus! Ir sąjungininkai nukentės nepaisant jų modernios ginkluotės. Gresia katastrofa Basros apsuptam mieste dėl vandens, maisto ir vaistų trūkumo. Sadam Husein yra žiaurus autokratas, bet tokio išlaisvinimo irakiečiai nenorėjo ir nenori. Apie okupantų jiems primestą valdžią jie nenori nė girdėti. O tas karas Amerikai kainuos šimtabilijonines sumas. Tai prisidės prie krizės didėjimo Amerikoje.

Greit patys amerikiečiai supras, kad nepritardama šiam karui Europa norėjo jiem padėti, bet ne pakenkti. Vis dėlto santykiai tarp senojo ir naujojo žemyno liko sugadinti. O tai kenkia JT, NATO ir ES bei pasaulio tvarkos palaikymui. Taigi, nepaisant to nelemto karo, reikia skubiai normalizuoti santykius.

Lietuva rengiasi įstoti į NATO, kur vyksta svarbūs pasikeitimai. NATO veiklos ribos bene bus praplėstos. Tik dar nežinia iki kur. Planuojama sukurti Europos saugumo tarybą, į kurią įeitų JAV, Anglija, Prancūzija, Vokietija, Turkija ir Rusija, kuri turės ten veto teisę. Mažesnėms narėms atstovaus viena iš parinktų rotaciniu būdu. Įstojimą turės ratifikuoti JAV senatas 2/3 balsų dauguma. Senatas žada būti griežtas. Bus žiūrima į narių kandidačių tinkamą pasiruošimą. Mat 1999 m. įstojusios į NATO Lenkija, Čekija ir Vengrija iki šiol neišpildo duotų pažadų. Estijos prisidėjimas prie Afganistano karo buvo tik 5 kareiviai ir 3 šunys. Taigi bus griežtesni reikalavimai. Rusijos dalyvavimas Europos saugumo taryboje su veto teise mums nėra malonus dalykas. Lenkija nusipirko 48 kovos lėktuvus, bet neturi jiems paruoštų lakūnų. Mokės, kada galės. Bet atsiteisti vis vien reikės. O tai didelė suma. Taigi įstojimo į NATO džiaugsmas yra suteptas su įsipareigojimais ir rūpesčiais. Pagerinti santykiai tarp Europos ir JAV prisidėtų prie to proceso sklandumo.

Reikia tikėtis, kad pašliję santykiai pradės gerėti, kai karas įtikins Vašingtoną, jog Europa buvo nuoširdi patardama nepradėti šitos pragaištingos intervencijos.

Santykių tarp Europos ir JAV pagerinimas negali būti vienpusiškas. Amerika turi grįžti prie tarptautinių įstatymų gerinimo, privalo prisidėti prie oro teršimo mažinimo ir nustoti vesti vienašališką politiką Palestinos konflikte, kurį jau laikas išspręsti. Vašingtonas negali tikėtis europiečių paramos vienašališkai jo politikai.

Gailestingumo Motina Marija – Aušros Vartų paveikslas.

Nuotr. A. Armono

Lietuviai Karaliaučiaus krašte

VILIUS TRUMPJONAS

Krašte gyvena arti 1,000,000 žmonių. Dauguma gyvena miestuose – maždaug 750,000. Vien Karaliaučiaus mieste per 500,000. Gyventojų kilmė: rusai – 78%, gudai – 7%, ukrainiečiai 3%, lietuviai – 3%. (vokiečių, lenkų ir kitų).

Karaliaučiaus krašte gyvena per 20,000 lietuvių – dauguma tremtiniai – didžlietuviai – kuriems nebuvo leista grįžti į Lietuvą. Jie daugiausia gyvena kaimų vietovėse, netoli Lietuvos sienos.

Šiandien Karaliaučiaus krašte, kaip ir pačioje Lietuvoje, daug nežinančių apie Mažosios Lietuvos krašto praeitį – ten, kur buvo išleista pirmoji lietuviška knyga, pirmoji gramatika, pirmasis dainynas, pirmieji lietuviški laikraščiai; kur sukurti pirmieji lietuviški eilėraščiai, pirmoji lietuviška poema, įsteigtas pirmasis Lietuvos kraštotyros būrelis; kur pirmiausia imta rinkti lietuvių tautosaką, tirti lietuvių kalbą; kur atidarytos pirmosios lietuviškos mokyklos, kur įvyko pirmoji lietuvių dainų šventė, suvaidintas pirmasis lietuvių žemėje lietuviškas spektaklis. Kraštas, kur vaikščiojo Bretkūnas, Mažvydas, Švoba, Kleinas, Rėza, Donelaitis, Kantas, Pretorijus, Kalvaitis, Jankus, Zauniai, Vydūnas ir Jagomastas.

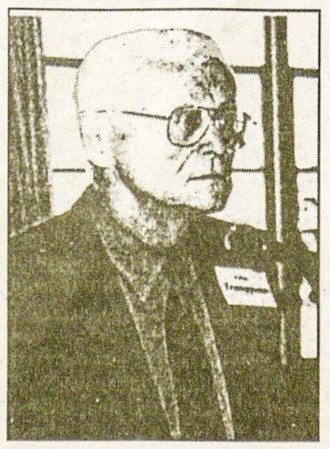

VILIUS TRUMPJONAS

Ateiviai po karo iš Lietuvos, sudarydami mažumą tarp rusakalbių ateivių, sovietinio, "internacionalizmo" malūno buvo negailestingai malami: mokyklose jų vaikai prarado gimtąją kalbą, paprasti žmonės greitai rusėjo, o krašte burtis lietuviams ne tik nebuvo sąlygų, net grėsė pavojai.

Subyrėjus Sovietų Sąjungai, Karaliaučiaus krašto lietuviai ėmė atsigauti. Bet labai pavėluotai – jau buvo užaugusi karta, kuriai sovietizmas nukirto lietuvybės šaknis. Tačiau dalis, išlaikiusi meilę tėvynei, gimtajai kalbai ir papročiams, dabar buriasi į religines bendruomenes bei kultūrines organizacijas.

Religinės organizacijos

Pagal Karaliaučiaus Šventosios Šeimynos parapijos kun. Gauronską, 1991 m. rugpjūčio 6-ąją buvo įregistruota pirmoji katalikų bendruomenė po Antrojo pasaulinio karo – tai buvo Švč. Šeimynos parapija. Šiandien krašte oficialiai įregistruota 21 katalikų parapija, dirba 15 kunigų. Dauguma kunigų atvykę iš Lenkijos, Gudijos, Vokietijos ir 2 iš Lietuvos. Krašte veikia įvairios katalikiškos labdaros organizacijos: "Caritas", "Maltos ordinas", "Lumen Christi". Prie kiekvienos parapijos atidarytos sekmadieninės mokyklos, kur vaikai mokosi tikėjimo tiesų – rusų kalba.

1994-tais m. birželio 13 d. buvo pašventinta Švč. Šeimynos parapijos koplyčia Karaliaučiuje. Tai pirmieji maldos namai, pastatyti po karo Karaliaučiaus krašte. 2000 m. rugpjūčio 20 d. buvo pašventinta Lietuvos pastatyta Tilžės Kristaus Prisikėlimo bažnyčia. Karaliaučiaus krašte įregistruotos 134 religinės organizacijos, iš kurių 46 Stačiatikių Bažnyčios parapijos. Didžioji dalis cerkvių įrengta buvusiose protestantų bažnyčiose. Taip pat įregistruota 15 liuteronų, 8 adventistų, 5 baptistų, 4 Jehovos liudytojų, metodistų, žydų, musulmonų, budistų, mormonų, Krišnos išpažinėjų, ir kitų religinių bendruomenių.

Karaliaučiaus, Tilžės ir Įsruties miestuose lietuviškos pamaldos vyksta kas sekmadienį. Kituose miesteliuose lietuvių pamaldos yra laikomos rečiau – pagal susitarimą su kunigais, kalbančiais lietuviškai. Įsruties lietuvių parapijos kunigas yra lenkas Valdemaras Mackevičius, išmokęs lietuvių kalbą. Jis taip pat aptarnauja lietuvius, gyvenančius mažesniuose miesteliuose. Šiandien krašto lietuviai bent karts nuo karto turi progą pagarbinti Dievą lietuvių kalba.

Kultūrinės organizacijos

Neseniai Karaliaučiaus srities Teisingumo valdyboje buvo įregistruota Regioninė srities lietuvių tautinė-kultūrinė autonomija. Ši organizacija atstovauja Karaliaučiaus kraštui Pasaulio lietuvių bendruomenėje. Organizacijai priklauso visos srities lietuvių kultūrinės draugijos: Karaliaučiaus mieste "Rėzos"; Tilžės mieste "Vydūno" – Teodoras Bartnikas; srities sporto klubas "Pilkalnis"; srities lietuvių ūkininkų sąjunga – Leonas Apinavičius; srities "Rusų-lietuvių kultūros ir verslo centras" – Alvydas Muliuolis; srities lietuvių jaunimo sąjunga – Ričardas Mikulėnas; srities lietuvių kalbos mokytojų draugija – Aleksas Bartnikas.

Srities rajono draugijos

Gumbinės r. lietuvių kultūros draugija – Elena Galdikienė. Tepliavos r. lietuvių kultūros draugija – Vanda Čiursina. Lazdynų r. lietuvių kultūros draugija – Aldona Strojeva. Gastų r. lietuvių kultūros draugija – Remigijus Tukačikas. Ragainės r. lietuvių kultūros draugija – Beta Uskdva. Stalupėnų r. lietuvių kultūros draugija – Eugenija Zeniuvienė.

"Birutės" draugija Tilžėje leidžia laikraštį *Naujoji Aušra.* Srities lietuvių tautinė-kultūrinė autonomija leidžia laikraštį *Gintaras* lietuvių ir rusų kalba.

Šiais metais įvyko jau 9-ta metinė srities lietuvių kultūros šventė – į Karaliaučių suvažiavo srityje veikiantys lietuvių ansambliai.

Organizavo dainų festivalį *Skambėk, skambėk lietuviška dainelė* – pr.m. balandžio 27 d. Karaliaučiuje suvažiavo 200 vaikų, besimokančių lietuviškose pradinėse klasėse, būreliuose ir ansambliuose – atvyko parodyti, ką išmokę, per mokslo metus.

Organizavo srities vaikų kolektyvų kūrybinę stovyklą Giruliuose, "Žuvėdros" stovyklavietėje, pr. m. birželio 17-30 d. Stovykloje dalyvavo 75 vaikai, 25 iš Lietuvos. Taip pat organizavo 30 vaikų stovyklavimą Kačerginėje. Srities vaikų ansambliai jau dabar ruošiasi dalyvauti 3-čioje Pasaulio lietuvių dainų šventėje Vilniuje 2003 m.

Švietimas

Krašte yra per 20 mokyklų, kur mokoma lietuvių kalbos. Mokytojų skaičius apie 40, o mokinių skaičius auga ir šiandieną pranoksta 750. Karaliaučiuje, Tilžėje, Ragainėje ir Įsrutyje yra lietuviškos klasės, turinčios juridinį statusą krašte. Tose mokyklose mokiniai turi 8 lietuvių kalbos pamokas per savaitę. Lietuvių kalba dėstoma kiekvieną dieną po vieną pamoką. Dailė, darbeliai bei muzika irgi dėstoma po vieną dieną per savaitę. Mokytojai stengiasi, kad kiekvienais metais būtų įsteigtos pirmosios klasės su lietuvių kalbos dėstymu ir jos tęstųsi iki pat aukščiausios klasės mokykloje, šitos lietuvių kalbos klasės, turinčios juridinį statusą krašte, yra gera lietuvybės išlaikymo galimybė...

Lietuvių kalbos mokytojai 1995 metais įsteigė "Lietuvių kalbos mokytojų draugiją" – dabartinis pirmininkas yra Aleksas Bartnikas, kuris yra ir Įsruties lietuvių kultūros draugijos "Nadruva" pirmininkas bei Įsruties pedagoginės kolegijos direktorius. Kolegija ruošia pradinių klasių lietuvių kalbos mokytojus. Joje pernai įvyko jau antroji Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos olimpiada. Už lietuvybės darbą A. Bartnikas 2002 m. spalio mėnesį buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordinu. Tai įrodo, kad krašte yra pasišventusių lietuvybės puoselėtojų.

Krašte lietuvių kalbos mokytojai gyvena dviejose valstybėse, 15 mokytojų gyvena Lietuvoje, daugiausia Pagėgiuose ir Tauragėje. Jie aptarnauja miestelius netoli Lietuvos sienos.

Ryšiai tarp Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje ir Mokytojų draugijos Karaliaučiaus krašte prasidėjo 1996 metais, kai draugijos nariai nusprendė remti Karaliaučiaus krašto lietuvių vaikus ir jaunimą. Aišku, ta parama nebūtų įmanoma be mūsų draugijos rėmėjų. Šiemet rėmėm daugiau kaip 30 projektų: stovyklas, ekskursijas į Lietuvą bei Mažąją Lietuvą, minėjimus, šventes, konkursus, mokslo reikmenų įsigijimą ir kt. (Iš *Mažosios Lietuvos fondas",* 2003 m.)

Užmirštas Amerikoje, gyvas Lietuvoje

Čikagietis poetas Algimantas Mackus, tragiškai žuvęs Amerikoje, prisimenamas Lietuvoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Nors Cicere ir Čikagoje gyvenęs poetas, kultūrininkas Algimantas Mackus tragiškai žuvo jau prieš beveik 40 metų, ir čia daugumas mūsų tautiečių jau spėjo jį pamiršti, Lietuvoje šio vyro atminimui yra skiriama daug dėmesio, ypač jo gimtinėje Pagėgiuose, kur prie jo gimtojo namo atidengta paminklinė lenta, vidurinėje mokykloje organizuojami minėjimai, mokiniai rašo darbus apie A. Mackaus kūrybą, o pačią mokyklą norima pavadinti velionies vardu.

Jeigu Čikagoje, kur A. Mackus gyveno, ir apskritai Amerikoje, kur jis reiškėsi nuo 1949-jų iki pat mirties 1964 m. gruodžio 28 d., jis beveik neprisimenamas (jeigu neskaityti A. Mackaus vardu pavadinto knygų leidimo fondo, kuris neseniai išleido 82-ją knygą), tai Tėvynėje jis iš naujo prikeliamas.

Šiam 1932 m. vasario 11 d. Pagėgiuose gimusiam vyrui nebuvo lemta ilgėliau gyventi. Stipriai poezijos dirvonuose ir kitoje lietuvių kultūrinėje veikloje plačiai sparnus iškėlęs A. Mackus žuvo automobilio nelaimėje, grįždamas į namus po "Margučio" radijo programos. Jam tada buvo tik 32 metai amžiaus.

Per palyginti trumpą savo gyvenimą jis dirbo "Margučio" radijo programos vedėju (kurį laiką redagavo ir *Margučio* žurnalą), rašė straipsnius kultūros temomis įvairiuose laikraščiuose bei žurnaluose, paskelbė knygų recenzijų ir kt.

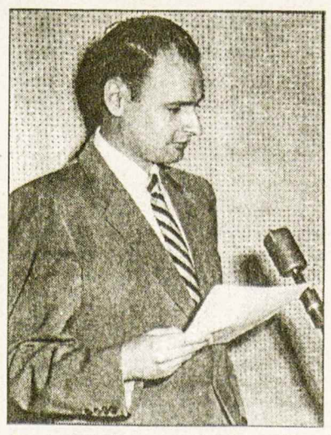

Poetas Algimantas Mackus "Margučio" radijo programos perdavimo metu 1959 m. amerikiečių radijo stotyje. Nuotrauka iš Ed. Šulaičio archyvo

Jo pirmoji poezijos knyga Algimanto Pagėgio vardu išėjo 1950 m., o ją sekė jau brandesni rinkiniai: *Jo yra žemė* (1959), *Neornamentuotos kalbos generacija ir augintiniai* (1962), *Chapel B* (1965).

Poetas atkreipė į save dėmesį ir Lietuvoje, kur jau 1972 m. išėjo jo pirmoji eilėraščių rinktinė *Poezija.* 1994 m. Vilniuje pasirodė jo kultūrinę veiklą apibūdinanti knyga *Ir mirtis nebus nugalėta,* o 1999-siais – eilėraščių rinktinė *Trys knygos.*

Apie šį kūrėją būtų galima daug rašyti, nes su juo šių eilučių autorių siejo ilgametė draugystė. Teko suredaguoti ir spaudai paruošti jo pirmąjį eilėraščių rinkinį, bendrauti Cicero lietuvių sporto klube (Algimantas gerai žaidė stalo tenisą, prisidėjo prie klubo organizacinės veiklos).

Cicero mieste gyveno ir Algimanto motina Marcelė (tėvas mirė dar poetui gyvam esant). Kai prieš porą metų ji išvažiavo į Slaugos namus, teko perimti ir nemažai dalykų iš jos bei poeto archyvo. Dalis tų archyvinių daiktų jau yra iškeliavę į Maironio literatūros muziejų Kaune.

Tenka glaudžiai bendrauti su poeto A. Mackaus kūrybos gerbėjais Lietuvoje. Vienas tokių yra gerai žinomas Lietuvos poetas Mykolas Karčiauskas. Kiek vėliau užsimezgė ryšys su A. Mackaus vaikystės draugu, šiuo metu gyvenančiu Vilniuje, prof. Vytautu Juodkaziu. Per jį teko užmegzti pažintį ir su Pagėgių vid. mokyklos lietuvių literatūros mokytojomis Vilma Vaivadiene ir Vanda Žukliiene.

Šių bei kitų žmonių pastangomis pradėtas poeto A. Mackaus Lietuvoje atminimo gaivinimo procesas.

Praėjusiais metais, kuomet buvo minimos A. Mackaus 70-sios gimimo metinės, Pagėgių seniūnijos, Pagėgių vid. mokyklos ir viešosios bibliotekos darbuotojų iniciatyva jo atminimui prie gimtojo namo buvo atidengta paminklinė lenta.

"Nors apie A. Mackų ne kartą buvo rašyta periodinėje spaudoje, išleista ne viena jo poezijos knyga, tačiau jo kūryba ir veikla dar nepakankamai gerai žinoma visuomenei, ypač tolimesniuose nuo krašto kultūros centrų vietovėse. Todėl Pagėgių krašto bendruomenės iniciatyvinė grupė numačiusi surinkti medžiagą apie Poetą, skirti jai vietos muziejuje. Tuo tikslu buvo kreiptasi į A. Mackaus knygų leidimo fondo pirm. Gintautą Vėžį Čikagoje, kuris mums nurodė asmenis, kurie galėtų padėti renkant medžiagą apie A. Mackų". Taip laiške rašo prof. V. Juodkazis, kuris jaunystėje gyveno su A. Mackumi viename name ir žaidė tame pačiame kieme.

Geros žinios vis pasiekia iš Pagėgių vid. mokyklos mokytojų (V. Vaivadienės ir V. Žukliijienės). Jos teigia: "Rašėme apie jį rajoninėje ir respublikinėje spaudoje, organizavome poeto jubiliejaus minėjimą (konferenciją, mokinių piešinių pagal A. Mackaus eilėraščius parodą ir kt.), visus šiuos renginius filmavome".

Taip pat jos pažymi, kad yra kaupiama medžiaga apie A. Mackų – nuotraukos, atsiminimai, mokinių darbai ir pan., nes ateityje norima šią mokyklą pavadinti poeto vardu.

O visai neseniai iš Pagėgių atėjo elektroninis laiškutis: "Norime pranešti, kad Pagėgių vidurinėje mokykloje vasario 11 d., per A. Mackaus gimtadienį, atidarėme jam skirtą muziejų. Jame dalyvavo poeto vaikystės draugas prof. V. Juodkazis iš Vilniaus, moksleiviai skaitė rašinius apie A. Mackaus poeziją ir jo asmenybę. Tai buvo tikrai didelė ir graži šventė mokykloje".

Iš Vilniuje gyvenančio poeto M. Karčiausko prieš kurį laiką atėjo dvi kompaktinės plokštelės, pavadintos *Poeto plunksna.* Jose yra įrašytos dvi radijo programos apie A. Mackų, kurių autorės: Auksė Kancerevičiūtė ir Jolanta Paulauskaitė. Programa buvo perduota 2002 m. per radijo stotį *Laisvoji banga.*

Atsižvelgiant į dedamas pastangas Lietuvoje, norėtųsi paraginti ir poeto idėjų draugus, pažįstamus jo nepamiršti ir Amerikoje, ypač Čikagoje, kur poetas ilgiausiai gyveno.

Paminklinė lenta, atidengta prie namo Pagėgiuose, kur gimė ir kurį laiką gyveno poetas A. Mackus. Nuotrauka iš Ed. Šulaičio archyvo

Tilžei – 750 metų

Tilžė – buvusi Mažosios Lietuvos sostapilė mini 750-metį. Taip šį miestą šalia šventojo Rambyno kalno, kitoje Nemuno pusėje, su meile vadino lietuviai: čia skleidėsi lietuvininkų gyvenimai, veikė jų organizacijos. Istorijos pėdsekiai Tilžės grindinyje teberegi Dovo Zauniaus ir Marios Zauniūtės, Vydūno ir Martos Raišukytės, Enzio Jagomasto ir Onos Jagomastaitės, Martyno Jankaus ir Jurgio Mikšo – sunku visus išvardyti – įmintas pėdas.

Tilžės grindiniu šlepsėjo vyžotos kojos knygnešių, į Lietuvą nešusių čia išspausdintas draudžiamas lietuviškas knygas. Dar seniau juo vaikščiojo lietuvių raštijos ugdytojai: Danielius Kleinas, tėvas ir sūnus Blotnai, Tilžės gimnazijos garsieji lietuvių kalbos mokytojai Eduardas Gizevijus ir Aleksandras Kuršaitis... O dar dar seniau, žiloje senovėje, čia, ant Nemuno kranto, toje vietoje, kur į jį įteka miestui suteikusi vardą Tilželė, stovėjo skalvių – vakarinių lietuvių pilis. Tilžės istorijos nesurašytum net į storiausią knygą.

Kas beprikels atėjūnų ir savųjų persimetėlių sutryptą garbingą lietuvininkų praeitį?.. O gal naujų vėjų Europoje iš Lietuvos atnešta lietuvybės sėkla vėl sudygs lietuvininkų žemėje ir išsiskleis naujais žiedais? Bet šiandien, atklydus į Tilžę ir vaikščiojant jos gatvėmis, mintys vis kartoja poetės Birutės Baltrušaitytės eiles:

Lyg dainoj – nenusakomas Tilžės grožis
su prapulties raukšlele kaktoj įstrigusia
aukštai sename name rymo numiręs sargybinis
jo šalmas plėnim pavirtęs nebegali raudoti
apie visas miesto širdis po grindiniu...

(Iš *Mažosios Lietuvos fondas,* 2003 m.)

Aldona Gailienė

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

A†A

EDVARDUI LAPUI

mirus, jo broliui Lietuvos generaliniam garbės konsului HARIUI LAPUI, seseriai STASEI, sūnums gilią užuojautą reiškiame –

Vladas ir Petra Jankaičiai

Mokslo ir širdies tautietė

2002 m. gruodžio 30 d. po sunkios ligos mirė Vilniaus universiteto Anglų filologijos katedros docentė dr. REGINA SINIŪTĖ-AYRE

Regina Siniūtė-Ayre gimė 1929 m. gegužės 31 d. Utenoje. 1944 m. vasarą pasitraukė iš Lietuvos. Apsistojo Vokietijoje, kur 1947 m. baigė Greveno gimnaziją. Vėliau apsigyveno Kanadoje. 1959 m. Sir George William universitete Montrealyje jai buvo suteiktas anglų kalbos ir literatūros bakalauro laipsnis. 1965 m. baigė Kolumbijos universitetą (JAV), anglų kalbos ir literatūros magistro studijas. Antrą magistratūrą – viduramžių ir šiuolaikinės vokiečių literatūros studijas – baigė 1976 m. Kolumbijos universitete (JAV). 1977 m. tame pačiame universitete apgynė filosofijos daktarės disertaciją iš vokiečių viduramžių literatūros.

1977-1994 m. Regina Siniūtė-Ayre dėstė vokiečių kalbą ir viduramžių literatūrą Kolumbijos universiteto Barnardo kolegijoje Niujorke (JAV). 1992 m. rudens semestre dirbo Vilniaus universiteto Vokiečių filologijos katedroje. Vėliau su vyru Michaeliu visam laikui grįžo į Lietuvą ir nuo 1995 m. dirbo VU Anglų filologijos katedros docente, dėstė anglų kalbą, pradėjo Kanados studijas – naują dalyką, itin mėgstamą humanitarinių fakultetų studentų.

Regina buvo šiltas ir maloniai su visais bendraujantis žmogus, nepakeičiama mokslininių ir kitokių renginių organizatorė. Universitetas nepamirš jos surengtų trijų tarptautinių Kanados studijų konferencijų, sutraukusių pasaulinio garso mokslininkus iš įvairių kraštų. Filologijos fakultete ir tėviškėje Regina atgaivino pamirštas mecenatų tradicijas – jos rūpesčiu įrengta Kanados auditorija su gausia biblioteka, kompiuterių klasė anglų filologijos studentams; atsiimtuose tėvų namuose Utenoje įrengė kultūros židinį – vaikų biblioteką.

Regina pradėjo dėstytojų ir studentų bendrų kalėdinių vakarėlių tradiciją Anglų filologijos katedroje. Jos pastangomis ir Vilniaus mieste, ir filologijos fakultete, ir gimtinėje pražydo daugiau gėlių ir daugiau šypsenų. Deja, liko ir tiek daug neįgyvendintų sumanymų...

Ori Reginos asmenybė skleidė pagarbą ir meilę kiekvienam žmogui. Mielos kolegės atminimas visada išliks mūsų širdyse. Tebus lengva jai tėviškės žemelė.

A.a. dr. REGINA SINIŪTĖ-AYRE

Velionė buvo pašarvota Vilniaus universiteto Šv. Jonų šventovėje. Atsisveikinimas įvyko sausio 2 d., ketvirtadienį, 10-20 val. Šv. Mišios už velionę – sausio 3 d., 10 val. Karstas išneštas 11 val. Laidotuvės – Utenos kapinėse.

Anglų filologijos katedra
Filologijos fakultetas

Palaidojus buvusią montrealietę

Visų pirma galbūt turėčiau išvardinti čia velionės Reginos Siniūtės-Ayre atsidavimą mokslui, stipendijas, apdovanojimus, kalbų mokėjimą, profesoriavimą universitetuose ir Lietuvoje, laipsnius ir datas. Tai būtų įspūdingas sąrašas, tačiau sustosiu tik prie jos asmenybės.

"Vaikščiojau aš tuo mišku, (ta pamiške, kur dabar naujieji kapai Utenoje), kada saulė man kitaip švietė ir gyvenimas kitomis spalvomis klostėsi", – aptardama palaidojimo vietą kalbėjo Regina, lyg tai būtų iš Vaičiulaičio *Valentinos.* O gal tokį norą pasisavino iš netolimo kaimyno Biliūno nuo Anykščių, kur Šventoji ten pat, kuris konkrečiai išsakė: "Kai numirsiu, mane pakaskit ant Šventosios upės kranto, kad matyčiau gimtą sodžių, kūdikėlis kur užaugau, ir kas rytą vakarėlį man lakštingala čiulbėtų". Tai buvo gimnazijos metai Utenoje, kur Regina mėgo knygą.

Gyveno velionė LaSalle. Tada jaunystė tryško savo jėga – Regina, Aušros Vartų parapijos choristė ir ne vienas prisimename ją kartu su mama choristų tarpe. Regina, Montrealio lituanistinės mokyklos mokytoja ir mokyklos renginių organizatorė. Užaugo ir peraugo jaunimas, bet ne vienas prisimena Reginos pastangas mokyklų Eglutėse, kaip pvz. *Batuotas katinas.* Regina, Montrealio ateitininkų organizacijos darbų organizatorė, švenčių rengėja, minint šv. Kazimierą ar Kristų Karalių.

Reginą kažkas traukte traukė dirbti su jaunimu: užteko laiko, energijos, sumanumo. Renginių pasisekimas buvo užtikrintas Reginos optimizmo.

Tokią mes ją išleidome į pasaulį, į tolimesnį gyvenimą. Niujorke bendradarbiaudama moksle susitiko su Michael Ayre, sukūrė šeimą ir abu kartu išvyko į Lietuvą po Nepriklausomybės atstatymo: Michael padėti Lietuvai ekonomiškai, o Regina dvasiškai. Ji dėstė kalbas Lietuvos jaunimui ne tiek taisyklėmis, kiek širdimi.

Pagal josios būdą tai buvo per mažas darbas, todėl būrėsi su kitais iš užsienio atvykusiais, ėjo į Lietuvos žmones, ypač jaunimą – vaikus. Ne vienas stebėjosi rengiamomis Kalėdų Eglutėmis Amerikos ambasadoje Vilniuje apylinkės vaikams. Garsėjo kalėdinėmis giesmėmis vietoje anksčiau garbinto Senio Šalčio.

Vėliau atsiėmė tėvų namus Utenoje ir juose įsteigė miesto bei apylinkių vaikams biblioteką. Regina tėvų namus paskyrė Lietuvos ateičiai, jos vaikams šviesti ir auklėti. Jūs žinote, kad Vilnius žiba ir blizga, bet kaime dažniausiai būna ir tamsu, ir juoda.

Utenos laikraštis *Utenis* rašo: "Vaiko traukos centro vardas yra Jono ir Marijos Sinių namai. Tai kultūros centras vaikams su 6500 knygų, į kurį Regina kas mėnesį atveždavo apie 100 naujų knygų vaikams. Čia vyksta parodos, čia vaikai švenčia didesnes šventes, ruošia savo spektaklius".

Žvelgiant į Reginos dėmesį vaikams, prisimena mūsų Mokytojo žodžiai: "Ką padarėte vienam iš šių mažutėlių, man padarėte".

Gal ne vienam kyla klausimas: kaip gi galima tiek daug gyvenime padaryti; dirbame, bėgame, kapstomės, ir vis lyg vietoje? Tai įgalino gera pradžia jaunystėje. To viso pradžia – tai Montrealis ir darbas su jaunimu, su ateitininkais, kurie siekia "visa atnaujinti Kristuje". Čia buvo padėtas pagrindas tikėjimui į tikslą ir į Mokytoją, kuris visiems mums užtikrino: "Atėjau pas Jus, kad turėtumėte gyvenimą ir kad Jūsų gyvenimas būtų pilnas".

Prisimindami amžinam poilsiui atsigulusią Utenos naujose kapinėse, ten prie kelio į Užpalius, pamiškėje, kur buvo vaikščiota kadaise, kada saulė kitaip švietė ir gyvenimas kitomis spalvomis klostės, semkimės dvasinės stiprybės iš velionės palikto pavyzdžio.

Petras Adamonis

Kanados lietuviai kunigai, dalyvavę metiniame suvažiavime balandžio 2 d. Anapilyje. Sėdi iš k.: prel. Pr. Gaida, vysk. J. Kauneckas, prel. J. Staškevičius; stovi iš k.: kun. V. Staškevičius, kun. E. Putrimas, kun. E. Jurgutis, OFM , kun. K. Kaknevičius, kun. Aug. Simanavičius, OFM

Penktasis tomas "Nenugalėtoji Lietuva"

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Po ilgos pertraukos (IV tomas buvo išleistas 1996 m.) pasirodė tęstinio leidinio *Nenugalėtoji Lietuva* V tomas (sudarytojas Algimantas Liekis, Vilnius, "Margi raštai", 2002, 500 egz., 740 p.). Pratarmėje rašoma: "Penktojoje *Nenugalėtosios Lietuvos* knygoje aprašomos lietuvių pogrindininkų pastangos okupacijos metais reglamentuoti pasipriešinimo organizacijų veiklą".

Knygos sudarytojas pasistengė į vieną knygą sudėti beveik viską, kas įvairiausiuose dokumentuose yra išlikę apie pasipriešinimo rudiesiems ir raudoniesiems okupantams organizacijų kūrimąsi ir veiklą. Į knygą pateko daugybė dokumentų, apie kuriuos eilinis skaitytojas nėra girdėjęs, kuriuos galima rasti tik specialioje literatūroje ar archyvuose.

Leidinyje yra nemažai medžiagos, kuri smalsiam skaitytojui yra žinoma iš istorikų – profesionalų monografijų bei laisvės kovų dalyvių prisiminimų.

Daugelyje knygų išbarstytą vertingą informaciją nuo šiol galima rasti penktame *Nenugalėtosios Lietuvos* tome. Belieka pritarti sudarytojo baigiamajame žodyje išreikštai minčiai: "Partizanai, pripažindami, kad mažos valstybės likimas priklauso nuo didžiųjų valstybių sprendimų, bet nepasikliaudami jais, savo kova stengėsi įrodyti tikruosius mažos tautos siekius, Lietuvos išvadavimo bylą paversti tarptautine byla. Lietuvos partizanai visą laiką buvo pasirengę, kai tik susidarys sąlygos, perimti krašto valdymą ir apsaugą į savo rankas. Tačiau okupantas buvo dar per daug galingas, o pasaulis per daug abejingas, kad tuomet būtų buvę galima išsilaisvinti. Bet be jų, tų tūkstančių drąsuolių lietuvių aukos, nebūtų buvusios ir dabartinės nepriklausomos Lietuvos".

Deja, Lietuvoje yra pakankamai daug tokių, kurie šios aksiomos nenori suprasti.

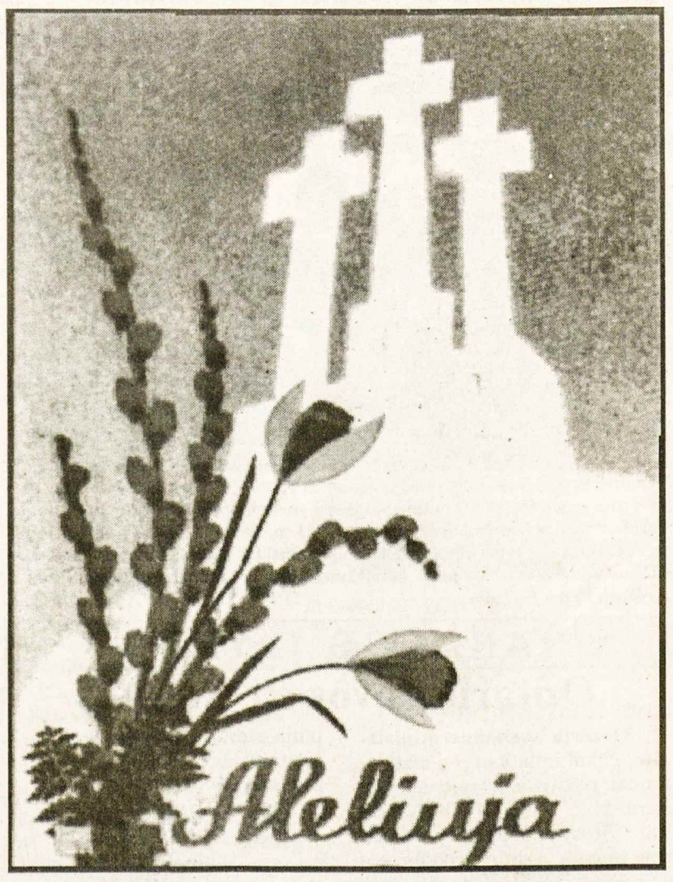

Adelė Abromaitienė, Trys kryžiai – Kristaus pergalės ženklas

Lietuviškosios programos baigtis

Mykolas Drunga apie "Laisvosios Europos" radijo lietuviškąsias laidas. Jos gali nutrūkti birželio 30-ją

EDVARDAS ŠULAITIS

Buvęs čikagietis žurnalistas Mykolas Drunga, nuo 1990-jų dirbantis "Laisvosios Europos" radijo lietuviškajame skyriuje, buvo sugrįžęs Čikagon aplankyti savo sergančios motinos Birutės. Jis papasakojo apie šių laidų liūdną likimą. Pasak jo, jeigu neįvyks koks nors stebuklas tai lietuviškos laidos bus nutrauktos birželio 30 d. Toks buvo JAV prezidento George W. Bush sprendimas, kuris lietuvių bei kai kurių kitų kalbų siunčiamų programų sąskaita nori sustiprinti arabiškas radijo laidas ir net įsteigti arabų televiziją.

Kadangi dotacijas šioms programoms skiria JAV kongresas, tai jo nariai, kaip atrodo, turės pritarti tokiai prezidento minčiai. Arabų kalbos populiarumas ypač prabilo tada, kai buvo rengiamasi karui su Iraku, o dar labiau jam prasidėjus.

Apie savo darbą "Laisvosios Europos" radijo programose bei kitus reikalus M. Drunga Čikagoje turėjo du viešus pranešimus: trečiadieninėse popietėse (kovo 26) "Seklyčios" patalpose ir fotomeninko Algimanto Kezio "Galerijoje" kovo 28 d. Mes su juo turėjome atskirą pokalbį.

M. Drunga pareiškė, kad šiuo metu "Laisvosios Europos" lietuviškame skyriuje Prahoje dirba 8 žmonės, iš kurių 3 yra JAV piliečiai. Be paties Mykolo, dirba Dainius Udrys ir Saulius Tomas Kundrotas. Pastarasis, buvęs disidentas, gavęs leidimą išvykti į Ameriką, lietuviškose programose pradėjo dirbti šiek tiek anksčiau negu Mykolas.

Buvęs lietuviškų programų vadovas Kęstutis Girnius šiuo metu yra persikėlęs į anglų kalba siunčiamų žinių skyrių ir tapo jo vadovu. Beje, lietuviškame skyriuje darbavosi ir čikagietė, rašytoja Eglė Juodvalkė, kuri vėliau susirgo sunkia liga ir nuo 1995 m. gauna invalidumo pensiją.

Koks likimas laukia dabartinių lietuviškų laidų darbuotojų? "Tris mėnesius mums dar bus mokamos algos", – aiškino M. Drunga. "Reikės ieškoti kito darbo, galbūt Lietuvoje". Beje, su Lietuva pokalbininką sieja glaudūs ryšiai, nes tėvų krašte jis rado ir savo žmoną Vidą, su kuria susituokė prieš 5 metus. Kartu su ja Mykolas buvo atvažiavęs paviešėti į Čikagą.

Besikalbant apie praeities dienas ir bendrai dirbtus darbus, paaiškėjo, kad šį mėnesį (balandžio 20) Mykolas švęs 55-jį gimtadienį. Prieš tiek metų jis gimė Tübingine, pokario Vokietijoje. Jo tėvas Karolis (Jurgis Juozas Valiulis) Lietuvoje buvo pogrindžio veikėjas, o Vokietijoje priklausė politinėms grupėms.

M. Drunga yra studijavęs filosofijos mokslus Čikagoje ir Cambridge, MA, universitetuose. Yra dėstęs filosofiją technologijos institute, Cambridge, MA. Pas prof. V. Jakubėną mokėsi groti fortepijonu. Bostone, MA, su kitais įsteigė "Garso bangų" radijo valandėlę. Buvo *Keleivio,* (Bostone), *Vienybės* (Niujorke) ir *Draugo* (Čikagoje) redakcijų nariu. Nuo 1960 m. dalyvavo "Santaros-Šviesos", vėliau tik "Santaros" veikloje, reiškėsi Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyboje (1985-89 m.) ir Lietuvių fondo taryboje (1984-89 m.). Mokytojavo Bostone ir Čikagos lituanistikos mokyklose.

O baigiant šią kuklią apžvalgą norisi pasveikinti M. Drungą su 55-ju gimtadieniu ir palinkėti jam geros sėkmės žurnalistiniame darbe.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas (AM&M Publications, 218 Brookside Lane, #A, Willowbrook, IL 60527-2907) siekia pritraukti daugiau narių, kuriems rūpi lietuviška knyga ir jos likimas. Kiekvienas, sumokėjęs JAV $35 metinį mokestį, gaus nemokamai Juliaus Kaupo *Raštus* (išl. 1997 m., 728 psl.) ir jam tuoj pat bus siunčiami naujai pasirodantys fondo leidiniai. Jei metų eigoje knygų bus išleista mažiau negu už $35, narys turės teisę pasirinkti ankstyvesnių fondo leidinių (arba JAV-jose galės nurašyti tą sumą nuo mokesčių). 2002 m. išleista Rimo Vėžio satyriniai eilėraščiai *Šešėliai veidrodyje* ir kanadietės Irenos Mačiulytės-Guilford *Prisilietimas* (romano *The Embrace* vertimas iš anglų kalbos). 2003 m. planuojama išleisti Dano Lapkaus studiją *Potekščių ribos* ir Kosto Ostrausko dramas, patarles ir priežodžius *Spec(tac)ulum mundi.* Iki šiol fondas išleido 82 knygas, iš kurių 22 premijuotos.

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras vasario pradžioje atšventė savo 14-jį gimtadienį koncertu Vilniaus kongresų rūmuose. Programoje, kaip ir dera švenčiant gimtadienį, skambėjo linksma, nuotaikinga muzika. Per 14 gyvavimo metų orkestras surengė per 700 koncertų Lietuvoje ir užsienyje, dalyvavo įvairiuose Europos festivaliuose. Pirmasis koncertas įvyko 1989 m. sausio 30 d. – programoje M. K. Čiurlionio simfoninė poema *Jūra* ir L. van Beethoveno *Penktoji simfonija.* Dirigavo orkestro steigėjas, jo meno vadovas ir vyriausias dirigentas Gintaras Rinkevičius. 1999 m. sausio 30 d. orkestras pirmą kartą koncertavo naujoje tūkstančio vietų Vilniaus kongresų rūmų salėje – atliko L. van Beethoveno *Missa Solemnis.* Nuo to laiko ši salė tapo nuolatine orkestro repeticijų ir koncertų vieta.

Vytautas Maknys, teatrologas, vienas žymiausių Lietuvos teatro istorikų, vertėjas, sausio 22 d. mirė Vilniuje eidamas 96-sius metus. Gimė 1907 birželio 26 Balkūnų km., Alytaus apskr. 1931 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą, dirbo Raseinių, Alytaus, Vilniaus gimnazijose mokytoju. 1940-50 m. dėstė Vilniaus pedagoginiame institute, vėliau buvo Lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktoriaus pavaduotojas, Grožinės literatūros leidyklos redaktorius; dėstė Dramos teatro studijoje, Kauno muzikos mokykloje, Lietuvos konservatorijoje. V. Maknys – vienas pirmųjų teatrologų, išgarsinęs pasaulyje Lietuvos teatrą ir jo menininkus įvairiose pasaulio enciklopedijose. Parašė dvitomę *Lietuvos teatro istoriją,* išleisdino įvairių knygų, monografijų, apybraižų teatro istorijos klausimais; išvertė prancūzų klasikų kūrinių, parengė plačią metodinę teatro istorijos dėstymo programą Lietuvos aukštosioms mokykloms, buvo aktyvus įvairių konferencijų, seminarų dalyvis, pirmasis Teatro sąjungos teatrologų sekcijos pirmininkas ir steigėjas, suformavęs šios kūrybinės grupės perspektyvas. Didžiausias jo palikimas – per 60,000 kultūros istorijos rodinių, perduotų Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejui.

Vilniaus centrinėje bibliotekoje Gedimino prospekte bus įkurdintas ilgą laiką kauptas Britų mokomosios literatūros 11,000 vienetų rinkinys ir Britų literatūros skaitykla. Sausio pabaigoje rinkinį papildė Britų tarybos Lietuvoje direktorė Lina Balėnaitė, įteikusi 3,000 knygų, vadovėlių, periodinių leidinių, garsajuosčių bei vaizdajuosčių, skirtų anglų kalbai mokyti. Įteikimo ceremonijoje dalyvavo ir D. Britanijos ambasadorius Lietuvoje Jeremy Hill, kuris pasidžiaugė, kad, apklausos duomenimis, angliškai kalba šeštadalis Lietuvos gyventojų. Didžioji dovanotųjų leidinių dalis skirta anglų kalbos mokytojams, dėstytojams bei studentams. Tačiau čia galės mokytis savarankiškai ir kiekvienas norintis – jiems padės iliustruoti žodynėliai, įvairių lygių skaitiniai, mokomosios garsajuostės, vadovėliai bei specializuota literatūra. Skaityklo je bus ir 250 žymiausių pasaulio literatūros klasikų kūrinių rinkinys *Everyman Millenium Library.*

Britų taryba, šių metų balandį persikelianti į Verslo centrą Jogailos gatvėje, turės savo informacijos centrą, kuriame kiekvienas galės naudotis ypač vertinga naujausių ir populiariausių britų grožinės literatūros knygų ir leidinių apie meną biblioteka, skaityti įvairių D. Britanijos laikraščių ir žurnalų, naudotis garso ir vaizdo juostomis.

Lietuvos muzikų rėmimo fondas išleido Los Angeles (JAV) gyvenančios kompozitorės Giedros Nasvytytės-Gudauskienės variacijas fortepijonui liaudies šokio *Suktinis* tema. G. Gudauskienė gimė Kaune, pradėjo savo muzikos studijas Kauno konservatorijoje. Jas tęsė Vokietijoje ir JAV-jose: Čikagoje baigė muzikos teoriją ir kompoziciją, Kalifornijos universitete studijavo moderniąją muziką. Parašė dainų lietuvių poetų tekstams, kūrinių fortepijonui, kitiems instrumentams, kūrė muziką dramos spektakliams. Domėjosi lietuvių muzikiniu folkloru, tyrinėjo vestuvių ir laidotuvių giesmes. Anglų kalba parašė studiją JAV mokykloms apie lietuvių liaudies dainas. Priklauso JAV kompozitorių draugijai, yra pelniusi apdovanojimų už savo kūrinius.

Valstybiniame operos ir baleto teatre kovo 28 ir balandžio 2 d.d. įvyko pirmieji vieši nuo sausio mėnesio veikiančios Operos studijos (vad. prof. Virgilijus Noreika) stažuotojų koncertai. Operos mėgėjai galėjo įvertinti studijos dalyvių sugebėjimus, pirmuosius bendro darbo vaisius. Tuo pačiu metu buvo ruošiamasi Giaccomo Puccini operos *Turandot* premjerai, kuri buvo pastatyta balandžio 4, 5, 11 ir 12 d.d. Operą ruošė tarptautinė grupė: muzikinis vadovas ir dirigentas šveicaras Stephan Lano, režisierius vokietis Detlef Solter, scenografas austras Friedrich Despalmes, kostiumų dailininkė austrė Monika Biegler; pagrindiniuose vaidmenyse lietuviai – sopranas Irena Milkevičiūtė (princesė Turandot) ir tenoras Vytautas Kurnickas (princas Calaf). Gegužės 20 d., kiek anksčiau negu paprastai, teatras baigs savo sezoną ir bus uždarytas vidaus ir išorės remontui.

G.K.

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Atsiųsta paminėti

POGRINDŽIO KUNIGŲ SEMINARIJA. XX a. aštuntojo ir devintojo dešimtmečio Lietuvos antisovietinio pogrindžio dokumentai. Rinkinį sudarė vysk. dr. Jonas Boruta, SJ, ir Algimantas Katilius. Parengė Algimantas Katilius ir Diana Ratkutė. Spaudai parengė J. Kardelytė, L. Sidarienė. Išleido Katalikų akademijos leidykla. (A. Jakšto 9, Vilnius). Tiražas – 500 egz. Vilnius, 2002 m., 728 psl.

Velykų varpai

Per šilką šviesių spindulių
nuvilnijo Velykų varpai,
Kristus kelias – širdyje šviesu,
skamba giesmės ir
šypsos žiedai.

Po kelionių sunkių ir skaudžių,
erškėčių keliu vainikuotu,
po pažeminimo, smurto, kančių,
kad žmonijai save paaukotų.

Prisikėlė ir amžiams gyvena,
Jo troškimai žmonių širdyse.
O Velykų varpai vėl per žemę
neša meilę – tai Kristaus kančia.

Vida Vosylienė

LIETUVOS KARIUOMENĖS KARININKAI 1918-1953, II tomas. Redaktorės – Danguolė Gudienė, Dalia Žalienė. Dailininkas – Arūnas Prelgauskas. Išleido Lietuvos nacionalinis muziejus (Arsenalo g. 1, Vilnius 2001). Tiražas – 1000 egz., Vilnius, 2002 m., 408 psl.

Viktoras Alekna, VYTAUTO KLUBAS. Istorija, narių biografijos. Išleido ir spausdino P. Kalibato II "Petro ofsetas". Tiražas – 1000 egz. Kieti viršeliai. Vilnius, 2002 m., 176 psl. Tai VD universiteto studentų ateitininkų sąjungos Vytauto klubo istorija 1926-1940 m. ir 174 narių biografijos. Leidinys gaunamas *Drauge* ir pas J. Giedraitį (10 Barry Drike, East Northport, New York 11731-1307, USA). Tel./fax: (631) 757-0055. Kaina – 10 dol.

LIETUVOS MAGDEBURGINIŲ MIESTŲ PRIVILEGIJOS IR AKTAI. Lietuvos istorijos institutas, T.3. Kėdainiai. Sudarė Antanas Tyla. Spaudai parengė: Darius Antanavičius, Romualdas Firkončius, Rita Strazdūnaitė, Antanas Tyla. Knygos leidybą parėmė Lietuvių katalikų mokslo akademija. Redaktorė – Danutė Mėlynienė. Dailininkė – Audronė Uzielaitė. Lietuvos istorijos leidykla (Kražių 5, Vilnius). Tiražas – 450 egz. Vilnius, 2002 m., 612 psl.

Per šių meų skautų ir skaučių surengtą Kaziuko mugę (kovo 2 d.) PLC Lemonte netrūko ir lietuviškų gaminių – gintaro, medžio drožinių ir kt.

Nuotr. Ed. Šulaičio

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	1.25%	Asmenines paskolas nuo	5.75%
180-364 d. term.ind.	1.55%	Sutarties paskolas nuo	5.75%
1 metų term. indėlius	2.00%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	2.60%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	3.00%	1 metų	4.35%
4 metų term. indėlius	3.25%	2 metų	4.85%
5 metų term. indėlius	3.65%	3 metų	5.25%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%	4 metų	5.65%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%	5 metų	5.85%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%	Su keičiamu nuošimčiu	
3 metų GIC-met. palūk.	3.35%	1, 2, 3 metų	4.75%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%	*Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas*	
5 metų GIC-met. palūk.	3.95%	*Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas*	
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%		
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%		
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%		
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.60%		
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%		
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.20%		
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%		
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%		

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

INDIAN RD. – DUNDAS. ...skiras, 11 kambarių, pri... ...usio butas, privatus ...vimas, 9 vietos maš... ...pastatyti, arti prie ...kimo, mokyklų ir apsip...kimo. Prašo $499,900.

PARDUOTA

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
416-879-4937
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416 231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

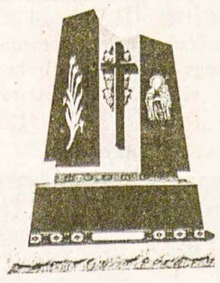

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto lietuviukai, žaidžiantys "Toronto Five-O" krepšinio klube (8-9 metų grupėje), laimėjo II vietą ir sidabro medalį visos Ontario provincijos krepšinio čempionate Londone, Ont. 2003 m. kovo 28-30 d. Iš kairės: Adomas Kuliešius, Vytas Šimkus, Nikolas Stauskas, Vytas Stasiulevičius, Danielius Kuliešius ir "Aušros" bei "Five-O" klubų treneris Viktoras Šimkus. Trūksta Petro Pečiulio Nuotr. J. Kuliešiaus

KANADOS ĮVYKIAI

Ontario kovos su virusais

Ontario sveikatos ministerija, pakaltinta, kad ji nepakankamai ryžtingai kovojo su Vakarų Nilo virusų (WNV-West Nile virus) pavojumi provincijoje praeitą vasarą, paskelbė kovos prieš WNV planą ateinančios vasaros (tiksliau, uodų) sezonui. Kadangi šiais pavojingais virusais galima užsikrėsti tik uodų (kurie WNV pasisavina įkandę sergantį paukštį – varną ar kėkštą) įkandimo atveju, provincijos septynių punktų kovos programa skamba taip: 1) steigti daugiau laboratorijų, kad greičiau pasisektų atpažinti užkrėtimo atvejus, 2) nuo 2003 gegužės 1 d. rinkti duomenis apie virusų plėtrą 3) informuoti gyventojus apie WNV pavojų ir kaip jo apsisaugoti, 4) suaktyvinti uodų kontrolę, 5) perspėti gyventojus kuo anksčiau, 6) stebėti ir žymėti WNV pavojaus teritoriją, 7) dalintis su Kanados ir pasaulio tyrimų centrais vėliausia informacija apie kovą su WNV. Provincija WNV pavojaus pašalinimui (ar bent sumažinimui) paskyrė $100 mln. per ateinančius penkerius metus. Daugiau informacijos galima gauti skambinant telefonu nemokamai 1-800-387-5559 arba internete (*www.health.gov.on.ca*).

Avril Lavigne, nedidukė, smulkaus sudėjimo aštuoniolikmetė, populiari ir vis dar garsėjanti kanadietė pop-dainininkė, lankėsi Otavos parlamente min. pirmininko įstaigoje, kur Jean Chretien jai asmeniškai įteikė "deimantinės plokštelės" pažymėjimą: jos pirmosios kompaktinės plokštelės *Let Go* buvo parduota milijonas kopijų. Paklaustas, ar jam patinka Avril Lavigne muzika, min. pirmininkas teigė, kad patinka ir pridūrė: "Tai nauja muzika jauniems žmonėms. Aš nelabai ją suprantu". Bet į priėmimą J. Chretien buvo atsivedęs savo vaikaitę Jacqueline Desmarais ir jos draugę, o prie jo įstaigos koridoriuje, kur paprastai viešpatauja rimtis ir tyla, dūzgė tarnautojų ir patarėjų jaunasis prieaugis.

Air Canada, Kanadoje didžiausia lėktuvų transporto bendrovė, balandžio 1 d. oficialiai paprašė valdžios apsaugos nuo skolintojų, kad galėtų netrukdomai persiorganizuoti. Federacinė valdžia atsisakė bendrovei finansiškai padėti, nes galvoja, kad *Air Canada* galėtų daug kukliau ir taupiau dirbti. *Air Canada* iš savo pusės žiniasklaidoje užtikrino keleivius, kad jie ir toliau aptarnaus visus įprasta tvarka, kad keleivių įsigyti dažnų skrydžių (*Aeroplan*) taškai bus užskaitomi. Į finansinių bėdų liūną pastaruoju metu įklimpo visa eilė tarptautinio lėktuvų transporto bendrovių (Šveicarijos *Swissair*, Belgijos *Sabena*, *Canada 3000* bankrotavo, TWA ir UAL apsaugoti nuo skolininkų), nes po 2001.IX.11 teroristų antpuolio JAV žymiai sumažėjo keliaujančiųjų lėktuvais skaičius.

Kvebeko provincijos rinkimų vajuje, po partijų vadovų debatų, kurie kovo 31 d. buvo transliuojami per televiziją, liberalai prasiveržė į priekį. *Leger Marketing* apklausos duomenimis Jean Charest (44 metų amžiaus) vadovaujami liberalai šiuo metu gautų 43% balsų. *Parti Quebecois*, vadovaujami Bernard Landry (66 metų amžiaus), dabartinio provincijos premjero, šiek tiek atsilikę su 39% balsų. *Action democratique du Quebec* (ADQ), vadovaujami Mario Dumont, pasiliko atokiau su 17% balsų. Tai tik laikini rezultatai, nes vajus tęsiasi toliau.

Vėlyvos sniego pūgos balandžio pradžioje Kanadoje, ypač Saskatchewan ir Ontario provincijose, sukėlė daug bėdų bei pavojų vairuotojams ir keliautojams lėktuvais. Saskatchewan pietinėje dalyje keliai ir gatvės buvo kurį laiką nepravažiuojamos, ypač Regina mieste. Ontario provincijoje per porą dienų iškrito 8.6 cm kritulių, dalis sniego, dalis ledo lietaus pavidalu. Keliai buvo slidūs ir pavojingi vairuotojams; Toronto ir apylinkių gatvės, ypač šalutinės gatvelės, buvo tik iš dalies nuvalytos ir labai slidžios. Kadangi sniego valymo sutarties galiojimo laikas baigėsi kovo 31 d., tik apie 50% aparatūros galėjo būti panaudota paskubomis per šią pūgą. Policijos duomenimis, vien tik šeštadienį (balandžio 5 d.) Toronte ir apylinkėse įvyko apie 450 eismo nelaimių, vienoje iš jų susidūrė net 150 autovežimių. Kanados automobilininkų sąjunga (CAA) sulaukdavo net per 200 pagalbos šaukimų per valandą. Toronto Pearson oro uoste per dvi dienas buvo sustabdyta apie 400 skrydžių, nes pritrūko ledo tirpdymo skysčio (*glycol*), kuriuo plaunami apledėję lėktuvai. G.K.

NAMO VERTĖ
Kiek vertas jūsų namas?

Antanas "Tony" Genys
Paskambinkite ir sužinosite rinkos kainą be jokių įsipareigojimų. Pardavimo ir pirkimo kainos viešai neskelbiamos.
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

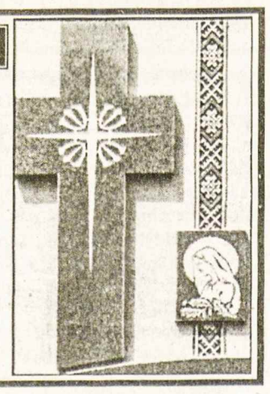

Sportas

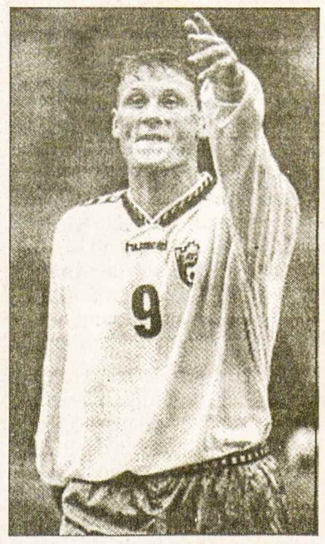

TOMAS RAŽANAUSKAS, įkirtęs baudos įvartį, nulėmusį Lietuvos laimėjimą (1:0) rungtynėse su Škotija Kaune š.m. balandžio 6 d. Šis laimėjimas Europos futbolo atrankos varžybose Lietuvą V-toje grupėje pakėlė į III vietą
Nuotr. iš "The Northern European Express"

Plaukimo pirmenybės

Jos įvyks Klyvlande, OH, gegužės 10, šeštadienį 20700 North Park Blvd., University Heights, OH. Rengia LSK "Žaibas". Programoje įvairių amžių – vyrų, moterų, berniukų, mergaičių – ir plaukimo stilių varžybos. Šuolių į vandenį nebus. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės plaukikai. Išankstinė dalyvių registracija iki 2003 m. balandžio 26 d. imtinai: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, USA. Tel: 216-486-0889; faksas: 216-481-6064; E-paštas: Vyts@VPAcct.com. Papildomai: Pilypas Taraška, tel. 440-944-7743; cell. tel. 440-552-0195; E-paštas: ptaraska@yahco.com
ŠALFASS Inf.

Jaunučiai pasiruošę

ŠALFASS jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks š.m. gegužės 30, 31 ir birželio 1 d.d. Toronte. Žaidynėse dalyvauti jau užsiregistravo 47 komandos, daugiausia iš Čikagos, Klyvlando ir Toronto. Galutinė komandų ir žaidėjų registracija privalo būti atlikta iki š.m. gegužės 2 d. imtinai pas varžybų vadovą Rimą Miečių šiuo adresu: Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel. 416 234-0878; Faksas 416-234-8506; E-paštas: rimmer1@sympatico.ca

Smulkesnę informaciją gauna sporto klubai. Visais varžybų reikalais kreiptis aukščiau nurodytu adresu. ŠALFASS Inf.

Žinios iš Lietuvos

ŠAŠKĖS: Šiauliuose pasibaigusio Lietuvos paprastųjų šaškių aukščiausios lygos čempionato nugalėtoju tapo vilnietis S. Smaidrys, surinkęs 18 taškų iš 22 galimų. Antras – šiaulietis A. Kybartas (16 t.) ir trečias – kaunietis V. Sajenka (15 t.).

ŠOKIAI: Singapūre vykusiose tarptautinėse Pietų Amerikos šokių įvertinimo varžybose Vilniaus "Ratuto" klubo šokėjų pora A. Kandelis ir E. Visockaitė tapo nugalėtojais, o antrąją vietą laimėjo Djekarta (Indonesia) vykusiose varžybose. Klasikinių šokių programoje Kauno "Sūkurio" pora A. Ivašauskas ir J. Dingelytė užėmė trečiąją vietą.

STALO TENISAS: Europos pirmenybėse Italijoje praėjusių metų kontinento bronzos medalininkė R. Garkauskaitė-Budienė ir J. Prūsienė ketvirtbaigmejė 3:4 pralaimėjo kroatei poroje su rumune ir į pusbaigmę nepateko. V.P.

Skautų veikla

• Skautų stovyklavietės "Romuva Inc." narių metinis susirinkimas įvyko Lietuvių Namuose balandžio 9 d. Dalyvavo 16 narių. Valdybos pirm. j.s. R. Sriubiškis pradėjo susirinkimą ir pateikė darbotvarkę, kuri buvo priimta. Praeito posėdžio protokolą skaitė s. J. Batūrienė. Iždininko V. Paškaus pranešimas buvo neoficialus, nes laiku nebuvo gautos apyskaitos. Dėl to, anot revizijos kom. pirm. s. K. Batūros, ir revizija negalėjo būti daroma. Po diskusijų nutarta pajamų ir išlaidų galutines apyskaitas pateikti iki spalio 31 d. kaip tai buvo daroma anksčiau. Pirm. R. Sriubiškio pranešimu, yra būtinas didžiojo pastato remontas – svarbiausia po grindimis turi būti įdėti vandens nutekėjimo vamzdžiai ir sutvarkyti pamatai. Kainuotų $40,000. Nutarta remontą vykdyti kuo greičiau. Perrinkta ta pati valdyba: pirm. j.s. R. Sriubiškis, sekr. ps. A. Kaminskas, ižd. V. Paškus ir narys ps.fil. R. Pečiulis. Revizijos k-ja: pirm. s. K. Batūra, ps. P. Petrauskas, ps. M. Leknickas. Į valdybą išrinktas ir Kanados rajono sk. atstovas s.fil. A. Simonavičius. Aukų rinkimas remontui bus skelbiamas spaudoje. F.M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME		IMAME	
1.00% už 30-89 d.	term. indėlius	už asmenines paskolas nuo	5.75%
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius	– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
2.00% už 1 m. term.	indėlius	1 metų	4.35%
2.60% už 2 m. term.	indėlius	2 metų	4.85%
3.00% už 3 m. term.	indėlius	3 metų	5.25%
3.25% už 4 m. term.	indėlius	4 metų	5.45%
3.65% už 5 m. term.	indėlius	5 metų	5.85%
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.		– su keičiamu nuošimčiu	4.75%
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.		
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.		
3.35% už 3 m. GIC invest.	pažym.		
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.		
3.95% už 5 m. GIC invest.	pažym.		
1.00% už RRSP ind. (var. rate)			
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.			
3.10% už RRSP 2 m. term. ind.			
3.60% už RRSP 3 m. term. ind.			
4.10% už RRSP 4 m. term. ind.			
4.20% už RRSP 5 m. term. ind.			
1.00% už OHOSP (variable rate)			
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.			
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC			
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.			

DUODAME
• *asmenines paskolas*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca
KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., *(on Royal York, North of Eglinton)* Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 416 538-1748 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
Dar rasiu vietų birželio pabaigoje – liepos pradžioje.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE? – dabar pats laikas!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Pavasario paskutinioji: gegužės 17 d. – dviem savaitėm!
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI! Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

Su daina garsina Lietuvą

Skaidra Jančaitė iš būrio kitų dainininkų išsiskiria itin individualia kūrybine raiška ir asmenybės harmoningumu, įvairių sričių (filosofijos, literatūros, fotografijos bei šokio) pažinimu ir visapusišku išsilavinimu. Ji neina kitų išmintu keliu, bet ieško savo kūrybinio veido, nebijo rizikuoti pasirinkdama sudėtingas programas (Shoenbergo, Musorgskio, Messiaeno vokalinius ciklus), įtraukti į repertuarą avangardinius eksperimentus bei laisvas improvizacijas.

Skaidra Jančaitė baigė Lietuvos muzikos akademiją docentės J. Grickienės bei prof. V. Noreikos solinio dainavimo klases. Solistė taip pat tobulino dainavimo meistriškumą pas nusipelniusius mokytojus Prancūzijoje bei Austrijoje.

Šiuo metu ji dirba Lietuvos muzikos akademijoje, dalyvauja įvairiuose muzikiniuose projektuose su Lietuvos ir užsienio muzikais bei kompozitoriais. Ji dalyvauja avangardinės ir eksperimentinės muzikos renginiuose, klasikinės ir šiuolaikinės muzikos koncertuose bei festivaliuose. Kaip vokalistė ir solistė ji yra kelių kamerinės muzikos kolektyvų ir avangardinės krypties ansamblių nare. Daug dėmesio dainininkė skiria sakralinei muzikai, kurią dažnai atlieka Lietuvos šventovėse.

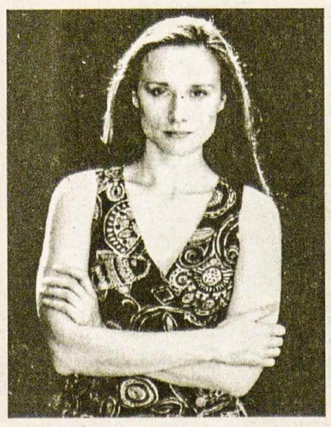

SKAIDRA JANČAITĖ

S. Jančaitės solinė veikla yra labai plati, pasižyminti repertuaro įvairove bei turtingumu. Ji stengiasi pažinti įvairias vokalines technikas, reikalingas įvairių stilių muzikai. O atlieka solistė pačia plačiausia stilistine apimtimi. Jos repertuare – renesanso, baroko, klasikinės, romantinės ir šiuolaikinės muzikos kūriniai, lietuvių liaudies bei šiuolaikinė muzika.

Prieš atvykdama į Šiaurės Ameriką (Chicago, Toronto, Seattle ir kt.) solistė gastroliavo Prancūzijoje ir Šveicarijoje Jungtinių Tautų rengiamuose koncertuose. Ypatingo įvertinimo susilaukė Messiaeno kūriniai, kurių atlikimas reikalauja didesnio vokalinio meistriškumo bei preciziškumo.

Ji neseniai grįžo iš koncertinės kelionės užsienyje, kuri truko visą vasario mėnesį. Dainininkei talkino Paryžiuje gyvenanti pianistė Raminta Neverdauskaitė-Dombrovski. Atlikėjų kelionę rėmė Lietuvos kultūros ministerija, Lietuvos užsienio reikalų ministerija bei Lietuvos respublikos diplomatinės atstovybės Europos šalių sostinėse.

Duetas dalyvavo renginiuose, kurie buvo skirti paminėti Lietuvos valstybės atkūrimo dienai, surengė koncertus Jungtinių tautų salėje Ženevoje, Salons de Boffrand de la Présidence du Sénat Paryžiuje, Briene, Bordo. Koncertuose skambėjo prancūzų kompozitorių C. Debussy, F. Poulenc'o, J. B. Weckerlino, O. Messiaeno, E. Chaussono bei lietuvių kompozitorių B. Dvariono, M. K. Čiurlionio, A. Jasenkos kūriniai. Koncertuose dalyvavo užsienio šalių vyriausybės nariai, reziduojantys diplomatai, verslininkai, žurnalistai. Pasak spaudos atsiliepimų, atlikėjos sužavėjo publiką ypatingu muzikalumu ir inteligencija.

Ilona Gaulytė

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Toronto "Gintaro" lietuvių jaunimo sambūris metiniame koncerte Anapilio salėje Mississaugoje – 160 šokėjų **Nuotr. D. Puterienės**

"Šokio sūkury"

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" metinis koncertas

Šaltą ir vėjuotą sekmadienio popietę per penkis šimtus žiūrovų susirinko į Mississaugos Anapilio pavasariškai išpuoštą didžiąją salę, kur kovo 30 įvyko 48-tasis "Gintaro" ansamblio metinis koncertas. Šiais metais išskirtinai publika buvo ne tik savo amžiumi įvairi: gintariečiais grožėjosi broliai ir sesutės, tėveliai, seneliai ir giminės, taip pat kitataučiai draugai iš gimnazijų ir universitetų. Smagu, kad mūsų jaunimas didžiuojasi savo tautiniais šokiais ir nori parodyti savo kultūrinės tapatybės bruožus bendraamžiams kanadiečiams.

Toronto lietuvių jaunimo sambūrio "Gintaras" grupė metiniame koncerte Anapilio salėje Mississaugoje **Nuotr. D. Puterienės**

Į sceną ir vidurį salės pasipylė per 160 šokėjų: maži ir dideli vaikai, jauniai ir studentai, pradėdami pirmos dalies programą visiems žinomu *Kalveliu*. Įprasta šokio choreografija buvo paįvairinta išradingomis stilizuotomis figūromis bei įvairiais įėjimais ir išėjimais.

L. Kisielienės *Skaičiuotės*, kurias atliko vaikų grupė, pasižymėjo savo autentiškumu. Tai pynė įvirių surimuotų eilių apie meškas, lapes ir zuikučius bei visokius vaikams žinomus lietuviškų pasakų personažus. Vaikai su gražia ir tikslia tarsena bei pritaikytais judesiais tai atliko. Šokėjos Aurelijos Saplytės pasirodymas buvo pasigėrėtinas. Jaunių mergaitės grakščiai sušoko ir kitą L. Kisielienės šokį *Tau, mamyte.* Šiame šokyje, kaip ir kituose, aiškiai matosi, kad šokėjai mokomi nuo pat pradžių ne tik gražiai atlikti šokį, bet ir vaidyba perduoti žiūrovams jo dvasią. Tai pastebėjome kituose jaunių šokiuose *Čigonėlis* (chor. S. Einikytės) ir *Užgavėnių polka* (chor. J. Čapaitės). Pirmoje dalyje buvo taip pat sušokti įvairūs *Polkos su ragučiais* variantai, *Skrisk, skrisk bitute* ir *Pasėjau linelį.* Ši programos dalis buvo baigta lietuvių liaudies ratelių pyne, kurią atliko studentų grupės šokėjai. Tai įvairūs šokiai, kuriuos išmoko gintariečiai bendraudami su tėvynainiais Lietuvoje.

Prieš pradedant pertrauką, scenoje pasirodė gintariečiai – Tomas Kuras, Teresė Saplytė ir Aleksandra Valadkaitė, pasipuošę naujomis "Gintaro" kelionių bei repeticijų uniformomis, kurias studentų grupė dėvės šią vasarą Lietuvoje, dalyvaudama Pasaulio lietuvių dainų šventėje. Uniformos skirtingus "logo" sukūrė dail. Silvija Saplienė. Rėmėjai – "Gintaro" krikšto mama G. Kuzmienė, Jonė Panavaitė (*Soft Choice Corporation*) ir KLB Toronto apylinkės valdyba.

Antrąją programos dalį atliko "Gintaro" studentų grupė. Pradėta su įdomiu publikos pasveikinimu *Labas vakaras, sveteliai* (chor. L. Kisielienės). Smagu buvo matyti žinomos kanadietės choreografės G. Breichmanienės šokį *Putinėlis.* Didelį įspūdį paliko sudėtingas U. Zanevičiūtės šokis *Verbelė,* kuris tikrai nukėlė publiką į senovės Lietuvą. Šį šokį studentės atliko su nepaprastu grakštumu ir perdavė šokio dvasią bei ypatingą mistišką nuotaiką. R. Tamučio *Agotėlė,* T. Kalibataitės *Šapnagių polka* ir J. Gudavičiaus *Grybautojai* pasižymėjo savo nuotaikingumu, vaidyba ir žingsnių sudėtingumu. Grybautojai net pavaišino žiūrovus E. Simonavičienės ir I. Pečiulienės iškeptais baravykais! Studentai parodė aukštą šokio lygį ir ne be reikalo "Gintaro" sambūris laikomas vienu iš geriausių išeivijos kultūrinių vienetų.

Prie popietės nuotaikos prisidėjo kaimo kapelos muzikantai: J. Balaišis, R. Melkienė, T. Pabrėža, V. Ramanauskas ir J. Valaitis. Kitus šokius lydėjo įvairūs muzikiniai įrašai iš Lietuvos. Viktorija Benotaitė, programos vedėja, švaria ir aiškia lietuvių kalba jautriai apibūdino skirtingus šokius bei gražiai sujungė programos įvairias dalis. Sveikiname Viktoriją ir džiaugiamės, kad jaunosios kartos lietuvaitė įspūdingai perduoda lietuvišką dailųjį žodį.

Įvairių institucijų atstovų dalyvavimas koncerte įrodė nuolatinę paramą, kurios susilaukia "Gintaras". Šių organizacijų parama lėšomis šiais metais išskirtina. KLB krašto valdyba padengs ansamblio vadovės Ritos Karasiejienės ir studentų mokytojos Gintarės Kalendrienės kelionių išlaidas lydint gintariečius į Lietuvą. Anapilis, Lietuvių Namai, Kanados lietuvių fondas, Prisikėlimo kredito kooperatyvas ir pavieniai asmenys remia stambiomis aukomis "Gintaro" veiklą, jo ypatingus projektus, kaip pvz. dalyvavimo, dainų šventėje Lietuvoje šią vasarą. "Paramos" kredito kooperatyvo valdybos vicepirmininkas K. Draudvila įteikė stambią sąlyginę $10,000 paramą. $200 bus skiriama kiekvienam gintariečiui, vadovui ar mokytojui, važiuojančiam į Lietuvą ir esančiam "Paramos" nariu.

Su *Suktiniu* baigėsi pusantros valandos "Gintaro" metinis koncertas. Gintariečiai įteikė gražias puokštes gėlių mokytojams: A. Bubulienei, V. Tirilienei, R. Yčienei, G. Kalendrienei, R. Jonušoniui, padėjėjoms: R. Birgiolienei, L. Kaminskienei, V. Dovydaitytei-Hayes ir N. Slapšienei. Ovacijomis buvo sutikta "Gintaro" vadovė Rita Karasiejienė. Šio koncerto proga buvo kukliai paminėtas buvusio vadovo Juozo Karasiejaus jubiliejinis gimtadienis, įteikti visų gintariečių pasirašyta vadovo jaunystės nuotrauka, "napoleono" tortas ir sugiedota *Ilgiausių metų.*

"Gintaro" veiklos sezonas baigtas vaikams ir jauniams, bet studentų grupė toliau ruošis šventei Lietuvoje. Vadovė Rita Karasiejienė, Lietuvių tautinių šokių instituto paprašyta, balandžio ir gegužės savaitgaliais lankys grupes JAV-se, tikrindama šokių paruošimą šventei ir užtikrindama važiuojančių grupių gerą pasirengimą. Studentų grupė išvyksta birželio 26, kad suspėtų, prieš repeticijoms prasidedant Lietuvoje, dalyvauti *Sveiks, sveteli margs* koncerte, kurį atliks kartu su "Želmenėlių" kolektyvu iš Šiaulių ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto grupe "Žilvitis". Ta proga gintariečiai aplankys Kryžių kalną ir Trakus. Kokia įspūdinga kelionė! Linkime "Gintarui" gero vėjo ir geros kloties šventės metu! **Buvusi gintarietė**

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ *25 metai namų remonto patyrimas* ◆ *Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas* ◆ *Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.*
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – **416 769-3577**
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, *D.S., D.D. S.*
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 *(I vakarus nuo Hurontario)*
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, *B.Sc., LL.B.*
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Pasidalinkite savo mintimis

2003 metų referendumas valdžios pasisakymui

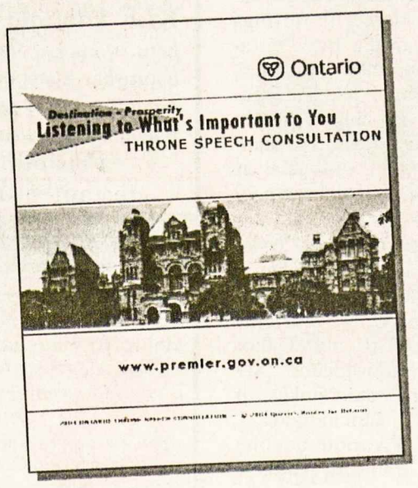

Premjeras Ernie Eves nori išgirsti jūsų nuomonę dėl Ontario ateities. Visos provincijos referendumo rezultatai atsispindės provincijos valdžios pasisakyme balandžio 30 dieną.

Ontario valdžia kreipiasi į visus piliečius klausdama, ką daryti, kad Ontario provincija išliktų stipri?

Mes vadovaujamės principu, kad stipri ekonomika yra pagrindas, ant kurio viskas pastatyta: vienodos galimybės į švietimą, gerą darbą, sveikatos rūpybą ir laimingą, užtarnautą poilsį. Kiekvieno Ontario provincijos gyventojo gyvenimo gerovė priklauso nuo ekonominio pajėgumo, kuris įtakoja darbo vietų kūrimą bei sudaro palankias aplinkybes, reikalingas socialinių programų finansavimui.

Pasidalinkite su mumis savo mintimis dėl sveikatos rūpybos, švietimo, energijos, ūkio, aplinkos, vietos bendrijų, viešo saugumo ir kitais klausimais. Mes išklausysime ir imsimės veiksmų.

Tapkite istorine referendumo dalimi. Apsilankykite mūsų interneto svetainėje www. premier.gov.on.ca ir užpildykite referendumo knygelę tinkle. Paskambinkite dėl Ontario leidinių telefonu 1-800-668-9938, arba užeikite į savivaldybės informacinį centrą.

Ontario

TORONTO

Vita Lapaitienė savo brangios dukrelės Dainos šviesiam atminimui pagerbti atsiuntė $1,000 auką našlaičių kaimui *Vaiko tėviškės namai* prie Marijampolės. Valdžios teikiama parama kaimui nepakankama, todėl kiekviena auka yra labai laukiama ir vertinama. Nuoširdžiai dėkojame gerajai aukotojai, įprasminusiai savo skausmą dosnia pagalba našlaičiams.

KLKM dr-jos centro valdyba

A. a. Vladui Simonaičiui mirus, užjausdami žmoną Reginą, dvi sesutes Lietuvoje, gimines Amerikoje ir visus artimuosius, Tremtinių ir partizanų šeimoms *sergantiems vėžiu ir džiova Lietuvoje* aukojo: $35 – R. Simonaitienė; $30 – E. H. Stepaičiai, J. Valiulienė; $20 – J. Rovas, A. Lemežytė, J. M. Astrauskai, J. Šileikienė, A. I. Jurcevičiai, L. V. Sendžikai, B. Kazlauskaitė, B. P. Sapliai, Čuplinskų šeima, A. R. Ulbos, J. M. Vaseriai; $5 – A. Dačkienė. **M.P. ir D.K.**

Aukos Kanados lietuvių bendruomenei Vasario 16 proga: $100 – J. Krištolaitis, S. Kėkštas, A. I. Žemaičiai; $50 – A. Puteris, S. Kėkštas (Toronto apylinkei); $20 – B. Sriubiškis, E. Kalasauskas, V. Kecorius, S. Petryla. **Delhi-Tillsonburg apylinkė:** $50 – T. P. Pargauskai, V. P. Lapieniai; $40 – O. P. Vežauskai; $20 – A. Augustinavičius, S. Augustine, B. Dirsienė, A. Klemkienė, B. Lukošienė, J. P. Pargauskai, A. K. Ratavičiai, E. Rugienienė, J. Tranelis, J. Vieraitis, J. Vitas, J. K. Jauneikos, V. A. Čiuprinskai; $10 – V. Cvirkienė, Z. H. Herrman, J. Jocius, S. Vilimienė, D. Norkienė.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Didžiosios savaitės pamaldų tvarka: **D. ketvirtadienį** – 7 v.v. Švč. Sakramento įsteigimo Mišios; **D. penktadienį** – 3 v.p.p. Kristaus kančios ir mirties pamaldos; **D. šeštadienį** – 7 v.v. Kristaus prisikėlimo pamaldos (romėniškomis apeigomis); **V. sekmadienį** – 7 v.r. Kristaus prisikėlimas (lietuviškomis apeigomis). **Velykų dieną 11 v.r. Mišių nebus.** Paskutiniosios Mišios tą dieną bus 9.30 val. ryto.

– Anapilio autobusėlis veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties D. ketvirtadienį – 6.30 v.v.; D. penktadienį – 2.30 v.p.p.; D. šeštadienį – 6.30 v.v.; Velykų dieną – 9 v.r. Atgal į požeminių traukinių stotį maldininkus autobusėlis parveš po tos dienos pamaldų.

– Tikinčiajai Lietuvai aukos priimamos ištisą Gavėnios ir Velykų laikotarpį. Toms aukoms vokeliai padėti šalia žiniaraščio.

– Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambary. Pamokas veda Janina Dzemionienė. Pirmosios Komunijos iškilmės bus balandžio 27, Atvelykio sekmadienį.

– KLB Toronto apylinkės metinis solidarumo mokestis bus renkamas Anapilyje balandžio 27, sekmadienį.

– Anapilio knygyne gauta: nr. 33 *Laisvės kovų archyvo* ir *Lithuanian Heritage* kovo-balandžio laida.

– Mišios balandžio 20, Velykų sekmadienį: 7 v.r. už parapiją; 9.30 v.r. už Stripinių ir Valadkų mirusius; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Velykų Mišios 2 v.p.p. už parapiją; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje balandžio 19, D. šeštadienį, Velykų Mišios 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Did. penktadienio pamaldos su Šv. Komunija 11 v.r. Aukos bus renkamos ne tik parapijai, bet specialiuose vokeliuose ir liuteronų jaunimo vasaros stovyklai Lietuvoje, kuriai vadovauja kunigas Liudas Miliauskas.

– Šv. Velykų pamaldos su Šv. Komunija 9.30 v.r. Pamaldų metu bus krikštynos.

Muziejaus-archyvo žinios

– Dėkojame Romui Otto už daug valandų pareikalavusį savanorišką darbą sustatant naujas lentynas muziejaus pertvarkytai bibliotekai. Muziejui-archyvui labai reikia ir daugiau talkininkų katalogavimo bei persitvarkymo darbams. Muziejaus adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3; tel. 905 566-8755; el-paštas litharch@thewire.com. Lankymo valandos: sekmadieniais 10.30 – 11 v.r. ir 12 – 6 v.v. ir pirmadieniais 1 – 8 v.v.

Maironio mokyklos žinios

– Balandžio 19 d. pamokų nebus – Šv. Velykų savaitgalis.

– Velykų senelė (Aldona Biškevičienė) mus aplankė kaip ir kasmet, pasipuošusi tautiniais drabužiais, palydima Jūros Sondaitės, apeidama klases ir dalindama vaikams šokoladinių margučių.

– Romas Puteris nufotografavo OAC moksleivius ir 8 sk. abiturientus bei mokinius, kurių trūko praeitą nuotraukų dieną.

– Nuoširdžiai dėkojame Romui Žiogariui, kuris paaukojo knygynui keletą lietuviškų knygų.

– Dėmesio, tėveliai! Televizijos laida "Toli Arti" ruoš programėlę apie Maironio mokyklą. Visi mokiniai turi gauti leidimą iš tėvelių. Prašome pasirašyti "Student information release form" ir sugrąžinti į mokyklą balandžio 26 dieną. Jeigu mes negausim jūsų pasirašyto leidimo, jūsų vaikai negalės dalyvauti programoje. **Živilė**

Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui $50 aukojo V. Poškaitis.

A. a. Juozui Kizui mirus, reikšdami gilią užuojautą žmonai Adai, dukrai su šeima, Alė Jefremovienė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Tremtinių vaikaičių mokyklai *Lietuvių Namai* Vilniuje aukojo: $50 – V. Lėverienė, A. H. Stepaičiai, V. P. Jankaičiai; $20 – p. Žolpienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Verbų sekmadieniu parapija pradėjo švęsti savo veiklos 50-metį. Per Mišias giedojo parapijos choras, smuiku grojo Rūta Melkienė. Parapijos salėj vyko Lietuvių tautodailės instituto Toronto skyriaus darbų paroda.

– Didžiosios savaitės pamaldų tvarka: **D. ketvirtadienį** Mišios ir procesija su Švenčiausiu 7 v.v. **D. penktadienį** 2.30 v.p.p. religinės muzikos ir giesmių koncertas, 3 v.p.p. Kristaus kančios paminėjimo pamaldos; **D. šeštadienį** 7 v.v. Velykų vigilijos pamaldos. **Velykų dieną** 7.30 v.r. Prisikėlimo Mišios su procesija. Kitos Velykų dienos Mišios 9.15 v.r., 10.30 v.r. ir 12 v.d.

– Metinis parapijos susirinkimas – balandžio 27 d., 12 v.d. parapijos salėj. Bus pranešimai ir pusės tarybos narių rinkimai. Sudaryta nominacijų komisija – L. Kuliavienė, V. Siminkevičienė ir V. Taseckas. Norintys kandidatuoti į parapijos tarybą yra prašomi su jais susisiekti.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija paskyrė $500 Kretingos Pranciškoniškojo jaunimo tarybai ir $1,000 Kretingos Šv. Pranciškaus seserų kongregacijos ruošiamai vasaros stovyklai asocialių šeimų vaikams. Norintys padėti nelaimingiems vaikams apmokant 10 dienų stovyklavimo išlaidas ($100), gali tai padryti per parapiją. Daugiau žinių apie stovyklas teikia dr. J. Čuplinskienė 416 533-7425.

– "Kretingos" stovykloms registracijos blankai buvusiems stovyklautojams yra išsiuntinėti paštu. Kiti juos gali gauti parapijos raštinėje. Daugiau žinių apie stovyklas teikia kun. E. Putrimas 416 533-0621. Stovyklavietės priežiūros sekcija organizuoja savanorių darbo savaitgalius nuo gegužės 31 iki birželio 27 d. Savanorius prašom skambinti Rūtai Jaglowitz 416 622-9919.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyks parapijos salėje birželio 6-7 d.d. Daiktus prašo atvežti tiesiai į salę porą dienų prieš išpardavimą.

– Mišios Velykų dieną, balandžio 20: 7.30 v.r. Prisikėlimo apeigos ir Mišios už parapijiečius; 9.15 v.r. už a.a. Mariją Leikūnienę; 10.30 v.r. už a.a. Balį Radzevičių, už a.a. Vincą Normantą, už Dervinių ir Juškevičių šeimų mirusius; 12 v.d. už a.a. Antaną ir Mariją Basalykus.

Lietuvių Namų žinios

– Balandžio 13 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 215 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino J. Rukšienė.

– Balandžio 13 d. įvyko Lietuvių Namų visuotinis narių susirinkimas. Susirinkimo pirmininkas A. Pacevičius pakvietė valdybos narius padaryti pranešimus. Įvyko diskusijos ir rinkimai į valdybą. Išrinkti: R. Sonda, T. Gurevičius, dr. R. Zabieliauskas, T. Stanulis ir A. Alsbergas. Kandidate liko R. Snowden. Į revizijos komisiją išrinktas M. Šileika.

– LN ir "Labdaros" valdybos posėdis – balandžio 16, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje. Valdybos nariai pasiskirstys pareigomis.

– Bilietus į Atvelykio pietus galima įsigyti LN raštinėje; taip pat jų bus galima įsigyti Prisikėlimo parapijos patalpose šv. Velykų dieną po Mišių.

– Balandžio 18 d. LN raštinė nedirbs. Velykų dieną sekmadieninių pietų valgykla bus uždaryta.

– LN Kultūros komisija yra paruošusi vaizdajuosčių katalogą, kuriame galima rasti 160 filmų, koncertų, spektaklių. Platesnę informaciją teikia S. Pabricienė, tel. 416 762-5419 arba el.paštu vkulnys@aol.com.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai $35 aukojo a.a. S. Mickevičiaus atminimui I. H. Miklai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Šv. Jono lietuvių kapinėms $100 aukojo E. Šiškuvienė.

"Gintarėliams" $50 aukojo N. J. Budriai.

Jūsų paslaugoms LIETUVĖ KIRPĖJA!

◆ Modelinis kirpimas ir sušukavimas ◆ Įvairus plaukų dažymas ◆ Cheminis plaukų garbanojimas ◆ Vakarinės šukuosenos ◆ Veido plaukelių pašalinimas vaškavimu (facial waxing) ◆

Pirmas vizitas ***20% NUOLAIDA***

KVIEČIU MOTERIS IR VYRUS!

Skambinkite **Ritai į HOT LOOKS, tel. 905 566-0906**

Adresas: 2515 Hurontario St. (1 blokas į pietus nuo Dundas gt.)

VELYKŲ STALAS

2003 m. balandžio 27, sekmadienį, 1 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje *(1573 Bloor St. W., Toronto)*

ŠILTAS MAISTAS, VYNAS, TORTAI, KAVA

**** Velykų bobutė su dovanėlėmis ****

Programą atliks vaikų choras

"GINTARĖLIAI", vad. muz. D. Grigutienės

Bilietai platinami LN raštinėje tel. (416) 532-3311. Įėjimas: suaugusiems – $25, vaikams 6-12 m. – $10, vaikams iki 5 m. – nemokamai

Toronto Lietuvių Namų moterų būrelis ir Lietuvių Namai

Toronto lietuvių pensininkų klubo Atvelykio pietūs įvyks trečiadienį, balandžio 23, 12 v.p.p., III-čio aukšto menėje. Bus pietūs su vynu, tortai, "napaleonas", "babkos" ir t.t. Bilietas – $15. Gaunami pas T. Kobelskienę tel. 416 760-8003, A. Dobienę tel. 416 769-7550, S. Kuzmicką tel. 416 769-1351.

Velykų proga gautas sveikinimas iš beglobių vaikų organizacijos Lietuvoje *Vaiko tėviškės namai,* kuri globoja šimtinę varganų vaikų. Raštas pasirašytas organizacijos vadovybės – prel. Vyt. Kazlausko, Vyt. Šulinsko, Astos Strumskytės ir daugelio globotinių. Pridėtas sakinys: "Mums reikia jūsų pagalbos ir banko sąskaitos numeris 100-3425-974-62, bankas Hansa-LTB", banko kodas 73000. Daukšos 20a – 4, Kaunas, Lithuania.

Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas darbavosi Kanadoje ištisą mėnesį, vadovaudamas Gavėnios rekolekcijoms lietuvių katalikų parapijose, misijose, institucijose. Per tą laiką jis pasakė 40 pamokslų, parašė *TŽ* velykinį straipsnį, davė "interview", aplankė *TŽ* redakciją. Be to, jis aplankė visas lietuvių institucijas Toronte ir Montrealyje, Maironio mokyklą Toronte, dalyvavo Kanados lietuvių kunigų suvažiavime. Pagaliau balandžio 7 d., prieš skrydį į Lietuvą, vadovavo a.a. Vytauto Kastyčio-Tvardausko laidotuvėms, koncelebruojant prel. J. Staškevičiui ir kun. Vyt. Staškevičiui, Lietuvos kankinių šventovėje. Velionis buvo kilęs iš Salako – Panevėžio vyskupijos. Laidotuvių pamoksle vyskupas ypač iškėlė *TŽ* reikšmę išeivijos gyvenime, kuriame lietuviškajam žodžiui reikia stipraus gyvastingumo. Velionis dirbęs *TŽ* 26-rius metus, prie jo nemažai prisidėjęs. Vysk. J. Kauneckas balandžio 7 d., 6.15 v.v., olandų lėktuvu išskrido Lietuvon. Kanados lietuviai jam yra labai dėkingi už visą jo triūsą.

Referendumas dėl L.R. narystės Europos sąjungoje. Lietuvos narystė Europos sąjungoje priklauso nuo mūsų pačių. Gegužės 10-11 dienomis vyks referendumas, kuriame kiekvienas Lietuvos respublikos pilietis, turintis teisę balsuoti, galės atsakyti į klausimą, ar jis pritaria Lietuvos narystei Europos sąjungoje? Privalomas referendumas laikomas įvykusiu, jeigu jame dalyvavo daugiau kaip pusė piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus. Sprendimas laikomas priimtu, jeigu tam pritarė daugiau kaip pusė referendume dalyvavusių piliečių. Todėl labai svarbu tikslinti rinkėjų sąrašus, kad jie nebūtų nerealiai išpūsti jau krašte nebegyvenančių ar mirusių asmenų pavardėmis.

Lietuvos ambasada Otavoje tikslina Kanadoje gyvenančių rinkėjų sąrašą ir iki balandžio 25 d. perduos jį Vyriausiajai rinkimų komisijai Vilniuje. Tad raginame gerbiamus ir mielus lietuvius neatidėliojant kreiptis į ambasadą ir užsitikrinti, kad esate tiksliai užregistruoti rinkėjų sąraše, teisingu namų adresu, kuriuo jums bus siunčiami balsavimo biuleteniai.

Ambasados adresas: 130 Albert St., Suite 204, Ottawa, ON, K1P 5G4. Telefonas: 613 567-5458. Faksas: 613 567-5315. El.paštas: litemb@storm.ca.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Paremkite *Tėviškės žiburius* **auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi** – *TŽ leidėjai*

PIRMĄ KARTĄ ŠIAURĖS AMERIKOJE RENGIAMAS

Lietuvos valstybinės filharmonijos solistės, tarptautinių konkursų dalyvės

SKAIDROS JANČAITĖS

(sopranas)

KONCERTAS

š.m. balandžio 24, ketvirtadienį, 7 v.v.

Toronto Lietuvių Namuose

PROGRAMOJE: ◆ **G. Puccini, E. Grieg, H. Villa-Lobos, C. Saint-Saens ir kt. bei Lietuvos kompozitorių kūriniai; akompanuoja L. PAULAUSKAITĖ ◆ Muz. L. TURŪTAITĖS vadovaujamas vokalinis kvartetas.**

Bilietai prie įėjimo $15, studentams $10

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

Rengia – LN kultūros komisija

Kanados Lietuvių Fondas

Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

praneša, kad

VISUOTINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS, KURIO METU BUS PATEIKTA FINANSINĖ APYSKAITA,

įvyks š.m. balandžio 26, šeštadienį, 9.30 v.r.

Prisikėlimo parapijos kavinėje

Narių registracija 9 v.r.

Kvorumui nesusirinkus 9.30 v.r., susirinkimas prasidės po pusės valandos, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus. Bus renkami 4 asmenys į Tarybą ir 1 asmuo į Kontrolės komisiją baigusiųjų savo kadencijas narių vietoms užimti.

Taryba

Kanados lietuvių fondas aukojo *Tėviškės žiburiams* $4,000 metinės paramos, ir $600, gautus iš Kantautų fondo. Leidėjai dėkingi už paramą mūsų savaitraščiui.

Metinis tradicinis *Tėviškės žiburių* spaudos vakaras, atsiradus naujiems siūlymams, pavirtęs spaudos popiete, įvyko Verbų sekmadienį, balandžio 13, 4 val.p.p. didžiojoje Anapilio salėje, kurion sugužėjo apie 300 tautiečių iš Toronto, Mississaugos ir kitų apylinkių. Popietę pradėjo KLKK dr-jos *Žiburiai* valdybos pirmininkė ir *TŽ* redaktorė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, pasveikinusi susirinkusius ir scenon pakvietusi Kanados lietuvių fondo tarybos pirmininkę Gražiną Ignaitytę. Pastaroji pasveikino *TŽ* darbuotojus ir prie linkėjimų prijungė lietuvišką spaudą remiantį čekį.

Meninė programa pradėta ir pabaigta poezijos mėgėjų vieneto "Viltis" deklamacijomis, palydėtomis Valdo Ramanausko tvarkomais muzikiniais sąskambiais. Pavasario nuotaikas poezijos skaitiniais išreiškė Nijolė Žukauskienė, Valdas Žukauskas ir Violeta Ramanauskienė. Jaunimo choro "Angeliukai", vad. Lilijos Turūtaitės, dalyvės Vilija Pečiulytė, Virginija Pečiulytė, Julija Šimonėlytė ir Julija Valiulytė padainavo keletą skambių dainelių akordeonu ir pianinu palydint vadovei.

Pensininkų choras "Daina", taipgi vadovaujamas L. Turūtaitės, padainavo nuotaikingų, linksmų dainų, įterpė ir dailiojo žodžio (E. Namikienė).

Maldą prieš vakarienę, paruoštą J. Gurklienės ir talkininkių, paskaitė *TŽ* vyr. redaktorius prel. dr. Pranas Gaida. Visi sotinosi šiltais valgiais, vaišinosi vynu bei kitais gėrimais, gaunamais iš veikiančio baro. Popietės programą papildė ir dalyvius pajudino vykusios dvi loterijos, kurioms laimikius suaukojo *TŽ* rėmėjai. Per daugiau kaip tris valandas renginio dalyviai galėjo smagiai pabendrauti, kartu ir prisiminti savojo laikraščio leidybos svarbą. **DI.**

Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Lietuvių tautodaidės instituto Toronto skyrius, vadovaujamas Aldonos Vaitonienės, praeitą savaitgalį, balandžio 12-13 d.d. Prisikėlimo parapijos salėje surengė įdomią ir turtingą savo darbų parodą. Buvo išstatyti įvairūs audiniai, gobelenai, juostos, keramika, lėlės, margučiai, medžio drožiniai, metalo dirbiniai, rištiniai kilimai, šiaudinukai, tautiniai drabužiai ir kt. Su savo darbais dalyvavo 20 moterų ir 2 vyrai.

Parodos atidarymas įvyko šeštadienį, balandžio 12 d., 1 val. p.p., sutraukęs keliasdešimt žiūrovų, papildytas muzikine dalimi, kurią atliko muz. Dalios Viskontienės vadovaujamo "Volungės" choro dainininkės ir kanklininkės Ž. Janeliūnienė, J. Danaitienė, I. Pivoriūtė bei birbynininkas T. Pabrėža. Atidarymo žodį tarė ir vėliau programai vadovavo Ramūnė Jonaitienė, perskaičiusi ir LT instituto pirmininkės A. Veselkienės sveikinimą. Parodos rengėjas ir susirinkusius sveikino Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, priminęs, kad šis renginys esąs įvadas į parapijos 50-mečio minėjimą, kuris įvairiais renginiais tęsis iki rudens. 12 dainininkių-kų gražiai padainavo keletą liaudies bei kompozitorių sukurtų dainelių, palydėtų kanklėm ir birbyne. Koncertinei daliai pasibaigus, LTI skyriaus pirm. A. Vaitonienė padėkojo susirinkusiems, pakvietė visus pasivaišinti kava bei pyragais. Įteiktos gėlės, nuoširdūs susirinkusiųjų plojimai išreiškė šio renginio įvertinimą, galbūt ir tylią padėką bei nuostabą, kas pamatyta ir patirta, ką talentas, darbas, kantrybė ir meninė jausena gali padaryti. **S.**

REIKALINGA moteris 25-40 metų amžiaus, kuri gyventų kartu, atliktų namų ruošos darbus ir prižiūrėtų 2 mokyklinio amžiaus vaikus. Tel. 416-704-4858.

MONTREALQUE

Prisikėlimo pamaldos Aušros Vartų parapijos šventovėje – 7 val. ryto. Po Mišių salėje vyks vaišės.

KLKM dr-jos Montrealio skyrius Atvelykio sekmadienį, balandžio 27, 12 v.d. rengia 30-tąjį tradicinį Velykų stalą. Bus vaišės su vynu ir loterija. Muzikinę programą atliks ansamblis "Melodija", vad. A. Stankevičiaus. **Inf.**

A. a. brolio Jurgio Janeliūno, SJ, mirusio St. Jerome jėzuitų slaugos namuose, laidotuvės įvyko kovo 12 d. Gedulines Mišias koncelebravo kun. Marc Brosseau, SJ, kun. Andre Gendron, SJ, ir buvęs Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Aranauskas, SJ, pasakęs ir gražų pamokslą. Be jų, Mišių aukoje dalyvavo 10 jėzuitų kunigų. Giedojo prancūzų choras. Lietuviams laidotuvėse atstovavo sol. A. Keblys ir A. Mickus. Po pamaldų vyko vaišės Jėzuitų namuose. Velionies palaikai išvežti į Čikagą ir palaidoti Jėzuitų kapinėse šalia kun. J. Kubiliaus, SJ. **A.M.**

Kun. dr. Feliksas Jucevičius, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, sveikatai pašlijus atsistatydino iš pareigų. Iki balandžio pabaigos jį pavaduos kun. Paulius Mališka.

"Nidos" žvejų ir medžiotojų metinis susirinkimas balandžio 13 d. praėjo labai sėkmingai. Pirmininkavo Albinas Urbonas, sekretorė – Vitalija Keršulienė. Pagrindinį pranešimą padarė pirm. Jonas Rimeikis, o iždininkas Antanas Račinskas nušvietė finansinę padėtį. Valdybos sudėtis nepasikeitė: pirmininas Jonas Rimeikis, sekretorė Vitalija Keršulienė, iždininkas Antanas Račinskas, valdybos nariai Bronius Kirstukas ir Aleksandras Piešina. Revizijos komisija: Dana Urbonavičienė, Alfredas Piešina ir Aleksandras Piešina. Gražias vaišes paruošė Rimeikių šeima. Dalyvavo būrelis svečių ir 32 nariai. **S.**

Montrealio muzikai, dalyvavę Vasario 16-tosios iškilmėje – latvių choro vadovas Andrejs Vitols ir lietuvių vyrų okteto vadovas Aleksandras Stankevičius **Nuotr. A. J. Mickaus**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

Kanados Lietuvių Fondas

Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF kapitalas *siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).*

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

"BALTIC TREE SERVICE" – Žiema yra geriausias ir sveikiausias laikas nugenėti medžius ir krūmus. Nelaukit pavasario! Darbas garantuotas. Danius Lelis: 416 753-0790 (pager) arba 905 692-9741.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BS Bijūnas Translation Services

VERTIMAI ŽODŽIU ir RAŠTU *lietuvių, rusų, anglų ir prancūzų kalbomis.*

Esu Ontario provincijos akredituota vertėja prie Teisėsaugos ministerijos (Ministry of the Attorney General)

Genovaitė Bijūnas, Ph.D.

tel. 416 621-1638, fax 416 621-8479

Adresas: 106 Meadowbank Road, Etobicoke, Ontario M9B 5C9

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122